

JAN HARTMAN

Ve stínu Olympu

*„Vášeň, sex a intriky mezi olympskými bohy očima jejich
sluhy Ganyméda.“*

J.H.

Copyright 1998, by Jan Hartman

*„Nejhojněji obdaruje budoucnost ten, kdo všechno
dává současnosti.“*

Camus

**Věnováno mé spisovatelské kolegyni a
kamarádce Katrin Taillefer, která mě učí,
že krom slov lze na čtenářovy emoce
zaútočit i výtvarněm...**

Kdo je kdo na Olympu aneb jak to všechno začalo:

Olympos je pohoří na hranicích řecké Thesálie a Makedonie, na jehož nejvyšším stejnojmenném vrcholu (2917 m) mělo dvanáct nejmocnějších bohů (**Olympanů**) skvělé paláce ze zlata, stříbra a bronzu ze kterých denně řídili dění na celém světě...

12 Olympanů:

ZEUS (2. pád Dia – latinsky Iuppiter)

- nejmladší syn Titánů Krona a Rheie
- všemocný a svrchovaný vládce nad vším, co existuje
- byl velkým záletníkem a měl nespočetně mnoho nemanželských dětí

HÉRÉ (2. pád Héré - latinsky Iuno)

- Diova starší sestra, třetí manželka a vznešená spoluvládkyně nad světem
- ochranná bohyně manželství a žen
- krutě pronásledovala Diovy milenky a jejich potomky

HÁDÉS (2. pád Háda – latinsky Pluto)

- nejstarší Diův bratr
- temný bůh Podsvětí a vládce lidských duší po smrti

POSEIDON (2. pád Poseidona – latinsky Neptun)

- starší Diův bratr
- bouřlivý vládce všeho vodstva na zemi

HESTIA (2. pád Hestie - latinsky Vesta)

- Diova a Hérina nejstarší sestra
- ochranná bohyně rodinného krbu

DÉMÉTÉR (2. pád Démétrý – latinsky Ceres)

- Diova a Hérina starší sestra
- laskavá bohyně plodivé síly země

PALLAS ATHÉNĚ (2. pád Athény – latinsky Minerva)

- dcera Dia a jeho první manželky, vševědoucí bohyně Métidy
- bohyně moudrosti a vzdělání, ochránkyně spravedlnosti a umění, nejlepší bojovnice ze všech, bohyně takticky vedené války
- Diova nejmilejší dcera

AFRODÍTĚ (2. pád Afrodité – latinsky Venus)

- dcera Dia a bohyně deště Dióny
- malicherná bohyně lásky
- nejkrásnější z bohyň antických mýtů

ARES (2. pád Area – latinsky Mars)

- syn Dia a Héré
- zuřivý bůh války a krvelačného boje
- jeho slabosti byly dvě: prchlivost a vášnivá láska k Afrodité

ARTEMIS (2. pád Artemidy – latinsky Diana)

- dcera Dia a jeho sestřenice Léty
- ochranná bohyně přírody, mladých dívek a sportu, zejména lovectví
- nejvíce byla uctívána Amazonkami, národem bojovných žen

APOLLÓN (2. pád Apollóna – latinsky Apollo)

- byl Artemidiným dvojčetem
- bůh života, světla, poezie, léčitelství a věštby

HÉFAISTOS (2. pád Héfaista – latinsky Vulcanus)

- syn Dia a Héré
- znetvořený bůh ohně a kovářství, zbrojíř bohů
- za své četné zásluhy si vynutil manželství s Afrodité

Počátek všeho:

Ale Olympané nevládli světu od prvopočátku.

Úplně nejdříve tady byl Chaos (Vesmír), jenž sám ze sebe zplodil dceru jménem Nyx (Noc) a syna Ereba (Temnotu). Po nějaké době k nim stejným způsobem přidal sourozence Gaiu (Zemi) a syna Tartara (Podzemí).

Nyx se provdala za svého bratra Ereba a porodila mu dceru Heméru (Den), syna Aithéra (Světlo), Nemesidu, bohyni spravedlivé odplaty, a Charóna, nerudného převozníka lidských duší v Podsvětí.

Gaia po vzoru svého otce Chaose zplodila sama ze sebe Úrana (Nebe), Ponta (Moře), horské nymfy Oreády a hluboké lesy a údolí.

Gaia se potom provdala za svého syna Úrana, boha nebes. Porodila mu bohyně kletby Erínye, jednooké obry Kyklopy, vlasaté obry Giganty, storuké obry Hekatoncheiry a krásné obry Titány.

Úranos si však hleděl jen pouze Titánů. Tvořilo je šest dcer: Téthys, Théia, Foibé, Thémis, Mnémosyné a Rheia a šest synů: Okeános, Hyperión, Kois, Iápetos, Kríos a nejmladší Kronos.

Nad obludnými Hekatoncheiry Úranos úplně zanevřel, dokonce je uvěznil do nitra země, aby už nikoho nemohli obtěžovat svou zrudností.

To Gaiu velmi rozzlobilo. Byla pečlivou matkou a milovala všechny svoje děti. Včetně těch obludných. Rozhodla se manželovi pomstít. V tom byla však trochu potíž. Úranos nastoupil po Chaosu na trůn jako v pořadí druhý vládce světa a byl prakticky všemocný.

Nakonec jen přemluvila nejmladšího Krona, aby otce lstí připravil srpem o mužství a tím pádem i o moc. Kronos usedl potom na trůn jako třetí vládce nad světem. V panování mu pomáhalo všech jedenáct sourozenců Titánů. Ti se začali navzájem ženit a vdávat– až na Krona zbyla nejkrásnější z jeho sester Rheia.

Ta když oznámila svému manželovi, že čeká jejich prvního potomka, zmocnil se Krona mrazivý strach. Strach z osudu svého otce Úrana, kterého přemohl jeho vlastní syn. Může Krona potkat stejný úděl?

Když Rheia porodila první dceru Hestii, Kronos miminko raději polkl a uvěznil tak ve svých útrobách. Stejný osud postihl i další dcery Démétru a Héro a syny Háda a Poseidona. Když Rheia otěhotněla pošesté, rozhodla se své nejmladší dítě zachránit. Tajně ho porodila na ostrově Kréta a Kronovi odevzdala pouze balvan zabalený do plen. Ten ho automaticky polknul.

Zeus na Krétě dospěl v silného mladého muže a když uznal, že je ten správný čas, vyhlásil svému otci Kronovi válku. Nejprve ho ale donutil

vyvrhnout všechny jeho sourozence. Společně s nimi deset let bojoval proti Titánům. Ne všichni však byli Diovi nepřátelé. Ti co nebyli spokojeni s Kronovou krutovládou, se postavili na Diovu stranu. Vítězství však bylo nejisté. Zpečetili ho až Kykloповé, kteří Diovi pomohli tak, že mu ukovali hromy a blesky, které dokázaly hubit i bohy. S jejich pomocí Zeus svrhl Titány do Tartaru.

Zeus a jeho začátky:

Jako nezkušený vůdce si zprvu počínal sobecky až tyransky a u všech vzbudil obávaný respekt. Za svoji manželku pojal svoji sestřenicí Métidu, která byla zosobnění rozumu a věděla úplně o všem, co se kdy na světě událo. Zeus ji nemiloval, ale jejich spojení považoval za velice užitečné. Métidě však bylo souzeno porodit svému muži dvě děti: dceru, jež by svého otce předčila v chytrosti, a syna, jenž by ho předčil silou. Zeus se obával o své nově nabyté postavení, svoji manželku proměnil v mouchu a polknul ji. Nevěděl však, že nebohá Métis byla již v té době těhotná a v jeho útrobach mu přivedla na svět dceru Athénu. Ta na Olympos přišla „skrze Diovu hlavu“. Métis však nikoliv. Splynula s Divou duší a předala mu tak svůj dar vševědoucnot i svoji neskonalou moudrost...

V té době zahořelo poprvé Diovo srdce láskou - a to k nádherné zralé ženě, jeho tetě Thémidě, jejíhož manžela Titána Iápeta svrhl do Tartaru. Zeus ji pojal za manželku a ona se mu odvděčila půltuctem dětí - bohužel samých dcer. Porodila mu tři sudičky Moiry a tři bohyně pořádku ve společnosti Hóry...

Osudovým se stala Diovi návštěva jeho tety Téthy, u které žila od počátku války proti Titánům Diova starší sestra Héré. Uchvátila mu její nevinnost, zdrženlivost a vznešenost. Héré elegantně nahradila Thémidino místo po Diově boku jako jeho zákonná manželka a spoluvládkyně světa. Svého muže oddaně milovala a také mu porodila čtyři děti: bohyni věčné mladosti Hébu, boha války Area, bohyni porodů Eileithyi a božského kováře Héfaista. Zeus svoji manželku rovněž miloval - ale ne tak oddaně. Spalovala ho neutuchající touha po všem krásném. A všechno krásné také musel mít. Především krásné ženy. Zajímaly ho jen krátce, ale za to intenzivně. Lépe se staral o svoje nemanželské děti než o jejich nebohé matky. V té době si Héré

uvědomila, že jako manželka prohrála – a změnila se v krutou a nelítostnou mstitelku. Stíhala Diovy milenky i jejich děti pohromami, životními tragédiemi a nejednou i smrtí. Nebýt však Diova nebývalého apetitu po ženské kráse, nikdy by neměl antický svět takovou plejádu nejrozmanitějších bohů a hrdinů. Ze svých nejoblíbenějších božských dětí učinil Olympany a z těch „polobožských“, které mu porodily smrtelnice, legendární hrdiny...

Pojďme si připomenout jejich Věčné příběhy očima smrtelníka, který směl žít mezi bohy...

Příběh první: Poslední Titán

(O Prométheovi)

Mé jméno je Ganymédes a rád bych se s vámi podělil o některé kapitoly svého života, neboť mi bylo dopřáno narodit se do těch bájných časů, kdy Zemi vládli Olympští bohové a vinou nevyzpytatelného osudu jsem se octl mezi nimi jako jejich věrný služebník, rádce a důvěrník.

Na počátku svého vyprávění vás ale hned musím zklamat. Pod rouškou éterické vznešenosti a posvátné úcty není Olympský palác nic jiného než barák plný nadutých a malicherných nadlidí, co proti sobě navzájem intrikují, spí spolu a jen tak mimoděk ovlivňují dění na celém světě.

Než jsem všechny bohy stihl poznat osobně, vedl jsem docela obyčejný život šestnáctiletého antického prince. Narodil jsem se na mohutném dardanském hradě v Malé Asii moudrému králi Tróovi a jeho ženě Kallirhoé. Táta pocházel ze vznešeného rodu, byl vnukem legendárního krále Dardana. Nikdy nezapomněl připomenout, že Dardanos byl synem všemocného Dia. Jakoby to bylo něco extra. Při Diových choutkách se mohla tímto titulem chlubit polovina mužské populace. Ale u nás doma jsme si holt na tom zakládali.

Měl jsem dva starší bratry, Assaraka a Iloa, a jedinou sestru Kleopatru, což však byla jen shoda jmen s její slavnou pozdější jmenovkyní. Od

začátku bylo jasné, že tátovým následníkem bude Assarakós. Měl k tomu ty nejlepší předpoklady. Ale to i Ílos. Oba moji bratři vynikali bystrým duchem a železnými svaly. Ílos, který se s následnictvím nejstaršího bratra nikdy nesmířil, odešel z domu a v sousedství založil vlastní městský stát, který pojmenoval po sobě – Ilion. Že jste o tomhle městě nikdy neslyšeli? Ale ano, jsem si jist, že slyšeli. Bratr svoje nové království v rámci dobrých sousedských vztahů přejmenoval po našem otci – Trója.

Ještě za svého života se oba mí bratři stali legendami a táta na ně byl právem hrdý. Co ale osud zamýšlel se mnou? Sudičky Moiry mi, nevím proč, nadělily až žensky krásný obličej a atletickou postavu, ale jinak jsem v ničem jiném nevynikal. Alespoň jsem si to myslel. Na ten den krátce po mých šestnáctých narozeninách nikdy nezapomenu.

Zrovna jsem v zahradách našeho paláce řešil nad papyrem domácí úkol od svého soukromého učitele, když jsem najednou ucítil ostrou bolest v oblasti páteře. Než jsem se nadál, svíral mě ve svých pařátech obrovský orel, který si mě nesl jako nějakého hlodavce vzhůru k nebesům. Byl jsem hrůzou bez sebe. Vysoko v oblacích je vzduch daleko řidší než dole na zemi a hůř se dýchá. Taky se o mě pokoušely mdloby. Nakonec jsem přece jenom ztratil vědomí, za což jsem byl později vděčný.

Když jsem znovu procitl, zjistil jsem, že ležím na divanu v nádherné prosluněné komnatě nějakého paláce.

Ze zlatého trůnu mě pozoroval postarší svalnatý muž, který se vyznačoval profilem obličeje typického z antických mincí: měl pěstěný šedý plnovous, ostrý řecký nos a pichlavé kruté oči. „Vítám tě na Olympu, Ganyméde,“ zaburácel hromovým hlasem. „Já jsem Zeus a ty jsi teď doma.“

Vžimku mě polil studený pot. „Ze-Zeus? Král bohů i lidí? Doma? Já – Já nerozumím,“ koktal jsem.

Zeus pomalu povstal a váhavě začal vysvětlovat: „Asi to pro tebe bude velký šok...ale, ale svoji rodinu už nikdy neuvidíš. Tobě totiž bylo souzeno stát se služebníkem bohů tady na Olympu.“

Zachvátila mě panika. „Ale já...Já přece nemůžu být hoden, všemocný Die,“ snažil jsem se ze svého nového úřadu nějak vykrotit.

„Právě naopak. Sudičky Moiry určily právě *tebe*. Musíš se s tím smířit. Chápu tvoje rozčarování, ale uvědom si, jakého privilegia se ti dostalo. Nikdy nezestárneš. Nikdy neonemocníš. Poznáš všechny bohy. Staneš se součástí historie.“ Přistoupil ke mně a podal mi zlaté jablko.

„Co-Co je to?“

„Posvátné jablko mojí ženy Héré. Jediné sousto z tebe učiní nesmrtelného. Jez.“ To nebyla žádost – ale rozkaz.

Ten den jsem se stal nesmrtelným. Svoji rodinu jsem už nikdy neviděl. Později jsem se dozvěděl, že jako náhradu za moji ztrátu věnoval Zeus mému otci stádo koní. Nakolik tahle záplata zacelila ránu v otcovi srdci jsem se nikdy nedozvěděl.

Můj první den na Olympu se mě hned ujala Diova a Héřina nejstarší dcera Hébé, nižší bohyně věčného mládí, jejíž půvabný obličej mohl patřit jak patnáctileté dívce tak ženě po třicítce. „Budeš mi pomáhat v mojí službě. A ta spočívá v servírování božské ambrózie a lahodného nektaru ostatním bohům. Tento pokrm a tento nápoj jim zabezpečují nesmrtelnost a věčnou vitalitu.“ Odříkávala to jako z učebnice s pro mě nepochopitelnou pýchou a hrdostí. Copak jí vůbec nevadí, že musí sloužit bastardům svého otce, zatímco ona je dcerou z legitimního manželství?

Zavedla mě do malinké, leč nanejvýš luxusní komnaty s postelí, divanem, mramorovým nábytkem a stolkem s ovocem. „Tohle to je odteď tvůj pokoj.“

Byl jsem doma.

S Olympskými bohy i jejich četným doprovodem v podobě krásných nymf, rozšafných satyrů a jiných tajemných bytostí jsem se setkával postupně v nepravidelném pořadí, v jakém navštěvovali Olympos. Většinu času totiž trávili cestováním po světě a plněním svého *božského úřadu*, mezi kterými jednoznačně vévodily sex se smrtelníky, alkoholické orgie a lov lesní zvěře. Byl jsem šokovaný.

Jedním z prvních bohů, se kterými jsem se na Olympu spřátelil, nebyl kupodivu Olympan – ale Titán Prométheus. Byl to impozantní chlap s mohutnou postavou a přísnými autorativními rysy.

Jednou odpoledne, když jsme na divanu popíjeli chladivé šumivé víno, jsem ho přesvědčil, aby mi povyprávěl, jak se to tehdy všechno událo se stvořením lidí, potopou světa a krvelačným orlem pochutnávajícím si na játrech spoutaného Prométhea.

Začal vyprávět:

„Die, při veškeré úctě k tobě – tohle sakra nemůžeš myslet vážně!“

„Já můžu všechno! Jsem svrchovaný vládce a nikomu se nemusím za nic zpovídat. Obzvláště tobě ne, bratráčku...Vzhledem k tvému původu!“

„Můj původ je stejný jako tvůj, Die. I ty jsi napůl Titán...“ Prométheus zatajil dech. Věděl, že teď přestřelil.

„Jsi drzý, Prométhee...ale neztrestám tě. Už kvůli tvé matce ne.“

Prométheovi došly všechny jeho argumenty. „Die – Já – Nestvořil jsem lidstvo z hlíny a dešťové vody jenom proto, abys ho utopil jako bezmocné kotě v největší potopě, jakou hodláš na svět seslat.“

Takhle se mezi sebou přeli stříbrovousý vládce nad světem a statný mladík, jenž po svém otci Lápetovi zdědil titul Titán.

Vtom do místnosti bohatě vyzdobeného olympského paláce vplula překrásná žena v honosných šatech a ověšena zlatem. Bohaté kaštanové kadeře s nádechem kašmíru měla vyčesány nahoru a sepnuté skvostnou sponou.

„Héré, má milá sestřenko, nejponíženěji, jak jen mohu, se před tebou klaním.“ Prométheus poklekl.

Héré pokynula hlavou. „O čem se vy dva zase dohadujete? Vaše pře mě vyrušila při mém rozjímání.“

Prométheus se jen ušklíbl: *Vsadím všechno svoje zlato, že slovem rozjímání myslela válet si šunky v koupeli a nechat se masírovat od nějakého eunucha!*

„Odpusť, má nejdražší,“ omlouval se Zeus a přicházející choť decentně políbil na tvář. Ta se usadila na svůj zlatý trůn, neméně honosný než ten Diův po její levici.

Zeus pokračoval: „Zrovna se s Prométheem přeme o to, zda vyhubit to bezmocné pokolení lidí, či nikoliv. Co ty si o tom myslíš, drahá?“

Héré se zhluboka nadechla. „No – Já nevím...Prométheus si dal s jeho stvořením tolik práce, která by tak přišla vniveč. Myslím, že bys měl dát lidem ještě jednu šanci.“

Zeus se zamračil. „Ale proč to? Vždyť lidé jsou jen zvířata v dokonalejším provedení. Neumějí přemýšlet. Žijí v jeskyních. Zbytečně vydýchávají vzduch na zemi.“

Héré se krátce zamyslela. „Die, vždyť víš, jaká tu byla nuda, předtím než Prométheus lidstvo stvořil. S ostatními bohy jsem si nemohla tak zahrávat. Dokázali se bránit. To lidé neumějí.“ Zlomyslně se ušklíbla.

Prométheovi se nelíbily Héřiny hrátky s lidmi, ale nic na to nenamítal. Neboť teď za něj orodovala a bez její výřečnosti by jistě u Dia neuspěl.

Diova tvář se zlověstně zachmuřila. Po chvíli ale odevzdaně zjihla.

„Můžeš Héré děkovat. Přesvědčila mě. Dám lidem ještě jednu šanci. *Poslední!* Můžeš je učit všemu, co uznáš za vhodné...ale pouze do takové míry, jak uznám za vhodné já!“

Prométheus Dia zahrnul díky a Héře se ukláněl celou cestu z Olympu. Poslední Titán nelenil a dal se do práce.

Tuhle část příběhu Prométheus podstatně zkrátí a zjednoduší. Vysvětlil mi to tím, že chce vypadnout dřív, než ho tady začne nahánět jeho manželka Hésioné.

Při odchodu z paláce ukradl z tamního krbu oheň a dal ho lidem. Ti se ho z Prométheových rukou přestali bát a jeho ničivou moc dokázali přeměnit v pomocnou sílu. Lidé se stali nezávislí na rozmarech počasí a připravovali si na ohni vydatnější pokrmy. Sílili jak na těle tak i na duchu. Prométheus je naučil číst, psát, počítat, poznávat bohy, hvězdy, léčivé byliny, učil je stavět domy, chrámy a lodě. Zkrotil pro ně koně i býka. Dal jim naději a radost ze života.

Diovi se však najednou zdálo, že toho lidé umějí až příliš. Až nebezpečně moc se začali podobat svým bohům. Zakázal Prométheovi lidstvo cokoliv nového učit.

Ten byl ale přesvědčen, že jeho poslání není ještě u konce, že je lidí ještě mnoho co učit...a tak se vzepřel Diově vůli a ve výuce pokračoval.

Zeus se to samozřejmě brzy dozvěděl – a popadl ho záchvat zuřivosti. „Co si to ten Prométheus jenom dovoluje! On si snad myslí, že může všechno! Nic mu není svaté! A moje vůle už vůbec ne! Všichni Titáni jsou stejní. Proradní a nabubřelí. Však já mu ještě ukážu!“

Přikázal svým stálým průvodcům Bíe, zosobněné Síle, a Kratovi, vtělené Moci, aby se Prométhea zmocnili a přivedli ho ke skále Kavkaz, kam ho Diův syn Héfaistos neochotně přikoval. Byl to totiž Prométheův přítel.

Mladý Titán však neztratil duchapřítomnost a místo nářků se začal Diovi vysmívat: „Já jediný vím, kdy a jak padneš, Die! Zdědil jsem totiž po své matce Thémidě věštecký dar! Vzpomínáš si ještě na Thémidu, ne? Vždyť to byla tvá první láska. To od ní umím věštit líp než samotný Apollón! Já vím, že mě slyšíš! Brzy padneš!“

Jistěže ho Zeus slyšel. Proto za ním poslal svého syna Herma, lstivého posla bohů, se vzkazem: „Hele Prométhee, nabízím ti svobodu, jestliže mi ovšem prozradíš, kdo a kdy mě zahubí!“

Prométheus se jen vítězoslavně usmál. „Herme, vyříd' otcí, že pokud mi chce něco sdělit, ať mě přijde navštívit osobně.“

„Prométhee, to bych neříkal,“ varoval ho Hermes mírně. „Otec nemá nejlepší náladu. Teď ho není dobré dráždit.“

„On má víc povahu nabubřelých Titánů, než já!“

„Prométhee, já tě varuji. Zacházíš příliš daleko. Nemůžeš nikdy vyhrát.“

„Ale můžu. Já totiž vím něco, co on ne.“

S tímto vzkazem přiletěl Hermes na Olympos. Zeus po něm vzteky mrštil tácem s ovocem. „Ten bastard!“

Den na to přiletěl za Prométheem obrovský orel. Titán tušil problémy. Velké problémy. Orel mu bolestivě vykousl kus jater a potom odletěl. Prométheus si v agónii uvědomil, co se děje. Přes noc mu vždy játra dorostla, aby na druhý den mohl orel znovu přilétnout na svoji krvavou hostinu. A další den znovu. Jeho nesmrtelnost se mu stala zároveň i jeho prokletím.

Dlouhá léta za ním Hermes přilétal na svých okřídlených topánkách se stejnou prosbou: „Prométhee, příteli, vzdej to. Diova nabídka stále platí. Nebuď přece takový zatracený paličatý blbec!“

„Z jeho rukou svobodu nechci,“ chroptil zničený Titán. „Přeji si – Přeji si, aby mě osvobodil někdo z lidí, pro které jsem tolik vytrpěl.“

„Lidé! To je ono!“ spráskl Zeus ruce. „To je Prométheova slabina!“
Vládce světa začal jednat.

Zašel za svým chromým synem, božským kovářem Héfaistem: „Synu, chci po tobě, abys vymodeloval sochu nádherné ženy, po které zatouží každý chlap.“

„Nic víc?“ podivil se Héfaistos.

„O zbytek se postarám sám.“

Druhý den brzy ráno bylo dílo hotovo. Diovi se z té umělecké nádhery tajil dech. A nebyl by to on, kdyby se ho zároveň nezmocnilo známé vzrušení. Sám soše potom vdechl život a nazval ji Pandoré, což znamená *obdarovaná vším*. A opravdu. Měla všechny lidské vlastnosti: krásu, inteligenci, zvědavost i prohnalost.

Když se dívka poprvé nadechla, zorničky se jí rozšířily úžasem. „Kdo – Kdo jsi?“

Král bohů se na ni samolibě zadíval. „Někdo, kdo má pro tebe dárek.“

Poté co ji zahalil do bílé tuniky, odvedl ji do bohatě zdobené komnaty. Z ebenové police vyndal mahagonovou skříňku. „Tady máš, Pandoré. Je to tvůj svatební dar.“

„Svatební?“ užasla dívka. „Koho si mám vzít? Co je vevnitř?“

„Všechno se včas dozvíš a nezapomeň, skříňku otevři až po svatbě,“ potvrdil Zeus a poslal ji na zem k Epimétheovi, což byl Prométheův mladší bratr. Ten když otevřel dveře svého domu, jen zalapal po dechu. „Kdo – Kdo jsi?“

Pandoré si jen zálibně prohlídla jeho přitažlivou urostlou postavu. „Pokud jsi Epimétheus, tak jsem tvoje budoucí manželka.“

Mladý Titán se jen pobaveně uchechtl. „Jsi nejkrásnější ženská, jakou jsem kdy viděl, ale ještě se nenarodila žádná, která by mě dostala k oltáři.“

Šalamounsky se pousmála. „Já jsem se taky nenarodila. Ale byla jsem *stvořena*.“ Krátce se odmlčela. „Pro tebe.“

Do měsíce měli svatvu. A ještě téhož roku se jim narodila dcera Pyrrha. Tajemství Diovy skříňky však nedalo oběma manželům spát.

„Opravdu ti Zeus nikdy neprozradil, co je uvnitř?“ zeptal se jednou Epimétheus.

Pandoré dlaní přejela reliéf mahagonové skříňky. „Ty víš, že bych ti to přece už dávno řekla. Taky mě to zajímá. Zeus byl strašně tajemný.“

„A co ty na to, kdybychom přišli na kloub tajemství krále všech bohů?“

Pandoré krátce zaváhala, zhluboka se nadechla a nadzvedla víko. V tu ránu vyletěly ze skříňky nemoci, hladomor, bída a smrt. Vyděšená Pandoré skříňku okamžitě uzavřela, což ale byla chyba největší. Zamezila tak cestu naději, která se na rozdíl od *ostatních Diovyých darů* nemohla rozletět do světa.

Lidé začali propadat zoufalství a jejich beznadějný život se jim stal přítěží a utrpením.

Prométheus viděl, jak se lidi trápí. A věděl i, jak jim pomoci. Nepolevil však.

Dia najednou přešla trpělivost. „Můžeš si za to sám,“ zasyčel si mezi zuby.

Zeus přikázal svému bratrovi Poseidonovi, který vládl všem vodám, aby nechal řeky i moře vystoupit z břehů. Sám potopě světa napomohl průtrží mračen. Celá země zmodrala a vše smrtelné, co nedokázalo žít ve vodě, utonulo. Včetně lidí.

Prométheus propadl zoufalství. Všude kolem sebe viděl jenom vodu a netušil, že pouze jeho syn Deukalión se svojí manželkou Pyrrhou, dcerou Epiméthea a Pandoré, se spasili včasným zhotovením člunu, do něhož se ukryli.

Po devíti dnech vody opadly a Deukaliónova bárka se octla na vrcholu hory Parnassos, kde sídlila bohyně zákonného pořádku, jeho babička Thémis. Ta nemohla Diovi odpustit, že tak krutě potrestal jejího syna z prvního manželství Prométhea, proto se trosečnicků ujala.

Ryšavé Pyrrze najednou vykuknulo z pod pláště obrovské břicho.

Thémis zalapala po dechu. „Mé dítě, ty jsi těhotná!“

Deukalión manželku ochránářsky objal. „Je to tak. Doufáme, že se to Zeus nedozví. Pokud si usmyslel vymítit lidstvo do posledního člověka...“

Thémis vnuka umlčela gestem ruky. „Je to zatracený hlupák. Já vůbec nechápu, co jsem na něm kdy viděla. Je úplně stejný jako jeho otec, můj bratr Kronos.“

„Co budeme dělat?“ zeptal se Deukalión sklesle.

„Coby?“ pokrčila Thémis rameny. „Znovu osídlíme zemi lidmi,“ řekla, jakoby to byla ta nejsamozřejmější věc na světě.

„To jako jenom my dva s Pyrrhou?“ vyděsil se Deukalión.

„Ano,“ uzemnila ho Thémis. „Samozřejmě vám s tím trochu pomohu. Stačí když budete házet kosti matky země za sebe. O zbytek se postarám já.“

A najednou zmizela jako pára nad hrncem.

„Kosti matky země?“ opakoval Deukalión nechápavě.

„To jsou přece kameny, ty můj hlupáčku.“ Do Pyrrhy jakoby vjela nová energie. Něžně manžela políbila na tvář a neohrabaně se sklonila pro nejbližší kámen.

Zhluboka se nadechla a hodila ho za sebe.

Jakmile se kámen dotknul země, změnil se v nádhernou dívku.

Užaslý Deukalión udělal totéž. Z jeho kamene se stal zase statný mladý muž.

A tak dali oba základ novému pokolení lidí. Lidí z kamene, kteří znovu osídlili svět.

Pyrrha přivedla svému manželovi na svět zdravého syna jménem Hellén, jenž se stal praotcem Hellénů čili Řeků.

Prométheus byl na svého syna pyšný. Trochu se však bál o osud své matky, která se rovněž jako on zprotivila Diově vůli. Dokázali byste se ale vy rozhněvat na svoji první lásku? Thémidin čin zůstal bez trestu.

Po mnoha staletích se Prométheus konečně dočkal: od strašných muk ho přišel vysvobodit největší hrdina antických bájí – Héraklés, syn Dia a tírynthské královny Alkméné. Přilétajícího orla sestřelil šípem a okovy rozbil.

V tu ránu se před Titánem zjevil Hermes. „Prométhee, víš jak nerad tě vydírám, ale Zeus na mě tlačí. Zachová ti svobodu výměnou za tu informaci.“

Prométheus zaváhal. „Budiž. Vyříd' svému otci, ať se nesnaží vyspat s mořskou bohyní Thétidou, po které léta touží. Té je totiž souzeno porodit syna dvakrát tak silného jako jeho otec. Ať ji provdá za někoho ze smrtelníků. Tím neohrozí nikoho z bohů.“

Stalo se. Thétis byla později provdána za fthijského krále Pélea, kterému porodila syna Achillea – největšího hrdinu slavné Trojské války.

Manželství to ale nebylo šťastné a trvalo krátce. Brzy Thétis manžela opustila a vrátila se zpět do moře, odkud svého syna celý život chránila a dohlížela na něj.

Když Prométheus končil své vyprávění, uvědomil jsem si, že si pohrává se zlatým kroužkem, jenž měl doposud na svém prsteníčku.

„Je pravda, že to na tvoji počest nosí lidé prsteny?“ zeptal jsem se ho.
„Rád bych tomu věřil. A jestli pak víš proč?“
„Netuším.“
„Když mě Zeus věznil, přísahal, že budu navždy ke Kavkazu připoután. A díky Héfaistovi taky jsem. Nechal zapustit kámen z Kavkazské skály do toho prstenu.“

Příběh druhý: Vládkyně temnot

(O Hádovi a Persefoně)

Mezi častými návštěvníky Olympského paláce byla i bledá nenápadná dívka, která ani trochu nepřipomínala stvůru z historek, kterými matky straší zlobivé děti před spaním. Byla to Persefoné – vládkyně Podsvětí. Její říše, jež se rozprostírala pod skutečným světem, se skládala ze čtyř částí: na západě to byly Élysejské nivy, kde se věčně radovaly duše spravedlivých lidí, v Tartaru zase navěky trpěly duše hříšníků, po Asfodelové louce bloudily duše lidí, kteří nebyli ani dobří ani zlí – těch bylo samozřejmě nejvíce, a nejtemnější část Podsvětí nesla název Erebos. Tam měla Persefoné svůj palác.

Celou Podsvětní říši si Persefoné vydala sňatkem s nejstarším Diovým bratrem Hádem. V temném Podsvětí měla stejné postavení jako Héré na jasném Olympu. Byla přímou nadřízenou všem podsvětním bohům a příšerám: zejména bratrům Hypnovi a Thanátovi, z nichž prvním byl bohem spánku a druhý smrti, dále jí podléhaly neúprosné Erínye, bohyně pomsty a kletby, Kéry, bohyně násilné smrti, Empúsa – kanibalistická nestvůra s jedinou oslí nohou, strašná Lamia, jež byla původně krásnou Diovou milenkou, ale Héré jí zahubila všechny děti, které s ním měla, a proměnila ji ve stvůru, která matkám ve spánku zabíjela děti, v neposlední řadě Persefoné podléhala trojtělá Hekaté, ochránkyně a učitelka čarodějnic, bohyně kouzel.

Nevím proč zrovna mě, ale hned jsem poznal, že si mě Persefoné oblíbila. Vlastně mi to jednou vysvětlila: „Víš, Ganyméde, ty sem do tohoto

třpytivého malicherného světa jaksi nezapadáš. Nejsi ani trochu povrchní a zahleděný do sebe. Cítím, že ti mohu důvěřovat. Kdybys chtěl, mohli bychom být přátelé.“

Kdyby mi tohle někdo vyprávěl, ještě když jsem žil na zemi, považoval bych ho za blázna. Díky své nesmrtelnosti jsem se Persefoné bát nemusel a viděl jsem v ní toho, kým ve skutečnosti byla – obyčejnou holku.

Stejně jako Prométhea, i ji jsem jednou uprosil, aby mi povyprávěla celý svůj příběh tak, jak se udál. Chtěl jsem si porovnat, nakolik věrné jsou legendy kolující mezi lidem.

Persefoné se vrátila ve vzpomínkách o mnoho let zpátky na Nýsejskou louku, kde si jako sedmnáctiletá hrála s tamními nymfami. Tehdy taky ještě vypadala jako jedna z nich. Byla krásná a veselá. A jmenovala se Koré. Její otec Zeus ji zbavil veškerých starostí ještě dříve, než nějaké stačily přijít. Žila si jako v ráji.

Pro svoji matku Démétro byla světlem jejího jinak chmurného života. Ač byla Démétér mocnou bohyní plodivé síly země a žila po boku svého mladšího bratra Dia na slunném Olympu, její život byl jen a jen utrpení. Kdysi se do ní zamiloval sám Zeus, ale z ohledu na svou mladší sestru Héré jeho návrhy ignorovala. Sama totiž našla zalíbení v Diově synovi Iásionovi. Porodila mu i synka Plúta, boha bohatství. Jakmile se ale o jeho narození dozvěděl Zeus, ze vzteku Iásióna usmrtil bleskem. Nešťastná Démétér nakonec Diovi podlehla a porodila mu syna Zagrea a dceru Koré. Jakmile Zagreus dospěl, byl zahuben Hérou, která přísahala své sestře pomstu. Koré se podařilo Diovi uchránit.

Ten den utrhla na Nýsejské louce krásný květ, který doposud ještě neznala. Byl to však narcis, květ smrti. Každý kdo ho utrhne, propadne Hádovi.

V tu ránu se před Koré rozestoupila země a než se nadála, byla v Hádově kočáru taženém koňmi černými jako uhel. Stačila ještě vyděšeně vykřiknout, než se i s kočárem propadla do země. Kočár neřídil nikdo jiný než sám Hádés. Už odmalička Koré sledoval a postupně zjišťoval, že se do ní zamiloval. Pro její čistotu a nevinnost. Teď měl konečně záminku k jejímu zmocnění se. Ještě téhož dne z ní proti její vůli udělal svoji manželku a spoluvládkyni celé Podsvětní říše.

Ten večer se na ni plaše zadíval a pronesl: „Pokud sama nebudeš chtít, na společné svatební noci netrvám.“

Znejistěla. „Proč?“

Tou otázkou ho trochu zaskočila. „Dneska sis toho už prožila dost.“

„Ne,“ trvala si na svém. „Znovu se ptám: Proč? Proč jsi mi snesl k nohám celé své království a přitom za to nic nežádáš?“

„Žádám, abys zůstala.“

„A mám snad na výběr?“

„Teď jsi královna. *Moje* královna. A já ti hodlám sloužit.“

Zaraženě ho pozorovala.

Zprvu byla vyděšená a nešťastná, časem ale zjistila, že ji Hádés skutečně miluje, plnil veškerá její malicherná přání, snesl by jí k nohám celý svět. Navíc byl i svým způsobem přitažlivý: měl svalnatou postavu, drsný tmavý půvab a v jeho blízkosti se cítila jako opravdová žena.

Mezitím na zemi Démétér umírala strachy. Bez vody a jídla bloudila světem, aby svou dceru našla. Nikde nenašla vlídného přivítání – až v Eleusínii. Tamní král Kéleus ji zdvořile uvítal na svém dvoře a ač netušil, koho to má vlastně před sebou, nabídl jí vodu, jídlo i nocleh.

Druhý den brzy ráno byla už Démétér zase na cestách.

Kámen by se nad ní rozplakal. Není proto divu, že se jí zželelo jejímu bratranci Héliovi, jenž na svém ohnivém kočáru zosobňoval jasné Slunce. „Má drahá sestřenko, já vím, co se stalo s tvou dcerou. Víím to, protože vidím úplně všechno, co se na zemi za denního světla stane. Tvůj mladší bratr Hádés ji unesl, aby se s ní mohl oženit. Jednal však v právu, neboť Koré utrhla jeho posvátný symbol narcis.“

V tu chvíli se mírná a laskavá Démétér změnila v lítou saň. Rychlostí myšlenky se přenesla na Olympos, kde se vesele hodovalo.

Zeus a Héré seděli na svých zlatých trůnech a popíjeli božský nektar, který jim zabezpečoval věčnou vitalitu a zabraňoval přirozenému stárnutí. Zeus vedl živou debatu s krásnou a statnou ženou v kůži a s přilbicí pestrobarevného peří na hlavě, která se opírala o nádherný štít a stála ze všech ostatních bohů Diovi nejbližší. Byla to Pallas Athéné – Diova nejmilovanější dcera. Nikdy před ní nic netajil a se vším se jí svěřoval. Vždy jí ve všem vyhověl a ona mu oplácela tím, že se nikdy nezdržovala v blízkosti jiného boha než právě jeho. Nikdy se neprovdala a až do konce antických mýtů byla panenskou bohyní. Vzhledem k tomu, že nepatřila mezi Diovy levobočky, ale byla dcerou z právoplatného manželství, měla ji i Héré v oblibě a velmi ráda vyhledávala její společnost.

Héré si jako první povšimla své starší sestry. „Démétro!“ Prudce povstala. „Čemu vděčíme za tak nečekanou návštěvu?“ Nevyznělo to ani trochu pohostinně. Vyšla sestře vstříc.

„Potřebuji mluvit s tvým mužem,“ řekla Démétér upjatě.

Héré si usrkla ze zlatého poháru. „Jak je libo. Tady před tolika svědky mi ho snad nesvedeš...“

„Notak Héro,“ napomenul ji Zeus. „To se nemůžeš ke své sestře chovat trochu uctivěji?“

„Taky jsem se chovala,“ odfrkla Héré. „Dokud tě tak potvora nesvedla.“

„Ty víš, že to tak nebylo,“ pověděl Zeus.

„Ne? A jak to tedy bylo, Die? Pověz.“

Zeus sklopil zrak.

Héré vyhledala společnost svého syna Area, boha války, který stál nedaleko. Chtěla totiž slyšet každé slovo. Viděla, že Démétro něco trápí. A chtěla vědět co.

„Die, jenž vládneš světu,“ začala Démétér, „stala se strašná křivda: Hádés unesl naši dceru Koré. A nejspíš je už s ní i ženatý. Samozřejmě že proti její vůli. Prosím tě o jedno: přiveď ji ke mně.“

Zeus se zamračil. „Pochybuji, že by Hádés udělal takovou hanebnost. Jistě mu k tomu dala Koré nějaký podnět.“

„Nedala!“ vykřikla Démétér. Stále ještě nevěděla, zda mu říct o narcisu.

„Vlastně – Vlastně ve své dětské nevědomosti utrhla jednu jeho posvátnou květinu, ale...“

„Jakou květinu?“ zeptal se Zeus ostražitě.

Démétér zavřela oči. „Narcis.“

Zeus si povzdechl. „Ty ale přece víš, že jednal Hádés v právu, že ano?“

Démétriny oči se naplnily slzami. „Je to přece i tvoje dcera.“

Héré slyšela každé slovo a chtěla sestře ublížit. Nenápadně se rychlostí myšlenky přenesla do Podsvětí.

„Háde, bratře můj, pospíchám za tebou, abych tě varovala. Démétér brzy přesvědčí Dia, aby ti Koré vzal. Ale já vím, že jsi jednal v právu. Proto ti pomohu.“

Podala mu zlaté jablko.

Hádés ho nejistě přijal. „Co mám s ním dělat? Jak mi pomůže?“

„Je to kouzelné jablko z mé zahrady hlídané nymfami Hesperovkami. Jediné sousto učiní člověka nesmrtelným. Nechceš přece, aby po tvém boku Koré zestárla a nakonec zemřela? Královna Podsvětí!“

„Je sice pravda, že jsem na to ani nepomyslel, ale jak mi Kořina nesmrtelnost pomůže Diovi zabránit, aby mi ji vzal?“

„Překvapuješ mě, Háde. Sám jsi přece vydal zákon, že každý, kdo v Podsvětí něco sní, nesmí ho už nikdy opustit.“

Hádés vděčně jablko přijal a předal ho Koré.

Héré zmizela.

Koré se na jablko smutně zadívala. „Já si ho nemohu vzít.“

„Ale proč? Vždyť jsi přece říkala, že mě miluješ...“

„To je pravda.“

„Jestli mi tě Zeus odvede, už nikdy se nevidíme.“

„Já – Já jsem zmatená. Tebe miluji, Háde, ale svoji matku také. Chybí mi.“
Hádés si odevzdaně oddychl. „Nechám rozhodnutí na tobě, drahá.“

Koré se na manžela zasněně podívala. Najednou nepochybovala o tom, že on je ten pravý. Zhluboka se nadechla. „Promiň, mami.“ A do jablka se zakousla.

V tu ránu se před nimi zjevil Hermes. „Háde, jenž vládneš Podsvětí, ty víš, proč mě za tebou Zeus vyslal. Jdu si pro svou sestru Koré. Doufám, že nebudeš dělat problémy a vydáš mi ji.“

Hádés se vítězoslavně usmál. „Vyřid' svému otci, že jsem neporušil žádný z jeho zákonů. Koré mi náleží právem. Utrhla květ smrti narcis. Také jsem se s ní oženil a provdaná žena už nepatří svému otci ale manželovi. Koré dokonce pozřela Héřino posvátné jablko, symbol manželství. A kdo něco v Podsvětí sní, už ho nikdy nesmí opustit.“

„No,“ povzdechl si Hermes. „Musím uznat, že zákon stojí ve všech směrech na tvé straně. Proto vás opouštím a letím vše tlumočit Diovi.“

„Herme!“ zvolala ještě Koré.

„Ano?“

„Já...Vyřid' prosím matce, že ji miluji....a že jsem šťastná.“

Hermes přikývl a zmizel.

„Tohle nedopadne dobře.“ Kořina půvabná tvář klesla do dlaní. „Ty matku neznáš tak jako já. Ona je schopná všeho.“

Zeus zprávu přijal beze hněvu, neboť věděl, že se jeho dcera nemohla za daných okolností provdat lépe. Hádés má dobré srdce a navíc je mocným vládcem.

Démétér však tak pragmatická nebyla. Běsnila. Přenesla se do hluboké jeskyně, odkud mocným kouzlem zakázala rostlinám růst. Zanedlouho celá země zpustla. Lidé umírali hladem, neboť lesní zvěř vymírala a příroda nevydávala žádné plody.

Nepomohly Diovy prosby ani jeho výhrůžky.

Démétér se zatvrdila, že dá rostlinám sílu růst jedině tehdy, když jí Hádés vrátí dceru. Mezitím lidstvo hubil hladomor a Hádova říše se hrozivě plnila.

Zeus právě ze svého trůnu řešil situaci s Athénou, když se rozletěly dveře a do místnosti se vřítela Héré. „Tak to ne! Bylo mi jedno, když Démétrin rozmar hubil Egyptany, Dardany a jiné národy. Dokonce jsem přehlížela, když se hladomor vplížil i do některých řeckých měst. Ale ne do mého Arga! Lidé se tam ke mně modlí, abych hladomor zastavila...a když se

pořád nic neděje, myslí si, že jsem bezmocná. Kéž by se ta Koré dala rozpúlit!“

„To je ono!“ vykřikla Pallas Athéné.

„Snad jsi to nebrala vážně,“ zděsil se Zeus. „Héré to jistě myslela obrazně.“

Pallas Athéné vysvětlila Diovi svůj plán a hned jeho tvář rozjasnil úsměv. Byl na svoji dceru hrdý.

Hermes se opět musel vydat do Podsvětí.

„Čeho zase žádáš, syne Diův?“ uvítal ho Hádés ne příliš pohostinně. „Zeus si opět usmyslel vzít mi Koré?“

Hermes se zhluboka nadechl. „Ty víš, jak tvá sestra Démétér na světě řádí. Jistě k tvé libosti. Ale ne k libosti bohů. Přišli na takový kompromis...“

„Já neznám žádný kompromis, který by uspokojil Démétru a nevzal by mi přitom Koré.“

„Nech mě domluvit. To není Diova prosba. To je jeho příkaz. Od jara do konce podzimu bude Koré u své matky na zemi...“

„To nepřipadá v úvahu!“

„Řekl jsem, nech mě domluvit. Celou zimu bude zase po tvém boku panovat Podsvětí pod novým jménem Persefoné, neboli *ta která způsobuje rozvrat*. To je Diova vůle.“

„Proč bude u mě jen jednu třetinu roku a u Démétru dvě?“

„Démétér již souhlasila. Zeus je spokojený.“

Jakmile se mocná bohyně opět setkala se svou dcerou, samou radostí dala rostlinám znovu sílu vyrůst a brzy se země opět zazelenala.

A tak to bylo každé jaro.

Vždy když se na konci podzimu chystala Persefoné do Podsvětí, Démétér učinila ze žalu půdu neplodnou.

Málokterý bůh si zapamatuje dobrodiní smrtelných lidí. Ne však Démétér. Nezapomněla na pohostinného eleusínského krále Kélea a jeho synovi Triptolémovi věnovala první obilné zrna a naučila ho jako prvního člověka obdělávat půdu. Triptolémus potom učil toto umění lidi po celém světě a lidstvo se stalo nezávislé na Démétriných rozmarech.

Když Persefoné své vyprávění skončila, zeptal jsem se jí: „Kdy se znovu chystáš do Podsvětí?“

Jen se šibalsky usmála. „Do týdne. Strašně se na Háda těším. Přála bych si, aby letos trvala zima rok.“

Příběh třetí: Osud

(*O Perseovi*)

Jednou, když jsem měl volný den, jsem v zahradách paláce potkal Athénu. Zaváhala. „Nechtěl by ses se mnou podívat k Héfaistovi?“ navrhla mi zamyšleně.

„Rád!“ souhlasil jsem nadšeně.

Všechny místnosti hlavního Olympského paláce zářily čistotou a zlatem – jen jedna byla špinavá a temná, dílna Héfaistova, boha ohně a kovářství, zbrojře bohů. Žádný Olympian tam nechodil rád...až na Athénu.

„Zdravím krásnou Olympanku,“ uvítal svou sestru Héfaistos. „I tebe, Ganyméde.“

„Vyděsil jsi nás! Bylo tu takové ticho, že jsme si mysleli, že tu nikdo není a byli jsem proto na odchodu!“

„Jsi si jistá, že vás nevyděl můj zjev?“ Héfaistos sklopil zrak. Byl totiž už od narození starý, ošklivý a chromý.

„To určitě ne,“ usmála se Pallas Athéné. „Nerada zneužívám tvých kovářských schopností, ale potřebuji tvou pomoc.“

Moje oči sjely na nádherný zlatý trůn v koutku dílny.

„Je to ten, co si myslím?“ zeptal jsem se zvědavě.

Héfaistos se zhluboka nadechl. „Je.“

Všichni dobře znali ten příběh, jenž se odehrál před pár staletími, kdy Héfaistos přišel na svět.

Jeho matka Héré se tehdy zhrozila nad tím, co porodila, a proto svého vlastního synka vyhodila z Olympu rovnou do moře. Tam se ho ujaly mořské bohyně Eurynomé, která byla tehdy Diovou milenkou a matkou nižších bohů Půvabu Charitek, a její neteř Thétis – pozdější matka Achillea.

V jejich podmořské jeskyni pak Héfaistos vyrostl a vyučil se zručným kovářem. Když byl mistrem svého řemesla, rozhodl se své matce pomstít.

Zhotovil krásný zlatý trůn a poslal ho Héré na Olympos. Ta jakmile na něj usedla, už z něj nevstala. Vymrštila se z něj pevná pouta, jež byla začarována mocným kouzlem pomsty.

Kletbu by mohli prolomit pouze dva lidé, vlastně bohové: ten, kdo je zhotovil, a samozřejmě všemocný Zeus. Ten s tím ale nijak moc nespíchal, protože se mohl dál klidně věnovat svým záletům, aniž by musel mít strach, že by ho Héré přistihla.

Olympané byli proto nuceni pro Hérafaista poslat sami. Ten prý svou matku osvobodí, ale pouze za předpokladu, že mu bohové slíbí při styžských podsvětních vodách, že z něj učiní rovněž Olympana. Héré byla první, kdo se za to přimluvil, neboť se v ní hnulo svědomí a ozval se zanedbaný mateřský pud.

A tak na Olympu přibyl nový bůh.

Před jeho příchodem žili Olympané v prostých domech. Právě Hérafaistos jim vybudoval skvělé paláce ze zlata, stříbra a bronzu. Za jeho zásluhy mu Zeus slíbil splnit jakékoliv přání. Je více než pochopitelné, že se Hérafaistos zamiloval do překrásné bohyně lásky Afrodíté.

Požádal tedy Dia o její ruku.

Afrodíté běsnila. „To se raději vyspím se všemi Kyklopy!“. Byla totiž až po uši zamilovaná do Hérafaistova bratra Area, boha války.

Nicméně Zeus své slovo dodržel a sám se ujal svatebního obřadu. Nejkrásnější z bohyň byla provdána za nejošklivějšího z bohů.

Afrodíté svým manželem pohrdala a dál spala s Areem. Dokonce se stala matkou jeho pěti dětí: Eróta („Lásky“), Anteróta („Zhrzené lásky“), Deima („Děsu“), Fóba („Hrůzy“) a jediné jejich dcery Harmonie.

Ve svých myšlenkách jsme se vrátili zpět do přítomnosti.

„Jak už jsem řekla,“ začala Pallas Athéné, „potřebovala bych tvou pomoc. Zhotov mi prosím měděný štít, jenž by se lesknul jako zrcadlo.“

„Nic víc? To je maličkost. A nač to potřebuješ, smím-li se zeptat?“

„Bude to můj...tedy náš dar Perseovi.“

Hérafaistos se zamračil. „Komu?“

„Perseovi – našemu pozemskému bratrovi. Ty jsi o něm ještě neslyšel?“

„Nezapomínej, že tady žijí izolovaný od vnějšího světa.“

„Promiň, je tedy na mně, abych ti ten příběh povyprávěla:

Argejský král Akrisios se jednou dozvěděl věštbu, že zajde rukou vlastního vnuka. Aby se tak nestalo, uvěznil svou jedinou dceru Danaé v podzemním sklepení. Našemu otci se však krásná princezna již dlouho líbila, proto se k ní dostal v podobě zlatého deště. Po devíti měsících se jí ve sklepení narodil syn Perseus. Jakmile se to Akrisios dozvěděl, rozhodl se svého vnuka zahubit. Danaé však synkovi zachránila život prozrazením božského původu jeho otce. Akrisios se pochopitelně zalekl zabít syna vládce bohů a proto vymyslel náhradní řešení. Dal zhotovit velkou dřevěnou truhlici,

zavřel do ní Danaé i jejího syna, osobně ji zatloukl a vhodil do moře. Diovu synovi však nebyl souzeno zahynout v moři. Vlny truhlici vyhodily na břeh ostrova Serifos. Tam ji našel Diktys, bratr tamějšího krále Polydekta. Danaé se synem odvedl do paláce, kde po ní Polydektés okamžitě zatoužil. Danaé však toužila po jediném muži – Diovi.

Polydektovy návrhy ignorovala celé dlouhé roky. Serifoského krále najednou přešla trpělivost a rozhodl se Danaé zmocnit násilím. V té době byl však už Perseus statným mladíkem a svoji matku by dokázal ubránit. Polydektés si proto usmyslel, že se ho zbaví. Veřejně zpochybnil jeho božský původ a vyprovokoval ho k přísaze, že svůj původ prokáže nějakým nadlidským činem. Měl ho už dokonce přichystaný: přinést hlavu okřídlené stvůry s dlouhými tesáky a zmijemi místo vlasů – Medúsy. Její dvě starší sestry – neméně obludné Sthenó a Euryalé – jsou na rozdíl od ní nesmrtelné. Je to opravdu nadlidský úkol, neboť při pohledu na Gorgony, jak se tři nestvůrné sestry nazývají, každý hned zkamení.

Rozhodla jsem se proto Perseovi pomoci. Chci mu dát pár darů, které mu úkol usnadní. Hádés mi dal svou posvátnou přilbici, která činí člověka neviditelným. Od Herma jsem dostala čarovný meč, okřídlené sandály a brašnu, která se nikdy nenaplní. To vše chci Perseovi darovat společně s pancířem od tebe.“

„Proč mu tak pomáháš, Athéno?“ zeptal se Héfaistos. „Pročpak tolik zájmu o jednoho smrtelníka?“

„Je to přece náš bratr,“ odvětila výmluvně.

„Stejně jako polovina mužského světa,“ zažertoval Héfaistos s nadsázkou. Vyprskl jsem smíchy.

Pallas Athéné se zamračila. „Co – Co tím chceš říct?“

„Vypadá to, že ses nám konečně zamilovala!“

„Já – Já...Perseus je sice vzorem pro všechny ostatní muže – je krásný jako bůh, silný, obratný, moudrý a spravedlivý...ale já jsem přece panenskou bohyní! Navěky! Zhotovíš pro mě tedy ten štít?“ snažila se změnit téma, neboť se obávala, že by mohl mít Héfaistos pravdu.

„Samozřejmě.“

Měli jsme se k odchodu.

„A sestřičko?“ zastavil ji ještě Héfaistos.

„Ano?“

Zaváhal. „Zkus prosím nějak přesvědčit Afrodíté, aby mě tady někdy navštívila.“ Najednou vypadal jako nějaký bezmocný člověk.

Pallas Athéné se zhluboka nadechla. „Ano.“ Na nic jiného se nezmohla.

Mezitím na zemi chodil Perseus od domu k domu a ptal se lidí, jestli nevědí, kde Gorgony sídlí. Byl unaven a právě odpočíval na palouku ve

stínu statného stromu, když mu nad hlavou zahoukala sova. Slétla přímo před něj a proměnila se v krásnou ženu.

„Pallas Athéné,“ užasl mladík.

„Správně. Jak jsi mě poznal?“

„Tak krásná nemůže být smrtelná žena. A ta sova. Tvůj posvátný symbol.“

Takhle zblízka Pallas Athéné Persea ještě neviděla. Opravdu byl krásný jako mladý bůh a měl sportem vypracovanou postavu. Později mi prozradila, že se právě v tomto okamžiku rozhodla, že nikdy neporuší svůj slib věčného panství. Nechtěla Persea pojmout za manžela, i když po tom podvědomě toužila, a uvést ho tak mezi malicherné bohy. Zkazila by mu tak celý život, který měl ještě před sebou.

Od téhle chvíle se stala jeho věrnou strážkyní.

„Persee, rozhodla jsem se podat ti pomocnou ruku. Můžeš tady v klidu a bezpečí sedět a já ti Medúsinu hlavu přinesu.“

„Při veškeré úctě k tobě, vážená bohyně, doufám, že si skutečně nemyslíš, že bych takovou nemůžnou pomoc přijal?“ Vypadal dotčeně jako nějaký malý kluk.

Pallas Athéné se nahlas rozesmála. „Byla to samozřejmě zkouška. Kdybys souhlasil, nikdy bych ti nepomohla. Ale tys obstál. Přesto ti pomohu a opovaž se odporovat. Ještě pořád jsem bohyně a ty jenom člověk.“

Předala mu své dary: Hádovu přilbu, Hermovy topánky, meč a brašnu a taky krásný měděný štít, jenž se leskl jako zrcadlo.

„Můj poslední dar je rada. Samozřejmě že vím, kde Gorgony sídlí, ale abys to neměl tak jednoduché, poradím ti jen, napřed navštiv Graie – obludné sestry Gorgon.“

Než udivený Perseus stačil poděkovat, Pallas Athéné zmizela.

Diův syn nelenil a na okřídlených topánkách se rozletěl hledat Graie.

Byly to stejně jako Gorgony tři šeredné sestry – Enýó, Deinó a Pelrédó. Žily na dalekém západě a narodily se už staré a hádavé. Měly dohromady jedno oko a jeden zub. Když měla oko jedna, druhé dvě byly slepé a když měla jedna zub, druhé dvě nemohly jíst a hladověly. O toto oko a zub se neustále hádaly.

Perseus k nim dorazil právě v době, když si předávaly oko, takže všechny byly v tu chvíli slepé. Využil situace a vzal jim ho. Slíbil jim, že ho vrátí pod podmínkou, že mu prozradí cestu k jejich sestrám Gorgonám.

Jeho plán vyšel.

Vzdušnou cestou Gorgony opravdu našel. Spaly ve stínu bohatého stromu v nádherném háji plném soch zkamenělých zvědavců, kteří chtěli Gorgony spatřit, a hrdinů, kteří je chtěli zabít.

Sochy přivedly Persea na to, že Athénin štít nemá sloužit jenom jako ochrana, ale také i jako zrcadlo, v jehož odrazu mohl Gorgony sledovat, aniž vy zkameněl.

Všechny tři byly hrůzu nahánějící, jak pravily zvěsti, všechny měly místo vlasů zmiže a velké tesáky, která však byla Medúsa?

Napjatě jsem s Athénou a Hermem pozoroval celou scénku z Olympského paláce. Jakmile Pallas Athéné viděla, že její miláček váhá, okamžitě za ním poslala posla Herma.

Ten ukázal na první z leva a dodal mu odvahy.

Perseus se zhluboka nadechl, mocným máchnutím Medúsu ťal a její hlavu hodil do Hermovy brašny. Poté vzlétl do výše a prchal.

Z Medúsina těla se s proudem krve vyvalil i obr Chrýsaór a nádherný okřídlený kůň Pégasos.

V tu chvíli vzlétly i Sthenó a Euryalé, aby pomstily smrt své sestry.

Perseus se jim však ztratil tím, že si na sebe nasadil Hádovu posvátnou přilbu, čímž se stal neviditelným.

Perseus zamířil na Sefiros a udělal si krátkou přestávku v severozápadní Africe. Tam na svých bedrech nesel nebeskou klenbu obr Atlás, nevlastní bratr Titána Prométhea. Atlás kdysi bojoval na straně Titánů proti Diovi. Vítězný Zeus pak svého bratrance potrestal tak, že mu na záda naložil tíhu celého světa.

Atlás se také od své nevlastní matky – věštecké bohyně Thémidy – dozvěděl, že mu jednou velice ublíží Diův syn. Neřekla však který. Atlás byl proto nedůvěřivý ke všem mužům.

Když se mu Perseus představil jako syn Diův, Atlás se naštvál a vyhnal ho z Afriky. To horkokrevného Persea urazilo. Pomstil se Atlantovi tak, že mu ukázal odseknutou hlavu šeredné Medúsy. Atlás na místě zkameněl. Dodnes tam v podobě skalnatého pohoří stojí, aby podbíral nebeskou klenbu.

Perseus pokračoval v cestě. Sem tam mu prosákla z brašny Medúsina krev. Každá kapka, která se dotkla země, se změnila v jedovatého hada.

Perseovou druhou zastávkou byla Etiopie, kde vládl moudrý král Kéfeus a krásná, však nadmíru pyšná, královna Kassiopé. Diův syn se rozhodl vládnoucí pár navštívit. Když se snášel nad palácem na skalnatém pobřeží, zahlédl nádhernou dívku přikovanou ke skále.

Dal se s ní do řeči. „Kdo jsi?“

Dívka zaváhala. „Andromedé. Jsem dcera Kéfea a Kassiopé. Moje matka nedávno prohlásila, že je krásnější než všechny mořské bohyně dohromady. Vládce moří Poseidon proto poslal do Etiopie strašlivou obludu jménem Kétos. Ta začala pustošit celou zemi a přestala by pouze

v jediném případě: kdyby jí Kéfeus obětoval svoji jedinou dceru.“ Krátce se odmlčela. „Ať mi někdo povídá o tom, jaká je to klika, narodit se jako princezna.“

Vtom se netvor Kétos vynořil z moře a okamžitě zaútočil na Persea. Ten jednal bleskurychle. Vytasil meč a začal se jím ohánět. Nikdy se nedozvěděl, že to Pallas Athéné vedla jeho kopí, které proťalo Ketovu krční tepnu.

Šťastný král dal z vděčnosti Perseovi svoji jedinou dceru za manželku. Ten den jsem poprvé a naposledy viděl Athénu plakat.

Příštího dne ráno už byl Perseus zase na cestách. Tentokrát už ale nebyl sám. Doprovázela ho jeho spanilá manželka Andromedé.

Situace na Sefiru se mezitím vyhrotila: Danaé uprchla před Polydektem z paláce a azyl našla v Diově chrámě, kam se za ní vojáci neodvážili.

Perseus se nechal u krále ohlásit a poté, co ho překvapený Polydektés přijal, mu oznámil, že svůj úkol splnil.

„Jsi lhář, Persee! Nikdo ze smrtelníků nemůže Medúsu zabít!“

„Přesvědč se sám, králi!“ zvolal Perseus, odvrátil zrak a ukázal mu hlavu Medúsy. Polydektés okamžitě zkameněl.

Perseus netoužil po vládě nad Sefirem, proto ji odevzdal moudrému bratrovi Polydekta – Diktyovi. A odjel s matkou a manželkou do Arga.

Jakmile se staříčkový Akrisios dozvěděl o jeho návratu, zbaběle utekl a přenechal mu vládu nad Argem. Ta byla šťastná, však velmi krátká, neboť Akrisios svému osudu neunikl. Byl divákem na sportovních hrách a Perseus ho nechtěně zasáhl diskem do hlavy. Akrisios na místě zemřel.

Jako každý, kdo zabil člověka, musel i Perseus Argos opustit.

Jeho přítel Megapenthos mu však navrhl, že si můžou svoje království vyměnit. Perseus souhlasil a stal se tak králem na mohutném hradě Tírýns. V jeho okolí vybudoval nové město Mykény.

Všechny Athéniny dary vrátil potom svým majitelům a hlavu obludné Medúsy věnoval potom své patronce Athéné, která si ji připevňovala na náprsní pancíř, kdykoliv šla do boje.

Větší umění je přece získat autoritu bez kouzel.

Krátce nato porodila Andromedé syna Alkaida, pozdějšího tírynthského krále. Dále následovali synové Elektryón, první vládce Mykén, a Sthenelós, nástupce Elektrionova trůnu. Nejmladší dcera Gogrofoné se stala později spartskou královnou a babičkou nejkrásnější ženy světa Helené. I Elektryón byl dědečkem nejslavnějšího hrdiny řeckých báji Hérakla.

Později jsem se na Perseův vznešený rod zaměřil a se zaujetím jsem sledoval jeho potomky, jak popisují stránky řecké mytologie těmi nejzajímavějšími příběhy.

Příběh čtvrtý: Královnina zpověď

(O Kadmovi a Harmonii)

Ze všech olympských bohů mi byl nejméně sympatický Ares, což je pochopitelné. Divoký, hrubý, násilnický. I když musím uznat, že právě to ho činilo u žen tak přitažlivým. Navíc to byl robustní chlap neotesaných vojenských způsobů s mohutnými svaly ze železa.

Jednou jsem ho nechtěně přistihl, jak si cosi šeptá s Persefoné, která tam byla na návštěvě. Zaznamenal jsem jen útržky rozhovoru: „Vyříd' jí prosím, že je Semelé v pořádku. Že ji Héré nepoznala, tudíž že je v bezpečí.“

Když mě zaregistrovali, oba spěšně zmlkli a rozešli se.

Jakmile jsem s Persefoné osaměl, hned jsem se jí ptal: „Co ty máš prosím tě společného s Areem? Takovým hulvátem!“

Persefoné krátce zaváhala. „Ares má mnoho vad, ale není zase tak špatný. Myslím, že mu v něčem křivdíš.“

Zúžil jsem pohled. „Persefo! Snad ne ty a on...?“

Vyprskla smíchy. „To opravdu ne. Ares skutečně není můj typ. Navíc jsem šťastně vdaná. Mezi námi je něco...jiného.“ Krátce se odmlčela. „Všechno začalo, když jsem dělala pravidelnou obchůzku po Podsvětí.“

Podsvětní Élysejské nivy byly věčně zalité hřejivým sluncem a všude kolem se v panensky krásné přírodě věčně radovaly duše spravedlivých lidí. Temný Erebos právě opustila Persefoné, aby v podsvětním ráji navštívila svoji neteř Harmonii.

První královna sedmibranných Théb Harmonia měla sice už ve svých tmavých vlasech stříbro, přesto byla stále krásná a vznešená. V Podsvětí byla nová a společně se svým manželem Kadmem byli právem přiděleni do Élysejských niv. Žili tam daleko od lidí v lesním srubu jeden pro druhého.

Harmonia svoji váženou tetu Persefoné vlídně přijala a na její žádost jí začala vyprávět svůj velmi pohnutý příběh:

Už je tomu mnoho let, co jsem mladá, naivní a plná ideálů navštívila pafský chrám své matky, tvé sestry Afrodité – bohyně lásky. Zastihla jsem ji naloženou v tamním bazénu plném vonné tekutiny a lotosových květů.

„Harmonie, drahoušku, copak tady pohledáváš?“ přivítala mě.

„Hledám tě, mami. Hermes mi řekl, že tady budeš. Chci ti něco důležitého říct.“ Zhluboka jsem se nadechla. „Já – Budu se vdávat.“ Zatajila jsem dech.

Matka překvapením zamrkala. „To – Já – Já jsem vůbec nevěděla, že jsi zamilovaná. To je ale přece báječná zpráva, drahá! Který z bohů je ten šťastlivec?“

„On...On...Není bohem...Je to člověk.“

„Harmonie, sňatkem s člověkem ale ztratíš svoji nesmrtelnost – to ty přece víš.“

„Ano. Víím. Ale Kadmos mi za to stojí.“ Kousla jsem se do spodního rtu. Chtěla jsem na to matku napřed připravit.

„Kadmos? Ten Kadmos? Zakladatel sedmibranných Théb?“

„Právě ten.“

„Harmonie, miláčku, jistě víš, jak moc ho tvůj otce nenávidí. Kdyby to záleželo na mně, neměla bych s Kadmem jediný problém, ale...“ větu nedokončila.

Můj otec byl totiž ten problém.

Ares.

Zuřivý bůh války a krvelačného boje.

To proč Kadma nenáviděl, mělo svůj příběh:

V dalekém Sídónu vládl kdysi syn Poseidónův – Agénór. Jeho manželka Télefassé mu přivedla na svět pět synů – posledním potomkem byla překrásná dcera Európe, která jednoho dne bezestopy zmizela. Nešťastný král rozkázal svým synům, aby svou sestru našli, jinak ať se nevracejí domů. Nepodařilo se to nikomu. Kdo mohl tušit, že Európe unesl sám Zeus a to na ostrov Krétu, kde kdysi on sám přišel na svět. Učinil tam z ní svoji milenkou, která mu porodila tři syny. Když se Zeus své milenky nabažil, provdal ji za krétského krále Asteria a postaral se o to, aby její jméno nikdy neupadlo v zapomnění. Pojmenoval po ní celý kontinent sousedící s Asií. Po Asteriově smrti nastoupil na trůn Európin syn Mínós.

V té době jsem byla už roky Kadmovou manželkou. Ale to předbíhám. Vráťím své vyprávění do doby, kdy Kadmos ještě netušil, že je jeho sestra krétskou královnou a zarputile ji hledal.

Se svými druhy se vydal do Delf, kde bůh Apollón skrze věštkyňu Pýthii sděloval lidem Diovu vůli. Ta mu přikázala, aby svoji sestru okamžitě přestal hledat a šel rovnou za nosem. Potká prý krávu s bílou skvrnou na

čele, která ještě nepoznala jařmo. Má ji následovat, dokud neulehne a potom na tom místě založit město jménem Théby.

Kadmos se bál neuposlechnout Diovu vůli, proto po své sestře přestal pátrat a místo toho se jal hledat onu krávu. Ta ale jak se zdálo, nevybrala místo pro nové město moc šťastně. Nebyla tam voda. Poslal tedy své druhy do lesa vodu hledat. Našli ji v hluboké jeskyni, kde ovšem sídlil krvežíznivý drak, který je všechny rozsápal.

Po marném čekání se vydal Kadmos své druhy hledat – až narazil na draka živícího se zkrvavenými lidskými ostatky. Hned mu bylo všechno jasné a pustil se s příšerou do strašlivého boje. Ve kterém nakonec zvítězil a draka zabil.

Vtom se mu zjevil robustní muž svalnaté postavy a přísahal mu krvavou pomstu. Potom opět zmizel a Kadmos netušil, že měl tu čest poznat boha války Area. Onen drak byl totiž jeho posvátným symbolem.

Kadmos byl teď úplně sám. Neměl nikoho. Domů se bez Európy vrátit také nemohl. V té chvíli jsem si ho poprvé všimla. Zahlédla jsem ho z Diova paláce, kde jsem byla u svého děda na návštěvě. Na první pohled jsem se do Kadma zamilovala a miluji ho stále. Poprosila jsem tehdy Athénu, aby mu nějak pomohla. Vyhověla mi a poradila Kadmovi, aby vytrhal z drakovy tlamy všechny zuby a zasel je do pole. Kadmos tak učinil a nemohl věřit svým očím, když viděl, jak ze země vyrostl oddíl ozbrojených vojáků, jenž se začal mezi sebou pobíjet. Když zbylo jen pět nejsilnějších, Pallas Athéné jim poručila, ať přísahají věrnost svému novému panovníkovi Kadmovi.

S pomocí těchto vojáků postavil potom Kadmos mohutné město se sedmi branami ve vysokých hradbách. Město dostalo jméno Théby a Kadmos byl jejich prvním králem. Théby pod jeho vládou vzkvétaly a Kadmos proslul svojí moudrostí a statečností.

Tehdy poprvé jsem ho v Thébách navštívila.

Přeskočila mezi námi jiskra a stali se z nás milenci. Když jsem zjistila, že jsem těhotná, rozhodli jsem se, že se vezmeme. Matku jsem s touto novinkou obeznámila jako první. Potom hned Dia. Ten nám požehnal a vystrojil nám velkolepou svatbu, na kterou byli pozváni všichni bohové.

Pouze jediný pozvání odmítl.

Můj otec.

Pár měsíců po svatbě jsem Kadmovi porodila dceru Agaué. Dále následoval syn Polydórós a dcery: Autonoé, Ínó a Semelé.

Byla jsem nejšťastnější ženou na světě. Kadma však trápilo jediné: Ares se nám mstil prostřednictvím našeho jediného syna Polydóra. Už od narození měl odpor k válkám a celkově nebyl ani nijak zvlášť bystrý. Nebyl by z něj dobrý král. Ares doufal, že by Polydórós přivedl Théby do záhuby.

Kadmos však udělal něco do té doby neslýchaného. Něco s čím Ares nepočítal. Jako budoucího vládce nad Thébami ustanovil naši nejstarší dceru Agaué. Ta byla bystrá a silná – rozená královna.

Agaué tedy nastoupila na trůn a za manžela pojala Échióna. Jejich syn Pentheus byl nadějí Théb. Poté co převzal štafetu vládnutí po své matce, však tragicky zahynul.

Na trůn nastoupil tedy přece jenom Polydórós.

Další rodinná tragédie: Aktaión, syn mé dcery Autonoé, byl vášnivým lovcem a jednou v jedné jeskyni spatřil koupat se nahou bohyni Artemidu, bohyni lovectví. Ta ho z trestu za tento neúmyslný čin proměnila v jelena a nechala ho rozsápat jeho vlastními psy.

Kráska mé nejmladší dcery Semelé uchvátila i samotného Dia, jenž z ní udělal svoji milenkou. Jakmile se o tom Héré dozvěděla, Semelé nemilosrdně upálila zaživa. Ve smrtelných křečích porodila ještě nedonošeného synka Dionýsa, pozdějšího boha vína a vinařství.

Persefoné svoji neteř královnu ve vyprávění přerušila: „Něco ti prozradím, Harmonie. Ale je to velké tajemství. Jakmile Dionýsos dospěl, někoho za mnou poslal a ten někdo mi všechno řekl. Já – Obvykle to nedělám, ale tenkrát jsem se nechala obměkčit a Semelé jsem mu vydala. Odvedl ji potom s sebou na Olympos, kde jí dal nové jméno Thyóné – to aby ji Héré nepoznala. Tvá nejmladší dcera teď žije mezi Olympskými bohy.“

To Harmonia nevěděla. Z vděčnosti Persofoné objala. Ta ji potom vyzvala, aby ve vyprávění dál pokračovala:

Než však Dionýsos dospěl, neměl ho kdo vychovávat. Zeus ho proto jako nemluvně dal na starost mé další dceři Ínó, která se provdala za orchomenského krále Athamanta. I to se Héré dozvěděla a seslala na Athamanta šílenství, v němž měl malého Dionýsa zahubit. Místo toho zabil svého vlastního syna Learcha. Když se chtěl vrhnout i na svého druhého syna Melikerta, Ínó mu ho vytrhla z rukou a dala se i s ním na úprk. Na vysoké skále je Athamás dohonil. Donutil je oba skočit rovnou do moře.

Persefoné se mile usmála. „I tady tě potěším, Harmonie. Bohové je nenechali utonout. Z obou učinili mořské bohy, jež chrání plavce před utonutím.“

Harmoniiny oči se naplnily slzami. „Kéž bych to všechno věděla dříve. Tehdy jsem ale byla pouze nešťastná matka, která trpěla nepřízní osudu svých dětí. Kadmos to cítil stejně. K mé radosti jsme opustili Théby a

přestěhovali se do Illýrie. Tam si Kadmos jednou posteskl, že ho měl Ares raději rovnou proměnit v onoho draka, než zákeřně čekat, až bude na vrcholu a potom ho krutými ranami osudu srazit dolů. Jenom to dořekl, Ares ho opravdu v draka proměnil. Tehdy poprvé jsem svého otce proklela – a on i ze mě udělal draka. Chvíli jsme poletovali světem v podobě hrůzu nahánějících příšer, dokud se nad námi Zeus neslitoval a oba nás srazil svými smrtícími blesky. No a tak jsme skončili tady.“

Persefoné zaváhala. „Někdo by s tebou chtěl mluvit, Harmonie.“

„Kdo?“

„Já.“

Prudce se otočila.

Stál tam Ares – v celé své mužné kráse a síle.

Harmonia povstala. „Otče. Co – Co ty tady?“

„Já ...“ Ares sklopil zrak. „Já jsem ti jen přišel něco vysvětlit.“

Harmoniina stará tvář se ještě více svařila. „Copak?“

Ares se zhluboka nadechl. „Vždycky jsem stíhal pouze osobu tvého muže, nikoliv tebe, Harmonie. Ty jsi má dcera a já tě – já tě mám rád. To já jsem se vydal za Semelé do Podsvětí a přesvědčil Persefoné, aby mi ji vydala. To já zachránil Ínó a jejímu synovi život. S přeměnou tebe a tvého muže nemám nic společného. Mohly za to zlomyslný lesní nymfy. Potom jsem poprosil svého otce Dia, aby vás zbavil utrpení.“

Harmonia se rozplakala. „Je to všechno pravda?“

„Přísahám při styžských podsvětních vodách.“

Harmonia svého otce objala.

Ares se jen rozpačitě usmál. „Nikomu to prosím ale neříkej. Zkazilo by mi to reputaci.“

Když Persefoné své vyprávění dokončila, díval jsem se na Area úplně jinýma očima.

Příběh pátý: Divoká krev

(O Tantalovi, Niobě a Pelopovi)

I.

Lýdskému městu Sipylu vládl kdysi slavný král Tantalos, syn Dia a Plúty, jež byla sestrou Athéniny matky Métidy.

Právem se mohl považovat za nejšťastnějšího muže na světě. Zeus ho měl totiž nejraději ze všech svým pozemských dětí. A také ho náležitě zahrnoval svojí přízní.

Tantalos byl rovněž dvakrát šťastně ženatý: jeho první manželka bohyně deště Dióné mu porodila dceru Niobé, s druhou manželkou Euryanassou měl pak syna Pelopa.

Niobé a Pelops byli jedni z mála Diových vnoučat, která svého božského děda viděli na vlastní oči. Zeus totiž Tantara pravidelně navštěvoval a brávil s sebou i ostatní bohy – a nejednou i mě. Na oplátku za velkolepé hostiny byl i Tantalos zván na Olympos.

Tam jsem přišel na jednu zásadní věc: Tantalos byl do sebe zahleděný parchant. Z každého jeho slova čišlo opovržení, což nelibě nesli i někteří bohové. Nejvíce samozřejmě Héré, která v Tantalovi viděla jen upomínku Diovy nevěry.

„Ten bastard,“ slyšel jsem ji jednou zasyčet směrem k Areovi. „Však on jednou za tu svoji nabubřelost zaplatí. S jeho povahou není možné, aby časem neudělal něco, čím by se Diovi znelíbil.“

Jak prorocká pravda se to později ukázalo.

Zeus dobře věděl, že Tantalos začal krást z Olympu ambrózii, pokrm bohů, který jim zabezpečoval nesmrtelnost, vitalitu a energii, a začal ji rozdávat svým přátelům, ze samé lásky k němu však dělal, že nic nevidí. Byl shovívavý i k tomu, když začal Tantalos vynášet z rady bohů tajemství, jež měla zůstat lidem utajena.

Mílétský král Pandareos jednou ukradl z krétského Diova chrámu sošku zlatého psa, jenž tam symbolicky hlídal sochu božské kozy Amalthey, která kdysi svým mlékem odkojila samotného Dia.

Pandareos však najednou dostal strach z trestu a přes Tantara chtěl lup Diovi vrátit. Tantalovi se však pes natolik zalíbil, že když si pro něj přišel posel bohů Hermes, všechno zapřel a naopak osočil Pandarea z krádeže. Ten z trestu na místě zkameněl.

To bylo Tantalovi krajně podezřelá a začal pochybovat o vševědoucesti bohů. Rozhodl se tedy je vyzkoušet. A tím nejzvrácenějším způsobem.

Nechal si zavolat svého jediného syna Pelopa.

„Ano, otče?“ zeptal se mladík po příchodu do komnaty.

Tantalos si syna prohlédl od hlavy k patě. Můžu se jen dohadovat, co se mu asi honilo v té jeho zvrácené hlavě: *Vyrostl z něj vskutku nevšední mladý muž. Hezký je po matce a po mně má urostlou mužnou postavu. Můžu být na něj pyšný. Nu, když bohové neprohlédnou ani toto, nemusím se jich už nikdy bát.* „Synu,“ nadechl se zhluboka. „Nechal jsem si tě zavolat, abych ti oznámil, že jsi zván na dnešní večeři, které se zúčastní i Olympané.“ Tantalos vstal ze svého trůnu a syna pomalu obešel.

Takové pozvání nebylo pro mladého prince ničím výjimečným. Přesto se kradmo ohlédl. „Děkuji ot...“ Víc však už říct nestihl, protože v oblasti páteře ucítil chladnou dýku, která mu paradoxně rozlévala tíživé teplo do celého jeho těla. Ústa se mu zaplnila vlastní krví a kolena se mu podlomila.

Tantalos se nad ním chvíli skláněl, při čemž mu z dýky odkapávala ještě teplá krev, a nakonec si nechal zavolat dva vystrašené otroky.

„Rozkrájet, opéct na ohni a podávat jako hlavní chod na večeři!“ přikázal jim jejich král.

Večer se dostavilo všech dvanáct Olympanů plus moje maličkost.

Nikdo z bohů se masa ani nedotkl – až na nebohou Démétro, která v roztržitosti pozřela kousek ramene...a to jenom protože zrovna myslela na svoji dceru Koré, která nedávno odešla do Podsvětí.

Zeus s hrozivým klidem povstal od stolu. „Herme, poslední dobou jsi v Podsvětí jako doma, už dlouho uvažuji, že tě ustanovím prostředníkem mezi naším světem a Hádovou říší. Žádám tě teď, ať se tam vydáš znovu. Pro Pelopovu duši.“

Tantalos strnul. Ani se na židli nepohnul, jak byl zkoprnělý.

Zeus se na svého pozemského syna unaveně podíval, ale ještě stále mluvil k Hermovi: „Ještě chvíli počkej, rovnou tam doprovodíš jednu prohnitou duši. Ale žádný Hádův soud neproběhne. Rozsudek ti řeknu rovnou: *Ona duše se dostane do nejtemnější části Tartaru, kde bude trpět trojími*

mukami: Bude stát v průzračné vodě a bude mít neustále žízeň. Kdykoliv se ale sehne, aby se napila, voda se v jejích prstech změni v písek. Dále ji bude trápit věčný hlad. Nad hlavou bude mít větev s fíky, pomeranči a hrozny. Kdykoliv ale natáhne ruku nahoru, zafouká vítr a větev nadzvedne mimo její dosah. Nakonec si vždy všimne obrovského balvanu na skále přímo nad ní. Balvan bude vratký a bude každou chvíli hrozit spadnutím, ale nikdy se tak nestane. Zanechá ale nekonečný strach z definitivního konce. Takto dopadne ta lidská skvrna, která si nevážíla přízně bohů.“

Tantalos na sucho polkl. „Otče – Já...“

Větu už nikdy nedokončil.

Zeus po něm mrštil svým smrtícím bleskem, který hubil i bohy.

Poté bohové hodili zbytky Pelopova těla do pece, kde ho svařili a Hermes do něj přivedl ztracenou duši z Podsvětí. Kousek ramene, který Démétér omylem snědla, nahradili tvarovanou slonovinou.

Když Pelops nabyl znovu vědomí, zničeně přeletěl pohledem všechny olympské bohy. „Jak mi to mohl otec udělat?“

Héré se na prince zamyšleně zadívala. „Tvůj otec nebyl dobrý člověk. Nikdy se neměl narodit.“ A úkosem pohlédla na Dia.

II.

Théby byly jediné město v celém Řecku, kde současně vládli dva králové a dvě královny: Diův syn Zéthos se svou manželkou Áédon a jeho dvojče Amfíón s manželkou Niobé, dcerou sipylského krále Tantara.

Zatímco Áédon porodila pouze syna Ítyla, Niobé se stala matkou sedmi statných synů a sedmi krásných dcer. Je pochopitelné, že na ni Áédon velmi žárlila. Když jednou usilovala o život jednomu z Niobiných synů, Diovým zásahem omylem zabila svého vlastního syna Ítyla. Poté ji z trestu změnil v prvního slavíka (řecky *áédon*), který svým krásným zpěvem naříká nad nebohým Ítylem.

V potrestání své švagrové viděla Niobé přízeň samotného Dia, proto zanedlouho neuvěřitelně zpyšněla, čímž nezapřela Tantalovu krev ve svých žilách.

Niobé se ale opravdu mohla považovat za nejšťastnější ženu na světě: byla krásná, bohatá, mocná, měla milujícího manžela a čtrnáct báječných zdravých dětí.

Thébané nejvíce uctívali boha Apollóna, jenž kdysi poradil sídonskému princovi Kadmovi, aby Théby vůbec založil. Každý Apollónův svátek proto přinesli obzvlášť bohatou obět jeho matce bohyni Létó.

Do jejího chrámu však směly pouze ženy. Včele Thébanek šla pokaždé jejich královna. Vždycky chodívala Áédon, neboť Niobé odmítka obětovat bohyni, která porodila pouze dvě děti.

Teď však byla na řadě ona.

Služebné jí načesaly vlasy a oblékly do zlatého roucha. *Jsem krásná, pomyslela si Niobé při pohledu do zrcadla. Určitě daleko krásnější než Létó. Taky mocnější a hlavně plodnější. Ve srovnání se mnou je Létó pouze nevýrazná tuctová chudinka. Ne – Už jsem se rozhodla. Žádnou oběť jí nepřinesu!*

Když dospěla k tomuto názoru, byla už napůl cesty ke chrámu a za sebou měla zástupy thébských žen. Obrátila se k nim a řekla: „Thébanky, dobře mě poslouvejte! Z titulu vaší královny vám zakazuji Létě obětovat!“

Následoval nesouhlasný šum.

Niobé pokračovala: „Nemyslím si, že zrovna ona je obrazem dokonalé ženy. Na co se kdy takhle bezvýznamná bohyně zmohla? Narodila se dvěma Titánům, kteří teď pykají někde v Tartaru. Nikdo by si nikdy nevzpomněl, že kdy nějaká Létó žila, kdyby si ji na krátký čas nevybral můj děd a tchán Zeus za milenku. A nakonec se ani nezmohla na více než dvě děti. Je to vlastně laciná milenka a rozvracečka Diovy rodiny!“

Nastalo mrazivé ticho.

Vtom z ohromeného davu vystoupila stará vrásčitá věštkyňe Mantó. „Rouháš se, královno! A za to budeš taky potrestána. Jsi úplně stejná jako tvůj otec Tantalos!“

Niobé ztuhla. „Jak se jen opovažuješ...?“

Najednou se nad Thébami objevil hrozivě černý mrak sršící zlatými šípy mířícími do královských zahrad.

Niobé zbledla. Dobře totiž věděla, kdo právě v zahradách trénuje jízdu na koních. Se strašlivou předtuchou se tam jako smyslů zbavená vrátila.

Naskytl se jí hrozný pohled na sedm mrtvých těl. Těl jejích milovaných synů: Isména, Sipyla, Faidima, Tantala, Alfénóra, Damisichtóna a Ílionéa.

Podlomila se jí kolena. Celá země se s ní začala točit. Klečela ve vysoké trávě a najednou si přála jedině:

„Létó, ty zákeřná mrcho! Víím, že jsi poslala svého syna Apollóna, aby mi povraždil mé syny! Nenávidím tě! Nenávidím vás oba! Ať skončíte v Tartaru místo mého otce!“

Její křik přivolal jejího manžela Amfióna. Ten jakmile spatřil mrtvá těla svých synů, na místě se probodl dýkou.

Niobé ze sebe vydrala výkřik připomínající spíše nějaké raněné zvíře. „Létó! Slyšíš mě?“

Samozřejmě ji bohyně slyšela. Společně se svými dětmi Apollónem a Artemidou pobývala zrovna v Olympském paláci.

„Tohle ta drzá smrtelnice už přehání,“ poznamenala Létó dotčeně.

„Myslím, že teď dostala lekci,“ vyjádřil svůj názor Apollón. Byl všeobecně považován za nejkrásnějšího boha na Olympu. Měl vysokou svalnatou postavu, hebké vlasy barvy zralé pšenice a chrpově modré hluboké oči. Taky se o něm vědělo, že i přes občasné avantýry se ženami, byl homosexuál.

„Nevypadá na to,“ oponovala Artemis. Tato bohyně patřila mezi nejpozoruhodnější Olympanky. Vynikala krásou sportovních nezávislých žen, které si ale dovedly zachovat svoji ženskost. Byla v mnohém praktičtější než její dvojče Apollón. V boji se jí vyrovnal málokdo – v lovu nikdo. Byla plná protikladů: věrná svým věřícím, krutá ke svým nepřátelům, ochotná vždy pomoci, ochotná kohokoliv potrestat, toužící po lásce, pohrdající muži. Společně se svojí tetou Hestiou a sestrou Athénou tvořila trojlístek panenských bohyň na Olympu. Nejvíce byla uctívána Amazonkami, národem bojovných žen.

Vtom všichni tři – Létó, Apollón i Artemis – uslyšeli další Niobina slova: „Létó, ty ubožačko. Ještě stále mi zbývá víc dětí, než ty kdy přivedeš na svět!“

Artemis strnula. „Tak to tedy ne!“

Sáhla po toulci svých zlatých šípů.

„Co chceš dělat?“ zeptal se Apollón starostlivě. „Zabít ji?“

Artemis zaváhala. „Něco horšího.“

Vtom mu to došlo. „Zabít její dcery?“ V jeho hlase se zračilo rozhořčení.

Vtom jsem vstoupil já s podnosem se třemi číši vína, které si objednali.

Artemis na mě kradmo pohlédla. „No a co? Tys postřílel její syny? V čem je rozdíl?“

„Vtom...“ Apollón se zhluboka nadechl. „Že už jí nezbude nikdo.“

„Je drzá,“ vložila se do rozhovoru Létó. „Nezaslouží si soucit.“

„Správně,“ přisvědčila Artemis.

„Copak – Copak jste obě ztratily soudnost?“ nevěřil Apollón svým uším.

„To jste opravdu tak kruté? Smrt sedmi mladých lidí vám nestačí?“

Artemis zaváhala. „Ne.“ A zmizela jako pára nad hrncem.

Nad Thébami se znovu objevil onen strašlivý mrak, v němž se Artemis uvelebila ke střelbě.

První šíp, druhý, třetí, čtvrtý, pátý, šestý...

Šest princezen usmrceno přímo v ulicích města.

Až zbyla nejmladší princezna Chlórís. Nádherná desetiletá dívenka se zlatými vlásky. Stála zmatená u těl svých mrtvých sester, nedaleko vstupu do zahrady, kde viděla těla svých nebohých bratrů.

A také svoji matku.

Zlomenou žalem.

Niobé obrátila hlavu k nebi. „Ne! Už proboha přestaňte! Já – Já se omlouvám! Nechte mi alespoň Chlórídu! Prosím!“

Artemis strnula v pohybu. Chtěla královně vyhovět, protože usoudila, že se skutečně kaje, nicméně pohyb ruky byl rychlejší než myšlenka a šíp byl vystřelen.

Chlórís byla zasažena přímo do srdce.

Vtom zasáhl Apollón a dříve než stačila Niobé zareagovat, proměnil ji v kus skály, kterou odnesl do místa jejího rodiště, kde stojí dodnes.

III.

Niobin mladší bratr Pelops si vlády v rodném městě moc neužil. Sipylos totiž napadl můj stárnoucí bratr, mocný trojský král Ílos, dobyl ho a Pelopa vyhnal za moře.

Ten přistál na obrovském řeckém poloostrově, jenž později dostal po něm jméno: *Peloponnésos*. Protloukal se pak po celém Řecku a hledal nějaké království, kde by se mohl přiženit.

Dorazil do Élidy, kde vládl krutý král Oinomaos. Ten měl překrásnou dceru Hippodameiu, kterou chtěl prý provdat pouze za toho, kdo ho porazí v rychlostní jízdě na válečném voze. Žádnému z odvážlivců se to však nikdy nepodařilo, neboť nehrál Oinomaos moc poctivě. Élidský král znal totiž věštbu, která pravila, že zemře rukou svého zetě. Účelem závodů tak nebylo dceru provdat, ale naopak zastrašit ty, co pošilhávají po trůnu. Všichni ti co prohráli, byli pro výstrahu setnuti a jejich hlava byla napíchnuta na kopí před branami do města.

Pelops si řekl, že nemá co ztratit, že zkusí štěstí a když dorazil před brány, uviděl nabodnutých třináct lidských hlav.

Ale ani to ho nezastrašilo.

Byl to naivní horkokrevný mladík, který netušil, že si jde pro jistou smrt. Naštěstí to ale věděl bouřlivý bůh moří Poseidon, který se mu neprodleně zjevil. „Kam si myslíš, že jdeš, Pelope?“

„Poseidone, nech mě prosím projít. Jdu dovnitř.“ Ne každý Diův potomek si mohl takové jednání dovolit. Ale Tantalova krev byla prokletím.

„Jdeš si pro jistou smrt.“

„Já jsem ale dobrý jezdec.“

„To možná ano, ale asi nevíš, kdo je Oinomaovým otcem, co?“

Pelops se zarazil. „Ne. Kdo?“

Poseidon se dramaticky odmlčel. „Ares. To koňské spřežení, které král vlastní, je dárek od jeho božského otce. Nad ním žádný smrtelník nemůže vyhrát.“

„To ale není fér!“

„Správně. Oinomaos podvádí. Aby ho porazil, musíš proto také.“ A věnoval mu své zázračné spřežení.

Druhý den nato závod začal. Oinomaos dal Pelopovi značný náskok, jak to měl ve zvyku. A potom za ním vyrazil. Síly byly vyrovnány, avšak starý král byl zručnějším řidičem a Pelopa brzy dohnal.

Když se chystal po něm hodit oštěpem, z ničeho nic mu odletělo jedno kolo, on havaroval, rozbil si hlavu a na místě zemřel.

Pelops se potom s Hippodameiou oženil a stal se tak élidským králem.

Pouze jediní dva lidé na celém světě věděli, jak se to tehdy ve skutečnosti událo. Pelops a Myrtilos – lstivý syn posla bohů Herma a vozataj bývalého krále Oinomaos. Pelops ho totiž uplatil, aby uvolnil v ose králova vozu zákolník.

Myrtilos nezapřel vypočítavou povahu svého otce Herma a uvědomil si, že by se mu mohlo vyplatit Pelopa vydírat.

Pelops se stal takřka přes noc králem v bohatém a prosperujícím městě a prostě si nemohl dovolit o svoje nově nabyté postavení přijít. Ne kvůli takovému nýmandovi jako Myrtilos.

Vyvedl ho proto na vrchol strmé skály a shodil ho do moře.

Předtím však než Myrtila pohltily divoké vlny, stačil ještě proklít Pelopa a sním celý jeho rod do třetího pokolení.

Nebýt jediné věci, nebyla by jeho ubohá kletba nikdy vyslyšena.

Vlastně nebýt *jedné osoby*: Myrtilova otce Herma, kterého jsem zastihl, jak zamyšleně hledí dolů z Olympského paláce na vodní hladinu, která se zavřela nad jeho synem. Hermes byl zajímavým šarmantním mladíkem s takovým věčně pobaveným chlapeckým úsměvem, kterého nikdo nikdy neviděl se na někoho zlobit. Asi jsem byl první. Z toho jeho pohledu šel mráz po zádech. „Prokletí. A až do třetího Pelopova pokolení. No proč ne? Dobrý nápad. Osobně se o to postarám.“

A opravdu. Hermes dohlédl na to, aby se kletba vyplnila a popsala tak stránky řeckých bájí tím nejkrvavějším písmem.

Hlavní události vám jen pro představu nastíním. Podrobnostmi se budu zabývat u jednotlivých příběhů.

Manželství s Hippodameiou bylo dlouho šťastné a harmonické. Královna se stala matkou synů Átreia a Thyesta, kteří, když dospěli, z jejího popudu zavraždili Pelopova levobočka Chrýsippa. Pelops tak nad svými syny zanevřel a vyhnal je z města. Azyl našli až v Mykénách, kde vládl jejich švagr, Perseův syn Sthenelós – manžel jejich sestry Nikippé. Žili tam i za vlády Sthenelova syna Eurysthea, jenž naštěstí pro oba bratry zemřel bez mužských potomků. Átreus a Thyestés vedli dlouhá léta krvavé boje o mykénský trůn, ve kterých nakonec zvítězil Thyestés. Átreův syn Agamemnón po letech opět mykénský trůn dobyl a svého strýce přitom zabil.

Představitelem třetího prokletého pokolení byl Orestés, Agamemnónův syn, jenž krvavým zločinem zpečetil Myrtilovu kletbu.

Příběh šestý: Syn svého otce

(O Héraklovi)

I.

Ten den, co přišel na svět největší hrdina antických bájí, měli Olympané poradu spojenou s velkolepou hostinou. Všech dvanáct bohů bylo usazeno kolem masivního mahagonového stolu, v jehož čele seděl samozřejmě Zeus.

Obsluhování byli stálým personálem olympského paláce: božskou ambrózií jim servírovala bohyně věčné mladosti Hébé, která po své matce Héré zdědila krásné velké oči, a lahodný nektar jsem jim naléval já.

Při každé takovéto hostině bohy vždy obveselovali jejich stálí průvodci jako například: devět Múz, což byly bohyně krásných umění, které Olympanům hrály na lyru a tančily, dále to byly tři Charitky, nižší bohyně půvabu, které měly podobnou funkci jako Múzy, nebo krásná bohyně duhy Iris, jež byla výhradní důvěrníci a poselkyní Héré, na pořádek na Olympu dohlížely také tři sestry Hóry: Eunomia („Zákonnost“), Éiréné („Mír“) a Diké („Spravedlnost“), které byly dcerami z Diova druhého manželství s Prométheovou matkou Thémidou.

O slovo se přihlásila Pallas Athéné: „Hellas („Řecko“) potřebuje nového hrdinu. Perseova hvězda už pomalu ale jistě dohasíná.“

„A proč se při tom díváš na mě?“ Zeus se uculil jako nevinnost sama. Moudrá bohyně se jen taktně pousmála. „Při veškeré úctě k tobě, otče, všichni vědí, že to právě ty jsi specialistou na...na *polobožské* hrdiny.“

Héré strnula.

Zeus se pobaveně usmál. „Shodou okolností dnes přijde na svět největší hrdina celého Řecka, ne – celého světa.“

Héré se zhluboka nadechla. „A nejsi ty náhodou jeho otcem?“ Zatajila dech.

„Doufám, že mi odpustíš, ale...jsem.“ V jeho hlase nepostřehla ani náznak zahanbení nebo lítosti.

Héré Dia zoufale milovala – ale v téhle chvíli by ho dokázala i rozčtvrtit na malé kousky, opéct na ohni a naservírovat trojhlavému podsvětnímu psu Kerberovi. „Tušila jsem to. A mohu znát jméno jeho matky?“ *Jaktože mi unikla?* pomyslela si určitě.

„Tírynthská královna Alkméné, vnučka Perseova a manželka Amfitryónova,“ pronesl Zeus hrdě.

Okamžitě jsem zpozorněl.

„Takže jsi opět zničil další šťastné manželství,“ pronesla Héré hořce.

„Kdepak,“ překvapil ji Zeus. „Alkméné ještě netuší, že čeká moje dítě.“

„Jakto?“

„No víš...“ Zeus se zhluboka nadechl. „Ukázalo se, že ji není ani trochu jednoduché svést. Ona svého manžela věrně miluje.“

Héré přišlo zvrácené, že o tom mluví Zeus s takovým klidem před všemi bohy – ale hlavně před ní! „Co – Co jsi tedy udělal?“

„Když mě odmítla, samozřejmě netušila, jaké troufalosti se dopustila. Přesto jsem ji za její staromódní věrnost potrestal. Vzal jsem na sebe podobu jejího milovaného manžela Amfitryóna.“

Héré na něj vytřeštila svoje obrovské oči s dlouhými řasami. Tohle snad její manžel nemyslel vážně! Zeus je zrůda. A zrůdné je i jeho sémě, které drásá Hérinu duši na kusy.

Zeus pokračoval: „Dnes porodí Alkméné dvojčata. Zařídil jsem to ale tak, že jedno bude jejího manžela a jedno moje.“

„Jak velkorysé,“ procedila Héré mezi zuby.

Afrodíté se zamyslela. „Řekl jsi *největší hrdina celého světa*. Proč? Jaký mu dáš dar? Krásu? Moudrost? Výšku? Sílu?“

„Všechno,“ řekl Zeus. „Bude mít ale hlavně sílu, jakou mojí bohové.“

Nastal nesouhlasný šum.

„Nemusíte mít ale strach,“ snažil se Zeus bohy uklidnit. „Nebude obdařen vašim božstvím, takže vás nemůže nikdy ohrozit.“

Héré najednou ožila. „Die, drahý, odpřísáhneš při styžských podsvětních vodách, že ten, kdo přijde ze vznešeného Perseova rodu na svět nejdříve, mu bude vládnout?“

„Přísahám,“ vyhrkl Zeus bezmyšlenkovitě.

„Výborně!“ Rozzářená Héré se prudce postavila. „Omluvte mě, prosím. Musím si něco zařídit.“

A zmizela jako pára nad hrncem.

Zeus nechápal nic.

Pallas Athéné se však šibalsky usmála. „Die, copak jsi zapomněl, že je mimo jiné Héré i bohyně porodů? To na ní přece záleží, kdy kdo přijde na svět.“

Zeus potichu zaklel.

II.

Když jsem říkal, že jsem se na Perseovy potomky zaměřil, vůbec jsme nepřeháněl. Na mykénském královském dvoře jsem se skamarádil se samotnou princeznou Alkméné. Znal jsem ji odmalička. Během let jsem si však uvědomil, že na ni začínám myslet častěji, než by se na kamarádku slušelo. Zároveň jsem však věděl, že u ní nemám nejmenší šanci. Už od malého děvčátka byla totiž až po uši zamilovaná do svého staršího bratrance Amfitryóna, který byl následníkem tírynthského trůnu.

Jednou mi řekla: „Víš Ganyméde, vždycky si tě budu vážit jako neobyčejného člověka. Mám tě ráda, ale absolutně se to nedá srovnat s tím, co cítím k Amfimu. On je pro mě obrazem dokonalého chlapa a tak to vždycky zůstane. Žádný jiný muž by ho nemohl v mém srdci nahradit. Dokonce ani Zeus ne!“ dodala poté naivně. „Když jsem se dozvěděla, že o mě taky jeví zájem a že naši s naším sňatkem souhlasí, stala se ze mě nejšťastnější ženská na světě.“

Její štěstí však netrvalo ani měsíc: mykénský dvůr, jehož byla princeznou, vyměnila za tírynthský, kde se stala královnou – a to sňatkem s Amfitryónem. Její ženich však při svatební hostině neúmyslně zabil svého tchána – Alkménina otce Elektryóna, syna legendárního krále Persea. Ze strachu před pomstou Elektryónova mladšího bratra Sthenela proto společně se svojí manželkou uprchl Amfitryón do Théb. Na mykénský trůn potom usedl nejmladší Perseův syn Sthenelós, jenž se krátce nato oženil s Pelopovou dcerou Nikippé – a stal se tak švagrem bratrů Átreia a Thyesta, které jejich otec Pelops vydědil a oni našli azyl před jeho oprávněným hněvem na dvoře své sestry. Ta byla právě

v sedmém měsíci těhotenství, když na její nebohou neteř Alkméné přišly v Thébách porodní bolesti.

Héré zasáhla včas. Pozdržela Alkménin porod a zařídila, aby Nikippé porodila předčasně. Na mykénském dvoře se ještě téhož dne radovali z narození nedonošeného a slabého synka Eurysthea. V té době měla Alkméné krátce po porodu: narodila se jí dvojčata. To starší dostalo jméno Alkeidés a mladší Ífiklés.

Druhý den ráno se Alkméné probudila vedle svých novorozených synů a vykřikla hrůzou. Alkeidés si v kolébce pohrával s bezvládnými těly dvou obrovských hadů.

Ty v noci poslala Héré. Ta Alkméné nic nevyčítala. Dobře věděla, že se stala Diovou milenkou nedobrovolně a proti své vůli. Samozřejmě za to nemohl ani malý Alkeidés, nicméně ho Héré bytostně nenáviděla. Byl to nemanželský bastard jejího chlípného manžela a tudíž živoucí připomínka jeho nevěry. Celou věc stěžovalo také to, že se Zeus ve svém nejmladším synovi celý viděl a vkládal do něj hodně nadějí. Jakoby mu nestačili dva synové, které mu porodila jeho zákonná manželka. *Jeden je agresivní hrubián a druhý chromý stařec.* Héré si dobře uvědomovala, že jako manželka a matka selhala.

Svou bezmoc si mohla vybit jedině na smrtelnících.

Poslala tedy na Alkménina syna dva nebezpečné hady – které však malý Alkeidés zaškrtil jakoby nic. O jeho činu si za chvíli začala povídat celá Hellas a malý chlapeček brzy dostal nové jméno: Héraklés, což znamená *ten, jenž skrze Héré dosáhl slávy.*

Amfitryónovi brzy došlo, že na Héraklově zplození měl zásluhu sám Zeus, proto svojí manželce nic nevyčítal a nakonec zjistil, že to pro něj nepředstavuje až zase takovou překážku. Začal být hrdý na to, že může vychovávat Diova syna a na svého vlastního syna Ífikla trochu zanevřel.

To Héraklovi věnoval veškerý svůj čas a na jeho výchovu si pozval jenom ty nejpopolanější z celého Řecka: lukostřelbě ho učil oicholský král Eurytos, vzdělání měl na starosti syn Dia a krétské královny Európe – moudrý Rhadamanthýs, hudbě Hérakla učil Apollónův syn Linos.

Héraklés vynikal ve všem – kromě hraní na lyru. Když ho jednou Linos pokáral, Diův syn, neznaje svoji výjimečnou sílu – Lina uhodil a tím ho i usmrtil.

Jako každý, kdo zabil člověka, musel i Héraklés Théby opustit. Stal se pastýřem na hoře Kithairón, kde zůstal do svých osmnácti let. Potom se vrátil do Théb terorizovaných orchomenským králem Ergínem. Héraklés svoje rodné město miloval, proto dlouho neváhal, vzal jeho obranu do svých silných rukou a s pomocí místních mužů nakonec Ergínovy vojáky

pobil. Orchomenského krále potom donutil vrátit dvojnásobek toho, co Thébám uloupil.

Thébský král Kreón nabídl Héraklovi polovinu království a ruku svojí jediné dcery Megaré. Vládnutí Hérakla nezlákalo – to krásná princezna, do které okamžitě zamiloval.

Přijal a s Megaré se oženil.

V té době postihla Hérakla velká rána: Amfitryón zemřel, sešel věkem. Jeho o hodně mladší manželka Alkméné samozřejmě truchlila, neboť svého muže velmi milovala, nicméně vzhledem k jeho pokročilému věku s tím dlouho počítala. Nebylo jí ještě ani čtyřicet let a ještě stále to byla nádherná žena. Už dlouho se líbila Diovu synovi Rhadamanthyovi, jenž byl Héraklovým učitelem. Sympatie byly vzájemné a Alkméné se nenechala dlouho přemlouvat, aby s ním odjela na jeho rodnou Krétu. Tam se s ní Rhadamanthys oženil a ještě s ní zplodil dva syny: Alkaida a Sthenela, které pojmenovala po svých strýcích a Perseových synech.

Ve stejné době jako její tchýně Alkméné byla těhotná i princezna Megaré. Ta nakonec porodila tři krásné a zdravé syny.

Héraklés se mohl považovat za nejšťastnějšího muže na světě.

A Héré si to uvědomovala. *Už jednou jsi unikl mým nástrahám, pomyslela si. Podruhé se ti to nepodaří. Sílu ti vzít nemohu – ale rozum na jeden den mohu. Uvidíme, kolik škody stihneš napáchat.*

Následující události popíši jen okrajově, protože jejich tragické následky otřásly celým Olympem na mnoho let dopředu.

Héré seslala na nebohého Hérakla šílenství, ve kterém všechny své syny zabil a dokonce se vrhl i na dva syny svého nevlastního bratra Ífikla, které rovněž zavraždil.

Poté mu Héré rozum vrátila a Héraklés se zhroutil. Megaré svého manžela zavrhla a začala ho nenávidět.

Šokovaný Zeus nevěděl o Hérině zásahu, proto i on svého syna zapudil. Když za Dnem přišel Apollón, co má Héraklovi přes delfskou věstkyni Pýthii odpovědět na dotaz, jak se může před bohy ze svého hrůzného činu očistit, Zeus pravil: „Řekni mu, nechť vstoupí do služeb bratrance jeho matky, mykénského krále Eurysthea, a splní dvanáct úkolů, které mu uloží. Teprve potom se před bohy očistí a dosáhne nesmrtelnosti.“

To Héré přesvědčila Dia o tomto úkolu.

III.

Héraklés pokorně poslechl, protože věřil, že si takovýto trest zaslouží. A snad ještě přísnější. Předtím však než zamiřil do Mykén, přesídlil na otcovský hrad Tíryns.

Den nato už Héraklés klečel před Eurystheovým trůnem.

Je velký, uvažoval bázlivý král. Moc velký a urostlý. Mohly by s ním být potíže. Ještě že se mi v mém snu zjevila včera Héré a poradila mi, co mám dělat...

Héraklés vskutku vynikal neobyčejným zevnějškem. Přes dva metry vysoký, široká ramena, neuvěřitelně svalnaté paže, robustní hrudník, vypracované břišní svaly, šlachovité nohy. Když se zamračil, lidem tuhla krev v žilách.

Eurystheus se zhluboka nadechl. „Hérakle, syne Diův, byl jsem bohy vybrán, abych pro tebe přichystal dvanáct úkolů, po jejichž splnění budeš zase volný.“ Teatrálně se odmlčel. „Budiž. První úkol: zabij lva žijícího v blízkých nemejských horách. Není to však obyčejný lev. Je synem Echidné – strašlivé matky všech nestvůr.“

Héraklés dobře věděl, že Echidné je dcerou obra Chrýsaóra. Toho samého Chrýsaóra, který vylezl z mrtvého těla Medúsy zabité Héraklovým pradědem Perseem.

Chytré sis to vymyslela, Héré, řekl si v duchu. Ale mě nezlomíš!

Jak byl bláhový...

Héraklés se vydal hledat jámu lvovou – a to doslova. Někdy k večeru ji v temné pustině konečně našel. Když se zvíře vrátilo z lovu do doupěte, oslabené plným žaludkem, Héraklés neváhal a omráčil ho kyjem. Poté ho zardousil a nakonec i stáhl z kůže. Tu si potom jako důkaz přehodil přes sebe a vrátil se do Mykén.

Eurysthea málem trefil šlak hrůzou, když ho viděl. Okamžitě mu zakázal chodit do hradu, že prý mu bude další úkoly oznamovat z okna.

Tentýž den se Héraklés dozvěděl i druhý úkol: zabít Hydru, což byla hrozivá sestra nemejského lva. Byla to vlastně nestvůra s hadím tělem a devíti dračími hlavami, z nichž jedna byla nesmrtelná. Žila v močále poblíž města Lerny a terorizovala své okolí. Hydra byla velmi nebezpečná, ale přesto nenechala Héré nic náhodě a poslala za ní jako strážce obrovského raka.

Héraklés si proto také přivedl pomocníka – horlivého Ioláa, nejmladšího syna svého nevlastního bratra Ífikla. Diův syn postupoval takticky: napřed zapálil les za močalem, aby odřízl Hydře cestu k úniku. Potom si v plamenech nažhavlil šípy a dal se do boje. Ohnivě šípy však Hydře neuštedřily ani jeden šrám. Héraklés proto vyzkoušel meč a usekl jí jednu

hlavu. Ke svému údivu ale zjistil, že okamžitě na zkrvaveném pahýlu vyrostly hlavy hned dvě.

Vtom se na útočníka vrhl i obrovitý rak, jehož ale pohotově zastřelil Ioláos šípem.

Hérakla napadla nová taktika: do jedné ruky uchopil meč, do druhé zapálenou dřevěnou větev. Pak opět Hydře jednu hlavu usekl a hned potom ji zakalil ohněm. Nová hlava se už neobjevila. Stejným způsobem zlikvidoval i ostatní hlavy – tu poslední nesmrtelnou potom zakopal hluboko do země. Tělo hydry pak rozsekal na malé kousky a v jeho žluči si namočil všechny své šípy. Ty pak byly otrávené a rány po nich by nezhojil ani Apollón.

Na třetí úkol nemusel Héraklés dlouho čekat: zbavit Arkádii stymfalských ptáků. Ti měli pera z tvrdé mědi a dokázali je cíleně shazovat na zem. Každé toto pero potom působilo jako dobře mířený smrtící šíp.

Héraklés na ně šel jednoduše: *jsou sice nebezpeční, ale ještě pořád jsou to jenom ptáci*. Vylezl na strom, kde hnízdili, a vylekal je klapačkou. Pár jich sestřelil šípem, ale většina odletěla daleko za moře.

„Héré, to přece nemůžeš!“ zpusťla rozezlená Artemis na Diovu manželku v prostorách olympských zahrad.

Héré zrovna zastřihávala krvavě rudé růže. Pomalu se otočila a s provokativní líbezností se usmála. „Mohu ti nějak pomoci, drahoušku?“

„Jen se nedělej! Dobře vím, žes Eurystheovi nakukala přikázat Héraklovi chytit Kerynejskou laň!“

Héré zvažněla. „No a co?“

„No a co? Vždyť přece víš, že je ta laň můj posvátný symbol. Tak proč?“

„Odpověď je prostá.“ Héré se napřímila. „Jsi nemanželský bastard. Stejně jako tvoje dvojče Apollón. A já jako strážkyně manželské věrnosti nemám bastardy ráda.“ Její slova byla chladná jako ocel.

Artemis se ale nezalekla. „Myslela jsem si, že tohle máme už za sebou.“

„Jestli máš nějaký problém, vyřeš si ho s Héraklem.“

Kerynejská laň byla to nejkrásnější, co kdy Héraklés na vlastní oči viděl. Měla sněhobílou srst a kopýtka z ryzího zlata. A také byla zatraceně plachá a rychlejší než vítr.

Héraklés se za ní honil celý rok, než se k ní dostal na dostřel. Nakonec jí jedním šípem prostřelil přední končetiny a druhým zadní. Raněná padla k zemi.

Vtom se na jarní louce zjevila Artemis v plné své kráse s toulcem svých smrtících šípů na rameni.

Héraklés zalapal po dechu a okamžitě poklekl.

„Proč jsi ji nezabil?“ zeptala se nebezpečně klidným hlasem.

Héraklés si dodal odvahy a odpověděl: „Všichni přece vědí, že je tvůj posvátný symbol. Nikdy bych si nedovolil jí ublížit.“

Artemis se spokojeně pousmála. „Dobře. Moc dobře.“

Vůbec tomu nerozuměl.

Proto pokračovala: „Potěšil jsi mě. Asi nebylo jednoduché rozhodnout se mezi povinností a strachem z hněvu malicherné bohyně – co? Chápu to. A děkuji, žeš laň nezabil. A ještě něco...“

Héraklés povstal. „Copak?“

Artemis zaváhala. „Zeus si to sice ještě zatím nepřizná, protože ti stále nemůže odpustit vraždu tvých synů a jeho vnuků, ale pomalu tě začíná brát na milost. Dokonce ti přeje úspěch.“

A Artemis zmizela.

Pátý úkol byl obdobný: Héraklés měl chytit erymanthského kance, jenž sužoval město Psófis. Syn Diův ho zahnal do sněhu, v němž ho zpacifikoval provazem, svázal mu nohy do kozelce a živého ho přivedl do Mykén. Eurystheus před kancem vlezl strachem do sudu, odkud volal: „Při všech bozích, Hérakle! Pokud tu bestii okamžitě odvedeš, slibuji, že šestý úkol bude lehčí!“ Pištěl jako zbabělá ženská.

Poté, co Pelops vyhnal oba své syny, neměl élidský trůn žádného následníka. Když tedy Tantalův syn zemřel, ustanovili bohové králem Augeia, syna boha slunce Héliá. Augeiás byl velmi bohatý a pořídil si proto obří chlév, ve kterém ustávil tři tisíce kusů dobytka. Tento chlév byl celá dlouhá léta neudržovaný a na míle se táhnul krásným okolím odporný zvířecí puch. Héraklés přesto ale králi nabídl, že za deset procent dobytka chlév vyčistí za jediný den.

To je mi ale zajímavá nabídka, pomyslel si Augeiás příjemně zaskočen. Syn všehomoucího Dia mi chce čistit chlévy! Ať je za tím cokoliv, asi se Héraklés zbláznil. Noc nic – Nemám co ztratit. „Budiž, Hérakle, přijímám,“ rozhodl se nakonec.

Syn Diův se pustil do práce: nejprve vyhnal dobytek na pastvu a potom vykopal příkop k blízkým řekám Alféiu a Péneiu. Pustil jím do chléva vodu, která veškerou nečistotu odplavila.

Héré to všechno sledovala z oken olympského paláce. Ustrkávala přitom sladké červené víno a náramně se bavila. *Jestlipak Augeiás ví, že mu tuto jedinečnou nabídku neučinil Héraklés z vlastní dobré vůle, ale protože to byl jeho šestý úkol?*

Pro jistotu na sebe vzala podobu jedné služebné a Augiásovi všechno prozradila.

Jakmile si Héraklés přišel pro slíbenou odměnu, král ho z města vyhnal.

V Héraklovi to jenom vřelo. *Však já ti jednou ukážu, králi. Zařadím si tě mezi ty, kteří mi jednou zaplatí za všechny křivdy!*

Sedmý úkol zavedl Hérakla na krétský královský dvůr, kde se znovu setkal se svojí matkou Alkméné.

Ta svého syna srdečně objala a hned mu objasnila celou situaci: „Zdejší král Mínós, bratr mého muže Rhadamanthya, provedl něco, čímž si zneřáčil bohy: kdysi mu bůh moří Poseidon daroval nádherného býka, kterého stvořil z bílé mořské pěny. Mínós měl zprvu v úmyslu býka bohům obětovat, nicméně ho však jeho krása natolik uchvátila, že obětoval *jiného* býka. Stihl ho za to strašlivý trest: bohyně lásky Afrodité způsobila, že se králova žena Pásifaé do onoho býka zamilovala. On ji však ve své zuřivosti rozsápal. A to zvíře běsní dál. Pustoší celý ostrov.“

Héraklés měl za úkol býka zkrotit a přivést ho do Mykén. Samozřejmě byl i tentokrát úspěšný a na jeho zádech se dokonce nechal do Mykén odvést.

Za osmým úkolem se vypravil do Thrákie, kde vládl krutý král Diomédés, jenž vlastnil stádo lidožravých klisen. V boji o nevšední koně Diomédés padl a Héraklés si svoji trofej odvezl s sebou do Mykén za Eurystheem, čímž splnil i tento úkol.

Devátý úkol byl stejně nebezpečný: Héraklés se musel rozjet na ostrov Erythii, kde sídlil trojtělý obr Géryonés, bratr Echidné – matky všech nestvůr. Tento obr vlastnil, stejně jako élidský král Augeiás, velké stádo dobytka, které hlídal jiný obr Eurytión a dvouhlavý pes Orthós, Echidnin syn. V boji o stádo padli oba obři i strašlivé psisko.

Héré ho samozřejmě z Olympu bedlivě sledovala. *Tak to tedy ne! Jde ti to nějak moc snadno! Musím zasáhnout!*

Seslala na celé stádo zuřivé šílenství, ve kterém se každý kus dobytka rozutekl do nejrůznějších koutů světa. Héraklovi trvalo několik let, než celé stádo pochytil a odvedl s sebou do Mykén. Eurystheus potom všechen ten dobytek obětoval Hére.

Mykénský král měl jedinou dceru – krásnou princeznu Admété. Tu jednou Héré navštívila v podobě jedné její přítelkyně. „Adméto, slyšela jsi už o tom, že na světě existuje kožený pás tak nádherný, že z každé ženy udělá neodolatelnou?“

Admété jen zamrkala očima. „A ten má samozřejmě bohyně lásky Afrodité, co?“ odtušila princezna.

Héré se k ní spiklenecky naklonila. „Právě že vůbec ne! Vlastní ho jedna smrtelná žena. A to ještě ani není urozená – tak jako ty!“

Admété zatajila dech. „Kdo je ta žena?“

Héré krátce zaváhala. „Hippolyté, vůdkyně Amazonek.“

Nic naplat. Héraklés se za desátým úkolem musel vypravit mezi Amazonky.

A v té době jsem na scénu přišel já.

Amazonky byly totiž národem bojovných žen a sídlily na severním pobřeží Malé Asie, tedy kousek od mé domoviny. Vládla jim vždy samozvaná *královna* – povětšinou nějaká dcera boha války Area. Amazonky ale nejvíce uctívaly bohyni lovu Artemidu. Tyto ženy válčily stejně dobře jako muži a jejich zbraněmi byly sekery a luky. Žily v dřevěných ohradách hluboko v lesích, kde zastávaly veškeré mužské práce. Dokonce povinně sloužily několik let ve vojsku. Po tuto dobu musely zůstat pannami. Po propuštění z armády se mohly vdát, ale jenom proto, aby porodily další dcery. Synové společně s jejich otci vedli domácnost.

Mnohaletý pobyt v Olympském paláci hodně zapracoval na mém psychickém stavu a protože jsem se neuměl přemísťovat jako bohové, začal jsem trpět ponorkovou pomocí. Pallas Athéné to na mně poznala, proto mi věnovala kouzelný prsten, jehož otočení na mém prstě mě přeneslo kamkoliv po zeměkouli. Samozřejmě jsem se musel napřed dovolit Diovi.

Zhruba rok před Héraklovým příchodem mezi Amazonky jsem nepoznán navštívil svoji domovinu, dardanský i trojský hrad, kde však už jen žili potomci mé rodiny. Na zpáteční cestě jsem se ztratil v jednom hlubokém lese. Když jsem se právě chystal otočit kouzelným prstenem, vyletěl jsem vzhůru nohama do výše. Stál jsem totiž v pytláckém oku z provazu.

Znenadání mě obestoupilo několik šlachovitých žen v kůži a s toulci šípů na rameni. „Muž!“ vykřikla jedna rozzlobeně. „Další ze špehů, který si snaží vypátrat cestu k naší vesnici! Zabte ho, sestry!“ A naplnula svoji tětivu.

„Počkej, Antiopé!“ zarazila ji však mladičká, snad patnáctiletá, půvabná dívka s kaštanovými vlasy a smaragdově zelenýma očima. Obzvláště se mi líbil jediný její pramínek vlasů spletený do cůpku na ofině. „Královna přeci zakázala zabíjet neozbrojené!“ a obratně mě odřízla, čímž jsem samozřejmě spadl přímo na hlavu.

Rozlámaně jsem se postavil. „Vy jste Amazonky, že ano?“

Moje záchránkyně mě však rázně kopl do rozkroku a hodila na mě loveckou síť. „Odvedeme ho ke královně a ta rozhodne.“

Když se mě ženy snažily přehodit přes koně, nenápadně jsem otočil svým prstenem a zmizel jsem ze sítě. Objevil jsem se kousek od nich. Všechny ženy, kromě mojí záchránkyně, vyděšeně zmizely za stromy.

Jen ona zůstala. „Ty...Jsi bůh?“

Snažil jsem se o odzbrojující úsměv. „Ne – Jsem Ganymédes, *služebník* bohů na Olympu. A ty jsi kdo?“

Zaváhala. „Lydia.“

Najednou udělala pár salt dozadu a rovněž zmizela mezi stromy.

Vrátil jsem se na Olympos a vyhledal jsem Artemidu.

Zrovna odpočívala ve společnosti svého bratra Apollóna a několika nymf hrajících na lyru. „Ganyméde!“ uvítala mě Artemis. „Postrádali jsme tě. Přines nám prosím džbán nektaru.“

Učinil jsem tak a při nalévání číše bohyni jsem se jí zeptal: „Zajímalo by mě... mohou se tvoje Amazonky někdy provdat?“

Pobaveně se zamračila. „Ganyméde! Snad ses nám nezamiloval! Samozřejmě že mohou. Ale až po základní vojenské službě. Proč se o to zajímáš?“

Sklopil jsem zrak. „Jedna – Jedna mě opravdu zaujala.“

Artemis zúžila pohled. „Kdo je to?“

„Lydia. Znáš ji?“

Bohyně krátce zapřemýšlela. „Ale samozřejmě. Je to sestra královniny nejbližší družky Antiopé. U ní ale, drahý Ganyméde, nemáš sebemenší šanci.“

„Proč?“ zeptal jsem se.

„Chystá se stát lučištnicí.“

„No a co? Vdát by se přece mohla, ne?“

„Ne. Ty vážně nevíš, od čeho tyto ženy odvozují svůj název? Nevíš, co znamená *amazos*?“

„Bezprsé?“ odtušil jsem.

„Správně. Lučištnice si upalují jeden prs, aby jim nepřekážel ve střelbě. Nikdy nemají v úmyslu vystoupit z armády.“

Tahle informace mě zdrtila.

Navštívil jsem Lydii večer v jejím táboře. Zrovna hřebelcovala svou klisnu. Byla sama.

„Zdravím tě, Lydie.“

Úlekem sebou trhla. „Zase ty! Vyděsils mě! Okamžitě odsud vypadni, než tě sestry...“

„Zabijí?“ doplnil jsem posměšně.

Zaváhala. „Ty jsi nesmrtelný, co?“

Přikývl jsem. „Doposud jsem toho nelitoval.“ Pomalu jsem se k ní přibližoval.

Znejistěla. „Doposud?“

Byl jsem už téměř u ní. „Bojíš se mě?“ Vychutnával jsem si svoji převahu.

„Ne.“ A znovu mě kopl do rozkroku. „Zkus to ještě jednou a udělám z tebe nesmrtelného eunucha!“

Od toho dne jsem Lydii navštěvoval denně. Zprvu předstírala, že ji moje návštěvy otravují a dlouho mi dávala jasně najevo, jak muži pohrdá. Vycítil jsem ale její skrytý zájem a zvědavost. Dlouho žádného muže neviděla. Jistě ji bavilo bavit se s někým, kdo má na život jiný názor než ona. Kdo není ženou. Byla na vrcholu puberty a zájem o druhé pohlaví nešel potlačit.

Když jsem ji poprvé políbil, chystala se mě znovu kopnout do patřičných míst, ale svým tělem jsem ji přišpendlil k dřevěné stěně maštale a nedovolil jsem jí žádný odpor. Jen jsem v líbání dál pokračoval. Brzy se aktivně zapojila.

Od toho dne se z nás stal pár.

Naše štěstí však trvalo ani ne rok.

Hippolyté – dcera Area a lesní nymfy Otréré – byla neobyčejná žena. Krásná a vznešená. Když se dozvěděla, že k ní míří Héraklés se svojí nepočetnou družinou přátel, aby ji zdvořile požádal o její pás, neboť je to jeho další úkol, rozhodla se, že mu pás vydá ráda a ochotně.

Héré na Olympu běsnila. „Ta pitomá husa! Takto mu to usnadňovat!“ Mocná bohyně byla mistryní v měnění podob, proto se k tomu uchýlila i tentokrát. Vzala na sebe podobu Lydiiny sestry Antiopé, Hippolytiny nejvěrnější přítelkyně. Navštívila královnu pozdě večer v jejím strohém obydlí.

„Copak?“ usmála se na přítelkyni Hippolyté. „Ty se nechystáš spát?“

Héré v Antiopině těle se zhluboka nadechla. „Já – Slyšela jsem znepokojivé zvěsti.“

Hippolyté se zamračila. „Jaké zvěsti?“

„O tvém strýci Héraklovi.“

„Poslouchám, Antiopé.“

„Víš – Proslýchá se, že nemá nejčistější úmysly.“

„Já ti nerozumím. Mluv prosím k věci.“

Dívka zaváhala. „Prý tě chce zajmout a – a přivést do Mykén jako otrokyni.“

Hippolyté se nepřestávala mračit. „Od koho jsi prosím tě takové nesmysly slyšela? Héraklés je čestný a moudrý muž a...“

„Je to muž! Sama jsi to řekla. Copak chlapy neznáš? Všichni jsou tak malicherní a pořád chtějí někomu něco dokazovat. Opravdu si myslíš, že se spokojí jenom s tvým pásem? Bude tě chtít pokořit. Ukázat světu, že ženy nemohou být bojovnice. Hippo, chápej mě. Já mám o tebe strach.“
Teatrálně přítelkyni objala.

Ta byla dokonale vyvedena z míry. *Mohla by mít Antiopé pravdu?* Její starostlivost ji dojímalá.

Když se nechal Héraklés se svojí družinou ohlásit před Hippolytiným srubem, nečekaně na ně zaútočily královniny strážkyně.

Muži začali v sebeobraně ženy pobíjet. Nutno však podotknout, že je jejich bojovnost nemile zaskočila. Bohům žel se však Amazonky pustily do boje s těmi největšími řeckými hrdiny, kteří v sebeobraně nehledí napravo nalevo a bojují.

Zbyla jen hrstka zajatkyň.

Hippolyté konečně vyšla z domu. „Přestaňte!“ okřikla muže. „Prosím! My – My se vzdáváme.“ Vtom si všimla, že je mezi zajatkyněmi i Antiopé. Nemohla ani tušit, že to není tatáž dívka, která jí včera nasadila brouka do hlavy a přivedla mnoho bojovnic k záhubě – ale přesto cítila k Antiopé něco více než přátelství. „Já vás žádám, abyste propustili rukojmí.“

„To nemůžeme, královno!“ odmítl Héraklés. „Zajistí nám hladký odchod odsud.“

Hippolyté zaváhala a sundala si svůj kožený pás, jenž dostala od svého otce. „Tak alespoň propustte jednu. Výměnou za můj pás.“

Héraklés okamžitě souhlasil. „Nuže dobrá. Která to bude, královno?“

Neváhala. „Antiopé, ta kterou drží muž po tvé pravé ruce.“

Oním mužem byl athénský král Théseus. Jeho zajatkyně se mu docela líbila. Nicméně by ji byl na Héraklovo požádání ochoten vydat.

Vtom se všem zjevil samotný bůh Ares. „Copak jsi zešílela, Hippolyto?“ vyjel na ni příkře.

Královna zalapala po dechu. „Otče – Já...“

Ares jí skočil do řeči. „Mezi zajatkyněmi je i tvoje sestra Melanippé, pokud sis nevšimla. Chci, abys vykoupila ji! To je rozkaz!“

Královně nezbývalo nic jiného než poslechnout. Svým pásem vykoupila svoji vlastní sestru a při rozdělování kořisti připadla Antiopé athénskému králi. Théseus se ji chystal usadit na svého koně, když vtom se mu dívka vysmekla a vrhla se k mrtvému tělu jedné poražené.

K mrtvému tělu své sestry Lydie.

Vtom jsem se na místě objevil i já. Moji přítomnost nikdo nechápal. Nebyl jsem bohem. Kdo tedy? Byl jsem zničeným mužem. Celý můj svět se najednou zhroutil. Poklekl jsem ke své lásce a něžně její mrtvé tělo objal ve svém náručí. Plakal jsem a moje slzy by dokázaly naplnit oceán.

Někdo se dotkl mého ramene. „Je mi to líto.“ Byla to Artemis.

Nereagoval jsem. Bylo mi to jedno.

Když všichni odešli, společně s Hippolyté jsme zorganizovali pohřeb padlých. Amazonky se pohřbívaly žehem. Toho večera vzplálo v osadě příliš mnoho hranic. Jedna patřila i Lydii.

Na Olympos jsem se vrátil plný žalu a vzdoru. Odmítal jsem bohy obsluhovat, což přimělo samotného Dia, aby mě v mé komnatě navštívil. „Je mi to všechno strašně líto, Ganyméde, ale musíš se sebrat,“ pronesl šeptem. „Stejně jste nikdy neměli šanci. Tys byl na rozdíl od ní nesmrtelný. Jednou bys ji stejně ztratil navždy.“

Utrápeně jsem se na krále bohů zadíval. „Ty nic nechápeš, Die.“

„Prosím? Co nechápu?“

„Ona...“ znovu jsem se rozplakal. „Ona byla moje žena. Tajně nás oddal sám bůh lásky Erós. Doufal jsem, že jako moji ženu ji vezmeš na milost a třeba jí také daruješ nesmrtelnost. Chtěl jsem ti to oznámit dnes večer.“

Zeus na mě zaraženě hleděl. „To – To jsem nevěděl. Velká škoda, že se to dovídám tak pozdě. Co teď budeš dělat?“

Nezaváhal jsem ani na vteřinu. „Chtěl bych se na nějaký čas stáhnout do ústraní, dovolíš-li mi to.“

Zeus se zhluboka nadechl. „Samozřejmě.“

Héraklův předposlední úkol byl jedním z nejnáročnějších: přinést tři zlatá jablka ze zahrady Hesperoven.

Když se Héré vdávala za Dia, dostala od své babičky Gaie, všudypřítomné Matky Země, svatební dar: zlaté semínko. To Héré zasadila ve své posvátné zahradě někde na dalekém západě a vyrostla z něj nádherná jabloň, která plodila jenom samá zlatá jablka. Jediné sousto z tohoto nevedního ovoce by učinilo člověka nesmrtelným. Mocná bohyně byla na svou jabloň nesmírně pyšná, proto k ní postavila na stráž nikdy neusínajícího draka Ládóna a tři sestry – nymfy Hesperovny. Jmenovaly se Aiglé, Erychtéia a Hesperethúsa a byly to dcery bohyně noci Nykty a Titána Atlanta, který na svém bedrech nesel tíhu celého světa.

Při cestě do posvátné zahrady Héraklovi zkřížila cestu mohutná hora. Atlás.

Před lety ho v horský masiv přeměnil Héraklův praděd Perseus.

Celou situaci sledoval z Olympu sám Zeus. Už dlouho synovi nezazlíval jeho hrůzný čin. Naopak. Nyní Héraklovi i fandil.

Za Diovy zady se najednou objevila Pallas Athéné. „Vůbec není tak ušlechtilý jako Perseus.“

Zeus se otočil a pobaveně se pousmál. „V tvých očích nikdo nedosahuje takových kvalit jako Perseus.“

Bohyně zaváhala. „Možná.“ Krátce se odmlčela. „Bez naší pomoci zahradu Hesperoven nikdy nenajde.“

„Já vím.“

„A i kdyby, drak Ládón ho okamžitě zahubí.“

Zeus pokrčil rameny. „To nevíš.“

„Héraklovi by nejvíce pomohlo, kdyby mu Hesperovny jablka vydaly samy.“

„To ony nikdy neudělají. Jsou Héře až příliš oddány.“

„Někomu by je vydaly přece.“

„Komu?“

Pallas Athéné se tajupně usmála. „Přece svému otci.“

Zeus navrátil Titánovi Atlantovi jeho podobu.

„Velectěný Titáne, jsem Héraklés, syn Diův a hledám zahradu tvých dcer Hesperoven!“ zvolal hrdina na obra.

Ten se jen ušklíbl. „Samozřejmě vím, kde se ta zahrada nachází.“

„A prozradíš mi kde?“

„To bych mohl, ale nebylo by ti to nic platné. Héřin drak by tě ihned zabil. Ale jestli mi na chvíli podržíš nebeskou klenbu, zajdu tam. Co od mých dcer potřebuješ?“

„Tři zlatá jablka.“

„To by neměl být problém.“

A tak Héraklés zaujal Titánovo místo.

Do večera byl Atlás zpět. I s jablky. Samozřejmě se mu na svobodě zalíbilo, proto se pokusil Hérakla přelstít. „Klidně je Eurystheovi zanesu, jestli chceš. Dcery mi říkaly, jak nerad k němu chodíš. Potom se zase vrátím a převezmu si břemeno.“

Na lest platí zase jenom lest.

„Dobrá Atlante,“ souhlasil Héraklés. „Ale ještě si na chvíli nebeskou klenbu vezmi nazpět. Jen si udělám z trávy podložku, aby mi neotekla hlava.“

Titán lest neprohlédl.

Jakmile zaujal své staré místo, Héraklés vzal jablka a urychleně se s nimi vydal do Mykén.

Zeus potom Atlanta opět proměnil ve skálu.

Poslední – dvanáctý – úkol byl ze všech netěžší: přivést podsvětního trojhlavého psa Kerbera, strašlivého bratra nemejského lva, Hydry a dvojhlavého psa Ortha.

Kerberos hlídal vhod do Podsvětí. Živé lidi pouštěl ochotně dovnitř, ven však nikoliv. Kdo jednou překročil jeho práh, už nikdy mu nebylo dovoleno se vrátit.

Hérakla však hnala touha po svobodě, neváhal a vydal se hledat nějaký vchod do Podsvětí. Hledal však marně.

Zeus proto za ním poslal svého syna Herma. Ten se zjevil Héraklovi s poradil mu: „Asi dvě míle odsud severozápadně se nachází propast Tainar. Tam najdeš tajný vchod do Hádovy říše.“

Než mu stačil hrdina poděkovat, mladý bůh zmizel.

Na okraji strašlivé propasti zahlédl ženskou postavu zahalenou těžkým pláštěm s kapucí.

„Zdravím tě, vzácná paní!“ zvolal. „Jsem dobře u Tainaru?“

Žena si kapuci sundala. „Ano.“ Byla to Pallas Athéné.

Héraklés poděkoval a chtěl ji obejít.

„Kam si myslíš, že jdeš?“ zastavila ho.

„Navštívit Hádovu říši,“ odpověděl odhodlaně.

„To tě už nebaví život?“

„Já se ale hodlám vrátit.“

Pallas Athéné se jen ušklíbla. „Sebevědomí ti tedy rozhodně nechybí. Vy smrtelníci jste všichni stejní.“

„Smrtelníci?“ podivil se. „Jsi snad bohyně?“

Zaváhala. „Možná. Na něco se tě zeptám. Proč jsi zabil své vlastní syny?“

Pallas Athéné řekla do živého. Héraklés ztuhnul. „Já – Nevím...Nevím, co to do mě vjelo...Jako nějaká posedlost démonem...“

Héré! Pallas Athéné už byla doma. „Dobrá. Pomohu ti. Pojď se mnou.“ A vedla ho do hlubin propasti.

Došli až ke Kerberovi. Tato tříhlavá obluda s hady na šiji a dračí hlavou na konci ocasu byla kupodivu mírná jako beránek.

Héraklés kolem něj prošel se zatajeným dechem.

Dorazili ke břehu řeky nářků Acherón. Tam na ně čekal převozník Charón, nevlídný a ošklivý stařec. Ve svém člunu nebyl však sám. Seděl jsem tam i já.

Athéně hned bylo všechno jasné. „Ganyméde, to se ti nikdy nemůže podařit. A i kdyby, Zeus bude strašně zuřit.“

„Mně už je všechno jedno,“ pronesl jsem odevzdaně.

Není nic nebezpečnějšího než muž, který nemá co ztratit, pomyslela si jistě Pallas Athéné. „Jak chceš. Ale já jsem tě varovala.“

Charón nás mlčky převezl na druhou stranu.

Bohyně nás zavedla až před Hádův trůn. Vedle pána Podsvětí seděla na trůně jeho křehká ženuška Persefoné.

Ta svého hrdinného bratra přívětivě uvítala. Jakmile ale spatřila mě, zarazila se. „Ganyméde!“ sykla a vzala si mě stranou od ostatních.

Slyšel jsem jen útržky promluvy Athény k Hádovi.

„Jistě je ti už znám důvod naší návštěvy, strýčku. Héraklés by tě chtěl poprosit o to, abys mu dovolil přivést Kerbera do Mykén.“

Hádés málem vyprskl smíchy. „No – Pokud by šlo o mě, neměl bych s tím žádný problém. Bojím se ale, že Kerberos s tím problémem *mít bude*.“

„Takže mi dovolíš ho s sebou odvést?“ otázal se Héraklés.

Hádés zaváhala. „Dovolím. Když ho zkrotíš bez pomoci zbraně.“

Do toho se Héraklovi moc nechtělo, nicméně neměl co ztratit. Pustil se s Kerberem do líteho boje, nakonec ho ale zalehl celým svým mohutným tělem a přidusil ho. Psisko začalo sípat a kňučet. Když Héraklés povstal, Kerberos se opatrně postavil a olízal Héraklovi dlaně.

Pallas Athéné se jen potěšeně usmála. „Výborně. Ale neboj se, strýčku, Héraklés ti ho určitě přivede zase zpět, že mám pravdu?“

„Ano. To slibuji.“

A tak přivedl Héraklés trojhlavého Kerbera do Mykén. Eurysthea málem sklátil infarkt, jak se psa bál.

Héraklés splnil i dvanáctý úkol.

Byl volný.

Konečně.

Jedna kapitola Héraklova života právě skončila a moje začala. Uvědomoval jsem si totiž jediné: Hádés se osobně nikdy nestará o to, aby se mrtví nevraceli na zemi. Od toho má totiž Kerbera. A jestli chce někdo propašovat lidskou duši ven z Podsvětí, musí využít Kerberovy nepřítomnosti u vstupní brány.

Seznámil jsem se svým plánem Persefoné. Ta se na mě vyděšeně zadívala. „U Tartaru, Ganyméde! To nemůžeš! Jak by to vypadalo, kdyby bohové svévolně oživovali své oblíbence? A ty ještě navíc nejsi ani bohem! Jak bych to Hádovi vysvětlila?“

Svoje argumenty jsem měl však už dávno připraveny. „Ne? A co Dionýsova matka Semelé? Nebo Afroditin milenec Adonis? Mám pokračovat? Zajímalo by mě, kolik dalších takových případů existuje, o kterých se veřejnost nikdy nedozví. Bohové si totiž vždycky najdou cestičku, jak oživit své milé. Dopřej tedy toto i někomu, kdo bohem není. Prosím.“

V koutku oka se jí zaleskla slza. „Nuže dobrá. Lydii najdeš na Asfodelu.“

„Cože? Proč není v Élysejských nivách?“

„Byla to Amazonka. *Zabijela* přece lidi. Jdi. Dokud si tě nikdo nevšimá.“

Asfodelová louka je věčně zamlžené neutěšené území, kde bloudí lidé ani ne dobří, ani ne zlí. Sem Lydia tedy rozhodně nepatřila. Našel jsem ji asi až po dvou hodinách. Okamžitě se mi vrhla do náruče. Chtěl jsem ji

obejmout, ale zarazil jsem se, když se mi málem rozplynula v náručí. Jako bych objímal mlhu. Stín.

„Ganyméde,“ zavzlykala. „Co chceš dělat?“

„Propašovat tě ven.“

„To nejde. Kerberos...“

„Kerberos tam teď není. Héraklés ho právě odvádí do Mykén.“

„Ale co Persefoné?“

„Ta o tobě ví. Nic ti nehrozí.“

„Ale přece...“

„Copak?“

„Podívej se na mě. Copak to nevidíš? Jsem jen stín.“

Zaváhal jsem. „I na tohle jsem myslel.“ A vyndal jsem z pod tuniky kousek ambrózie. „Jestli z člověka může udělat boha, ze Stínu jistě člověka udělá.“

A Lydia trochu božského pokrmu ochutnala. Její tělo se okamžitě zhmotnilo.

Objali jsme se.

Potom jsem ji spěšně chytil za ruku a vyvedl ji ven na povrch.

Tam jsem otočil svým kouzelným prstenem a přenesl nás oba do své Olympské komnaty.

Strnuli jsme. Čekal tam totiž už na nás Zeus. „Ganyméde,“ pronesl šeptem. „Velice jsi mě zklamal.“

Nejednou do mě vjel vztek. „Die, při veškeré úctě, dlouhé roky ti věrně sloužím. Zřekl jsem se kvůli tomu svého života, své rodiny. Lydia je moje žena. Je to jediné, co mi na světě zůstalo. Já nic jiného nežádám. Jen ji. Copak chci tak moc? Za ty roky služby?“

Zeus se hrozivě zamračil. Jeho hlas byl ale klidný. „Nuže dobrá. Dovolím tvé ženě, aby tady s tebou zůstala. Na věky věků. Ale počítejte s tím, že Osud nikdo neošidí. V tuto chvíli jste jistě rozzlobili mé dcery – sudičky Moiry. A jak je znám, ony přijdou na to, jak učinit spravedlnosti Osudu zadost.“

Na pár let teď svůj soukromý život opustím, abych se mohl nerušeně věnovat příběhu Hérakla.

IV.

Když přijel Héraklés do Théb vyzvednout svou ženu Megaré, aby ho následovala na Tíryns, odmítla. „Nesmíš se na mě zlobit, Hérakle. Už dávnu nejsem tvojí ženou. Zabil jsi moje syny.“ Slzy měla na krajíčku. „Proslýchá se sice, že za to mohla Héré – ale já...já bych nedokázala žít po boku vraha svých synů. Prostě ne. Navíc...“ Zhluboka se nadechla. „Navíc teď nejsem sama. Sblížila jsem se s tvým synovcem Ioláem a já – já ho mám ráda. Miluju ho.“

Héraklés se na Ioláa kupodivu vůbec nezlobil. Necítil k němu vůbec nic. Dokonce ani k Megaré ne. Byl plný prázdnoty. Cítil se tak zvláště vyprahlý.

Cestou na svůj hrad Tíryns se zastavil pozdravit svého bývalého učitele ve střelbě z luku, oichalského krále Euryta. Na tržišti ho zaujala jedna mladičká rusovlasá dívka nakupující s proutěným košíkem v podpaží. Byla vlastně ještě dítě, ale už teď dokázala v muži jako Héraklés vzbudit touhu.

Snažil se s ní navázat konverzaci. „Jak se jmenuješ?“ Nikdy nebyl obratným řečníkem a vždy šel rovnou k věci. Fascinovaly ho její krásné rusé kadeře.

Dívka se zarděla. „Iolé.“

To jméno mu bylo povědomé. Zamračil se. „Ty jsi Eurytova dcera. *Princezna!*“

Iole tento hrubý silák a hromotluk docela imponoval. „Ano. A ty jsi-?“

„Héraklés, syn Diův,“ pronesl hrdě.

Princezně se na chvíli zastavilo srdce. „Potom vítej v našem městě! Pojd'! Zavedu tě za otcem! Neustále o tobě básní.“

Když ten večer popíjel Héraklés s Eurytem víno o samotě v jeho hodovní síni, král v bujaré náladě začal mluvit. „Mám nádhernou dceru, že? Je celá po své matce. A ty krásné rusé vlasy! Zdědila je po své matce, která pochází z Helvetie, kde mají všichni světlé nebo ryšavé vlasy a bledou pleť. Šílí po ní každý svobodný princ v okolí. Ale já dám svoji malou holčičku jedině tomu, kdo mě porazí v lukostřelbě.“

Takže nikomu, pomyslel si Héraklés ironicky. Eurytos byl totiž považován za nejlepšího lučištníka na světě.

Na druhý den požádal Héraklés o princeznu ruku.

Podrážděný Eurytos ho samozřejmě vyzval na měření sil ve střelbě z luku.

Ale byl poražen. Svým vlastním žákem.

Král soptil vzteky. „Tak to tedy ne! Já – To co jsem řekl včera, jsem nemyslel vážně. Byly to jen opilecké kecy. Iolé je ještě dítě. Neprovdám ji!“

Héraklés se cítil dotčeně, ale po letech v otroctví se netoužil dostat s někým do křížku. Vydal se nevěstu hledat jinam.

Dorazil do Kalydónie.

Utábořil se v tamním hlubokém lese, kde navečer jeho ohniště navštívil ošklivý starý mužik. „Ty jsi Héraklés, že ano?“ zeptal se ho.

Hrdina se zamračil. „Odkud to víš?“

Stařec se jen ušklíbl. „Moje sestřenice mi o tobě hodně vyprávěla.“

„Kdo je tvoje sestřenice?“

Mužik zaváhal. „Héré.“ Čekal na jeho reakci.

Héraklés strnul. „Bohyně Héré? Ale to jsi potom...“

„Taky bůh. Říční bůh. Jmenuji se Achelóos. Mým otcem je Titán Okeános a mými dcerami jsou známé Sirény. Mohu si přisednout?“

„Samozřejmě. Čemu vděčím za takovou návštěvu?“

„Jen jsem tě chtěl poznat osobně. Héré o tobě neustále mluví. A nemůžu říct, že v dobrém.“

„Já vím. Vyčítá mi Diovu nevěru.“

„Za to ty ale přece nemůžeš...Ženy jsou nevyspytatelné. Ale ne všechny. Znam jednu výjimku.“

„Koho?“

„Mou snoubenku. Je to ta nejčistější duše, co znám. A také tuze krásná.“

Héraklés byl nefalšovaně překvapen, že si nějaká krásná žena chce takového ošklivého říčního bůžka vzít. „Snoubenku? Kdo je to?“

Achelóos se tajuplně usmál. „Naše princezna Déianeira.“

Na tuhle princeznu byl Héraklés docela zvědavý.

Na druhý den se nechal ohlásit u zdejšího krále Oineia. Po zdvořilostních projevech se šel Héraklés projít do královských zahrad. Tam do něj vrazili tři malí chlapci hrající si na honěnou. Héraklés si poklekl a jednoho z nich zachytil svojí silnou paží. „Počkej! Kam ten spěch? Poslyš, kde bych našel princeznu?“

Malý uličník se jen uchechtl. „Ty hledáš moji sestru?“

„Tvou sestru? To musíš být potom Meleagros.“

„Princ Meleagros,“ opravil ho chlapec s dětskou vážností. „Ano. To jsem. A kdo jsi ty?“

„Héraklés.“

Meleagrový oči se rozzářily jako dva plamínky. Na oba kamarády okamžitě zapomněl. „Opravdu? Pojď za mnou! Zavedu tě za sestrou!“

Déianeira právě zalévala záhon růží. Byla to půvabná mladá dáma s bohatými kaštanovými kadeřemi. I když do krásy rusovlasé Iolé měla daleko, Héraklovi se okamžitě zalíbila.

„Déio, vedu ti samotného Hérakla!“ spustil hned chlapec. „Není to fantastické?“

Princezna byla příjemně zaskočena. „Já – Já...Ráda tě poznávám,“ vykoktala. „Copak tě přivádí do našeho města?“ Meleagros se zády opřel o sestřinu hrud' a dívka ho automaticky objala.

Héraklés se zhluboka nadechl. „Proč si chceš vzít Achelóa?“ Jako vždy šel rovnou k věci.

Déianeira strnula. „Do toho nikomu nic není,“ vyhrkla upjatě.

„Miluješ ho?“

Zaváhala a potom poslala svého mladšího brášku si hrát. Vybídla Hérakla ke krátké procházce. „*Samozřejmě* si ho neberu dobrovolně. Ale – Ale já nemohu jinak. Ona mi to prostě přikázala. Ve snu.“

„Kdo?“

Déianeira si povzdechla. „Héré.“

Zase ona. Héraklés pojal podezření, že tohle všechno takhle mstivá bohyně naaranžovala. Pokoření u Iolé. Cestu do Kalydónie. Seznámení s krásnou Déianerou. A nepříjemného bůžka jako soka v lásce.

„Takže ho nemiluješ?“

Déianeira se zastavila. „Ne.“

I Héraklés se zastavil. Trvalo malou chvíli, než ji políbil. „Pomůžu ti od něj. To ti slibuji.“

Následujícího dne vyzval Achelóa na souboj.

„Podcenil jsi mě, Hérakle,“ soptil stařec. „Jsem mnohem silnější, než myslíš.“ A měl pravdu. Při souboji neustále měnil podoby: jednou byl obrem, potom hadem a nakonec i býkem.

V téhle podobě se Héraklovi podařilo ho zabít.

Ještě týž den se Héraklés podruhé oženil. Déianeira byla nádherná nevěsta. Svého hrdinného manžela oddaně milovala a věřila, že je to vzájemné. Héraklés ji měl rovněž rád, nemohl však zapomenout na Iolé. Tu moudře uzamknul hluboko do svého srdce a rozhodl se dát manželství s Déianerou šanci.

O pár dní později oba novomanželé opustili hradby krále Oineia a vydali se na Tíryns.

Když dorazili k řece Euénu, zjistili, že tam není žádný most a že za poplatek přes řeku převáží Kentaur Nessos.

Kentaurové byli národem bojovných pololidí, kdy hlavu, ruce a trup měli člověčí – a zbytek těla byl koňský.

Nessos neměl lidi moc rád, ale když spatřil Déianeiru, okamžitě se jí zatoužil zmocnit – Héraklés neHéraklés. Schválně si řekl za převoz hodně, aby mohl hrdina namítnout, že řeku přeplave sám – ať prý sveze pouze jeho ženu.

Ta se ale Kentaurů od malička bála. „Myslím, že to není dobrý nápad,“ zašeptala svému muži. „Klidně bych řeku přeplavala s tebou.“

„To v žádném případě,“ zamítl Héraklés a aby jeho žena nemohla protestovat, hned skočil do vody a plaval na druhý břeh.

Déianeire nezbývalo nic jiného, než nasednout na Kentaurův hřbet.

A na to Nessos čekal. Ihned se s ní dal na zběsilý úprk.

Héraklés zareagoval bleskurychle. Na druhém břehu napjal tětivu svého mocného luku a vystřelil svůj jedovatý šíp smočený ve žluči strašlivé Hydry.

Ten zasáhl Kentaura do boku. Nessos se zřítíl k zemi. Déianeire se naštěstí až na pár modřin nic vážného nestalo.

Héraklés znovu skočil do vody.

Umírající Nessos ale ještě stihl zachroptět: „Krásná paní, nesmíš se na mě zlobit. Já...Zamiloval jsem se do tebe na první pohled.“

Déianeira se cítila kupodivu polichocena. „To je – To je v pořádku,“ polkla na sucho.

„Ne...Není...Abych svůj čin odčinil, dám ti radu. Moje – Moje krev má magickou moc...Naber si jí trochu do koženého vaku a uschovej si ji na horší časy.“

Déianeira se zamračila. „Horší časy?“

„Kdyby tě tvůj muž někdy přestal milovat – i když to by musel být blázen – potřísni jeho plášť mou krví. Uvidíš, že tím znovu získáš jeho lásku.“

Déianeira se automaticky podívala směrem ke svému muži, jenž plaval přímo k nim. Mohl by mít Kentaur pravdu? Člověk by přece neměl nic ponechávat náhodě.

Tajně si do vaku krve nabrala.

Nessos zemřel s úsměvem na rtech. Věděl totiž, že se teď Héraklovi za svou smrt pomstil. Jeho krev totiž *nebyl* kouzelná – ale otrávená jedem z Hydry.

Héraklés potom strávil dvacet šťastných let po boku milující Déianeiry na svém hradě. Jeho žena mu na svět přivedla dvě dcery: Mantó se později stala známou věštkyní a Makaria proslula svou odvahou. Posledním Déianeiriním potomkem byl pak syn Hyllos.

Héraklés se více než kralování na hradě Tíryns věnoval dobrodružným výpravám – jako byla například ta, které se zúčastnilo padesát řeckých

hrdinů Argonautů za zlatým rounem – anebo jiným hrdinským činům, zejména vysvobození spoutaného Titána Prométhea.

Svého věhlasu a nespočtu přátel nejednou využil k vyrovnání svých osobních účtů: například dobyl Élidu a zabil přitom krále Augeia, jenž mu kdysi odmítl zaplatit za vyčištění chlévů.

Héraklés se stal živoucí legendou.

Dveře zasedací místnosti hlavního olympského paláce se jednou rozrazily a z nich se vyřítila udýchaná Pallas Athéné. „Otče!“

Zeus něco právě řešil ze svého trůnu s Areem.

„Copak, mé dítě?“ zamračil se.

„Giganti!“ zvolala vyděšená bohyně.

Diovi se začaly pomalu ježit chlupy na šíji. „Co – Co je s nimi?“ hlesl ve zlé předtuše.

„Mobilizují se a chtějí táhnout na Olympos!“

Dia se zmocnil atavistický strach, který doposud ještě nepoznal.

Giganti byli nevzhlední vlasatí obři nezdolné síly. Celá léta ale žili s Diem v míru. I když by k jeho napadnutí mohli mít pádný důvod. Byli to totiž mladší sourozenci zapuzených Titánů, které svrhl Zeus do Tartaru.

„Někdo jim musel dát nějaký impuls,“ odtušil Zeus.

„Ale kdo?“ Ares se zachmuřil, jakože usilovně přemýšlí.

„Gaia!“ vyhrkli Pallas Athéné s Diem současně.

„Já se v té zatracené ženské vůbec nevyznám!“ vyjádřil se o své babičce Zeus. „Od války proti Titánům uplynulo už stovky let...Dokonce mi dala své požehnání k mé svatbě s Héré. A z ničeho nic si usmyslí připravit mě o můj trůn.“

„Pochybuj, že by chtěla vládu nad světem pro sebe,“ zamyslela se Pallas Athéné. „Spíš pomýšlí na Giganty. Odkud vůbec víme, že ti svržení Titánů někdy odpustila? Klidně mohla Giganty celá ta léta připravovat a cvičit ke své pomstě!“

„Nejspíš máš pravdu,“ uznal Zeus. „Vždyť přece všichni vědí, jak se v mém otci Kronovi celá viděla!“

Ares se zhluboka nadechl. „Tak Giganty jednoduše sraz svými smrtícími blesky.“

Zeus si jen zoufale povzdechl. „Kdyby to bylo tak jednoduché! Kdokoliv kdo přišel na svět ještě přede mnou, má šanci mě napadnout. Jistě je Gaia vybavila nějakými zbraněmi.“

„Ano,“ přisvědčila Pallas Athéné. „Bylinou.“

„Cože?“ nechápal Ares.

„Takovou, která Giganty ochraňuje před naší mocí. Vždyť je to přece Matka Příroda. Jistě dokáže vypěstovat mnohem zákeřnější byliny než tuhle.“

„Jsme ztraceni,“ hlesl Ares.

„Přece se jen tak nevzdáme,“ povzbudila je bojovná bohyně. „Přemýšlej, otče. Komu jsi dal sílu, jakou mají jen bohové – a přitom *bohem není*?“

Diova tvář se najednou rozjasnila. „Héraklés!“

Zeus ho okamžitě navštívil na jeho hradě a osobně mu celou věc vylíčil.

Héraklés neváhal ani minutu. „Na co ještě čekáme, otče? Hurá do boje!“

Na Olympos dorazili tak tak. Giganti už byli v paláci. Rozpoutal se strašlivý boj, kterého se zúčastnili všichni bohové včetně mě – v čele s hrdinou Héraklem. Ten bojoval hlavně po boku Athény, Héfaista a Poseidona. Společnými silami obry zahnali na okraj hory a postupně je shazovali do moře.

Héraklés si až teď uvědomil, že bojoval i po boku Héré. Ta si jen rozpačitě upravovala pokrčený oděv. „Já...Tys...Nebojoval jsi až tak špatně...Na člověka.“ Nebylo jí moc příjemné Hérakla chválit. Ale musela mu v duchu vdát hold.

Měl z téhle bohyně smíšené pocity. Když byl ještě malým chlapcem, strašně se jí bál. Když dospíval, začal Héré pohrdat. Ale teď byl docela rád, že mohl bojovat po jejím boku. „Díky.“

Po tomhle boji se Héraklés rozhodl, že už nikdy s nikým žádnou válku nepovede.

Ale teprve až potom, co vyřídí svůj poslední účet: s družinou svých nejvěrnějších přátel dobyl Oichalii a zabil krále Euryta. Mezi zajatými otrokyněmi však zahlédl známou tvář.

Rusovlasou Iolé. Už to nebyla žádná dívka. Nyní z ní byla žena. A to nádherná žena. Smyslná a živočišně přitažlivá.

„Já – Ty – Doufám, že jsem ti v boji nezabil manžela,“ vykoktal, když ji uviděl.

Iolé se mnohoslibně usmála. „Nikdy jsem se neprovdala. Tys byl jediný, kdo mého otce v soutěži porazil.“

Znovu k ní vzplanul touhou. „Ty – Nevadilo by ti, kdybych tě odvedl na svůj hrad...jako otrokyni?“

Iolé div nevyprskla smíchy. Muži byli tak legračně naivní a jednoduší. Héraklés po ní toužil. Jako malý chlapec po hračce. A to se Iolé líbilo. Chtěla být ryze v jeho moci. „Bude mi ctí.“

A tak na hradě Tírýns přibyla nová otrokyně. Rusovlasá kráska, která měla stejné postavení jako královna Déianeira.

Ve dne trávil Héraklés svůj čas se svojí manželkou a noci v Iolině ložnici. Déianeira vždy celou noc plakala do polštáře. Svého muže ještě stále oddaně a vroucně milovala, ale pokud ho nechtěla ztratit, nesměla mu Iolé zakazovat. Vždyť on se jí jednou nabaží. A potom se znovu vrátí ke své manželce.

Ale celé dlouhé týdny se tak nestalo.

Až si Déianeira jednou vzpomněla na Kentaurovu krev. Ještě stále ji měla schovanou. *Ted' je ten správný čas*, pomyslela si a v noci, když byl Héraklés znovu u Iolé, nenápadně mu potřísnila plášť Kentaurovou krví.

Vyděšeně na svoje dílo hleděla. *Děj se vůle bohů.*

Druhý den brzy ráno už byl Héraklés v jídelně, kde mu Déianeira servírovala vydatnou snídani. „Vyspal ses dobře?“ zeptala se ho hořce.

„Tak jako už dlouho ne,“ usmál se bezelstně.

Déianeira zkameněla v pohybu. *Muži jsou zvířata*, pomyslela si zděšeně. Nemohla ani tušit, že stejné pocity mívala i Héré u Dia.

Vtom do místnosti vstoupila Iolé. „Co máme dnes ke snídani?“ Zářila jako bohyně červánků Éós.

Déianeira se zhluboka nadechla. „Omluvte mě. Není – Není mi dobře.“ A vyřítila se z místnosti.

Zastavila se až na chodbě, kde se zády opřela o kamennou zeď a pomalu se svezla dolů k zemi. Oči měla plné slz.

Po chvíli se ozval z jídelny zděšený křik.

Iolin křik.

Déianeira se bleskurychle postavila a vřítla se od pokoje.

Héraklovo bezvládné rozložené tělo leželo na zemi a nejevilo ani sebemenší známky života.

Hrdina měl na sobě svůj oblíbený plášť.

Iolé nad tělem jen zděšeně pištěla.

Déianeira najednou s nezdolnou jistotou věděla, co ve skutečnosti provedla. Zabíla svého milovaného manžela.

Jako v mrákotách z místnosti vyšla ven na chodbu, pokračovala dále ke koncovému oknu, opatrně vylezla na parapet a bez rozmyšlení vyskočila z okna.

V té chvíli Héraklés otevřel oči. „Déianeira,“ chroptil jen.

Umírajícího hrdinu jeho nejbližší přátelé na jeho vlastní žádost odnesli na horu Oité. Tam ho opatrně uložili na hranici.

V čele smutečního průvodu nestála manželka – nýbrž milenka. Uplakaná Iolé byla zavěšena do Héraklova dospívajícího syna Hylla.

„Moji nejbližší,“ sípal Héraklés. „Zapalte prosím hranici. Už nechci svůj odchod dále oddalovat.“

Nikomu se do toho nechtělo.

„Přátelé, já vás prosím.“

Nakonec se k tomu odhodlal mladičkový Filoktétés. Héraklés mu za to odkázal toulec svých jedovatých šípů.

O malou chvíli později Héraklovo mrtvé tělo vzplálo.

Na Olympu všichni bohové přivítali Hérakla bouřlivým potleskem.

„Cože?“ divil se rek. „Já – Já nejsem v Podsvětí?“

Zeus povstal ze svého trůnu. „Ne, můj milovaný synu.“ Pomalu se k Héraklovi vydal, aby ho mohl vroucně obejmout. „Jsem na tebe tak pyšný, Hérakle. Tolik jsi toho za svého života dokázal. Nemohl jsem přece dopustit, abys skončil v Podsvětí. Ty patříš sem. Na Olympos. Od téhle chvíle tě jmenuji bohem hrdinství.“

Héraklés nebyl schopen jediného slova. „Já – Já jsem poctěn...ale co tady budu dělat? Potřebuji se nějak zaměstnat.“

Promluvila Pallas Athéné: „To jsi potom jediným bohem, který si chce najít nějakou práci. Pokud tedy vážně chceš, můžeš společně s bohyněmi Hórami střežit Olympské brány před nepřáteli. Jak jsme se nedávno přesvědčili, je to rozhodně záslužná funkce.“

„Souhlasím.“

A tak Héraklés na Olympu zůstal.

Odtud sledoval vše, co se od jeho smrti na světě událo.

Jeho syn Hyllos se oženil s rusovlasou Iolé.

Jeho první žena Megaré se svým manželem Ioláem se usadili v Athénách, kde přijali do svého domu obě Héraklovy dcery Mantó i Makaria.

Když se to dozvěděl Eurystheus, vtrhl se svým vojskem do Athén a dožadoval se silou vydání obou sester. Athénský král Démofoón, syn hrdiny Thésea, věděl, že proti mykénskému vojsku nemá sebemenší šanci, proto se obrátil s prosbou na bohy. Královští věštci vynesli nemilosrdný ortel: Athény v boji zvítězí pouze za takové podmínky, že za město na obětním oltáři dobrovolně položí život mladá dívka. Když se to dozvěděla Makaria, neváhala a z vlastní vůle vstoupila na oltář. Athény v boji zvítězily.

Poražený mykénský král Eurystheus se stal Démofoonovým otrokem. Když se to dozvěděla Héraklova matka Alkméné, obratem do Athén přijela, nechala se unést a vlastnoručně Eurysthea probodla svojí dýkou.

Celou scénu jsme z Olympu sledovali – Héraklés, Zeus, Hébé a já.

„Dostal, co se zasloužil,“ uznal Zeus.

Hébé svého hrdinného bratra opatrně objala a obdarovala ho zbožným pohledem. „Konečně můžeš mít klid.“ Mnohoslibně se usmála. „A pokud chceš, můžeš mít mnohem mnohem víc.“

Oba s Diem jsme pochopili a zanechali pár o samotě.

Příběh sedmý: Král hrdina

(O Théseovi)

„Otče, proč mi nedovolíš Mínotaura zabít?“ dožadoval se vysvětlení mladý athénská princ Théseus. Neměl ještě ani dvacet let a už vynikal nevšední mužskou krásou, bystrým duchem a nevídanou odvahou.

Starý král Aigeus si jen povzdechl. „Téhle chvíle jsem se obával celé dlouhé roky.“

Théseus se zamračil. „Jaké chvíle?“

„Chvíle pravdy. Vlastně pravd dvou...Tak za prvé: já nejsem tvým skutečným otcem.“ Král vyčkával na Théseovu reakci.

„To není možné!“ zamítl mladík automaticky bez rozmyšlení. „Co mi to tu vykládáš? Ty jsi jediný otec, kterého znám.“

Král se zhluboka nadechl. „Před dvaceti lety do mého života vstoupila má osudová láska – troizénská princezna Aithra. Byla to ta nejkrásnější žena, jakou jsem si jen dokázal představit. Ale bohužel jsem si to nemyslel jenom já. Když jsem ji poznal, byla již těhotná...“

„Cože? O tomhle mi ale matka nikdy nevyprávěla!“ vyhrkl Théseus pohoršeně.

„A divíš se jí? Obávala se právě takovéto reakce...ale já jsem ji miloval stejně. Ona se asi divila, že si ji někdo chce vzít i s její minulostí, ale pro mě to byla obrovská čest, že si za muže vybrala právě mě...“

„S kým byla těhotná? Kdo je můj skutečný otec?“

Aigeus zaváhal. „Poseidon.“

Théseus byl ohromen. „Bratr všemohoucího Dia? Bůh všeho vodstva?“

„Ano. Právě ten. Pobláznil tvou matce hlavu, přivedl ji do jiného stavu a potom ji opustil. Thésee, já – miluji tě jako vlastního syna. A vždycky jsem tě za něj považoval.“

Théseus byl dojat. Počáteční pocit křivdy okamžitě vyprchal. „Já vím, tati.“ A starého krále srdečně objal.

Po chvíli se ale mladík zamyslel. „Říkal jsi pravdu dvoutřikrát...Co jsi tím myslel? Co ještě mi tajíš?“

„Neboj se. Není to nic osobního. Týká se to Mínotaura. Všichni se ho bojí, ale málokdo zná jeho skutečný původ.“

„Původ? Je to zřůda. Jaký ta může mít původ?“

„Královský a božský zároveň. Vysvětlím. Krétský král Mínós, syn Dia a Európe, si vzal za ženu krásnou dceru boha slunce Hélie – Pásifaé. Ta mu porodila čtyři syny a dvě dcery. Jednou dostal Mínós od *tvého* otce Poseidona nádherného bílého býka, kterého měl obětovat bohům. Mínoovi se však býk natolik zalíbil, že bohy oklamal a obětoval *jiného* býka. To byla samozřejmě hloupost. Zákonitě musel přijít trest. Strašlivý trest. Bohyně lásky Afrodité způsobila, že se královna do onoho býka zamilovala a zplodila s ním hrozné monstrum s tělem člověka a hlavou býka – Mínotaura. Poseidonův býk potom královnu ve své zuřivosti rozsápal. Z nepochopitelných důvodů se Mínoovi maličkého netvora zželelo. Nechal mu vystavět obrovský labyrint, do kterého ho pro jistotu uvěznil. No a právě tam mu každých devět let posílá sedm athénských mladíků a sedm athénských panen. Jako *krmivo*.“

„To je strašné. Ale proč právě Athéňany? Co jsme Mínoovi provedli?“

„Vlastně za to mohu já. A hrozně mě to mrzí. Při jedné sportovních hrách mě kdysi porazil mladík jménem Androgeós. Já – Byl jsem ještě mladý a horkokrevný. Cítil jsem se ukřivděný. Já – Já jsem ho nechal zabít.“ Aigeovy oči se naplnily slzami. „Byl to Mínoův nejstarší syn. Vybral si Athéňany jako můj trest.“

„Otče, já – já nevím, co mám na to říct. Samozřejmě jsi udělal strašlivou věc, ale přece za ni nemůže pykat takové množství nevinných lidí.“

„Já vím.“

„A taky jistě víš, že se Mínotaura musím alespoň *pokusit* zabít, že?“

Král zaváhal. „Ano.“

Théseus mlčky přikývl.

Aigeus se zhluboka nadechl. „Musíš mi ale slíbit, že pokud se vrátíš se štítem a ne na něm, budou mít plachty na tvé lodi bílou barvu – ať už z dále vím, zda jsi uspěl.“

„Slibuji.“

Na druhý den se Théseus objevil na tržišti, kde se právě losovalo oněch čtrnáct nešťastníků, kteří byli bezprostředně po losování odvedeni na královskou loď. Théseus se nějak zamíchal mezi ně.

Vypluli směrem ke Krétě.

Na břehu je už čekal sám Mínós. Vypadal honosně a velmi nabubřele. V pozadí za ním stála křehká dívka držící za ruku malou baculatou holčičku. *Že by královny dcery? Jak to říkal Aigeus? Ariadné a Faidré?*

Thésus hned na úvod zpustil: „Zdravím tě, vážený králi. Jsem Théseus, syn boha všech moří Poseidona a jsem tedy tvým bratrancem.“

„Pche!“ odfrkl Mínós arogantně. „To by mohl dneska říct každý. Nějak mi dokaž, že mluvíš pravdu.“

Théseus se zamračil. „Jak?“

Mínós krátce zaváhal a potom sundal z prstu své starší dcery nádherný zlatý prsten. „Takto.“ A vhodil ho do moře. „Pokud jsi skutečně Poseidonovým synem, nebude pro tebe žádný problém ho zpátky vylovit.“

Théseus si pomyslel: *Snad říkal Aigeus pravdu.* A skočil po hlavě do vody.

V modrých hlubinách natrefil na delfíny, kteří ho doprovodili do krásného podmořského paláce tvořeného pouze z bílých perel. Tam Théseus kupodivu zjistil, že se může volně pohybovat jako na souši i dokonce dýchat jako na souši.

„Thése!“

Prudce se otočil a stanul tak tváří v tvář nádherné vysoké ženě se zlatými vlasy, ve kterých se třpytily úchvatné perly.

„Ty – Kdopak jsi?“ vykřikl udiveně.

Žena se jen laskavě usmála. „Amfitrité. Jsem tvoje nevlastní matka.“

„Nevlastní matka? To ale potom musíš být...“

„Poseidonova žena. Ano – správně. Vdala jsem se za tvého otce docela nedávno. A ráda poznávám jeho statečného syna. Rozhodla jsem se, že ti pomohu.“

„Ano?“

„Tady máš.“ Podala mu princeznin prsten. „Patří Ariadné. Je to velmi výjimečná žena. Asi jí zlomíš srdce, ale ona není určena pro tebe. Pomáhám ti výměnou za slib, že ji potom, co zabiješ Mínotaura, odvedeš na ostrov Naxos.“

„Rád slyším tak povzbudivé zprávy od mocné bohyně. Myslím jako ohledně Mínotaura. A co se týče jeho sestry – proč právě na Naxos?“

„Protože tam žije můj velmi dobrý přítel – bůh vinařství Dionýsos. On Ariadné už dlouho tajně miluje. A já mu slíbila, že mu k ní dopomohu. Takže platí?“

„Platí.“

Théseus vyplaval na břeh a podal Mínoovi dceřin prsten. Teď se už díval na krásnou princeznu jinýma očima. Musí ji zradit, aby teď uspěl.

Cestou v průvodu směrem k labyrintu se nenápadně Ariadné přidala k Théseovi. „Napočítala jsem vás patnáct. To znamená, že je vás o jednoho víc. *O tebe*. Proč? Proč by Aigeus poslal svého nevlastního syna na smrt?“

„Protože mi důvěřuje,“ odpověděl Théseus.

„Že zabiješ mého bratra?“

„Ano.“

Ariadné zaváhala. „Tobě by se to mohlo podařit,“ zamumlala si jakoby sama pro sebe. „Tady máš.“ A podala mu klubíčko nitě.

„Na co to?“

Ariadné se zhluboka nadechla. „Pomůže ti najít cestu z labyrintu. Za to chci jediné.“

„Copak?“

„Že mě odsud vezmeš někam daleko. Nedá se to tu od matčiny smrti vydržet.“

Třeba na Naxos? Théseovi přeběhl mráz po zádech. Je tak snadné takové křehké stvoření zradit...

Dorazili k labyrintu. Tahle monumentální stavba byla dílem slavného stavitele Daidala.

Královi vojáci všechny Athéňany včetně Thésea zavřeli dovnitř a zabouchli za nimi dveře na petlici.

Byli v pasti.

„Nebojte se ničeho,“ snažil se Théseus vystrašené mladé lidi uklidnit. „Hlavně se držte tady u východu. Ať nikoho ani nenapadne za mnou chodit do bludiště.“

Mohl být klidný. To by ale opravdu nikoho ani nenapadlo.

Théseus se vydal to temného chodboví.

Přitom za sebou rozvíjel Ariadninu nit. V duchu jí za ni děkoval.

Z ničeho nic se na něj ze tmy vyřítilo strašlivé monstrum s býčí hlavou a svalnatým lidským tělem. Théseus útok nečekal, ale pohotově ho odrazil. Rozpoutal se divoký boj na život a na smrt. Z býčích nozder vycházela zlověstná pára. Síly byly skoro vyrovnány. Proto musela přijít ke slovu zbraň. Théseus měl pod tunikou ostrou dýku, kterou nyní prořízl tepnu na Mínotaurově krku. Obluda zachroptěla a po chvíli se skácela k zemi. Mrtvá.

Bylo po všem.

Pomocí nitě našel Théseus cestu zpět k východu. Všichni ho uvítali bouřlivými ovacemi. Théseus zabušil na těžká dřevěná vrata. Ty za chvíli

někdo otevřel. Kupodivu ne vojáci ale Ariadné. „Nikdo tady už dávno není. Otec totiž nepředpokládal, že by jsi uspěl. Já ti ale věřila.“

To je chyba, pomyslel si Théseus ponuře. Vůbec bys mi neměla věřit.

Všichni včetně princezny se potom vydali k přístavu, kde se nalodili na athénskou loď s černými smutečnými plachtami.

Vypluli směrem k Athénám. Théseus však přikázal odklon trasy směrem k východu.

Na Naxos.

Musel přece splnit svůj slib. Pohrdal za to sám sebou.

Ariadné byla krásná vznešená princezna. Byla by ozdobou domu každého hrdiny. Théseus by se do ní mohl snadno zamilovat. To ale nesměl. To mu nebylo souzeno. To ale hlavně jí nebylo souzeno.

„Tady načerpáme zásoby a síly,“ oznámil všem.

Utábořili se kousek od pobřeží. On a Ariadné měli stan hlouběji v lese. Dívka byla příjemně překvapena, když jí to navrhl. Mylně si to vykládala jako projev Théseova zájmu o ni. V noci se však nic nestalo a oba ulehli ke spánku.

Když se ráno princezna probudila, zjistila, že je v táboře úplně sama. Všichni někam záhadně zmizeli.

Pocítila první příznaky paniky.

Vtom se jí zjevil sympatický a šarmantní bůh vinařství Dionýsos.

„Nemusíš se bát, princezno. Nic ti od nikoho nehrozí. Ani ode mě ne. Pokud bys chtěla, mohlo by ti to tady všechno patřit.“

„Co – Co se stalo s Théseem?“ Slzy měla na krajíčku.

„Nemysli už na něj. On je minulost. Já jsem nyní tvoje přítomnost.“

Objala se svými pažemi a podívala se stranou, aby snad bůh neviděl její slzy. Neměla na výběr. O jejím osudu rozhodli jiní.

Théseus ji zradil.

I on na své lodi plakal. *Udělal jsem strašlivou věc...*

Ve svém zármutku také zapomněl na svůj slib, který dal Aigeovi a nevyměnil černé pachty za bílé.

Když starý král uviděl svou loď s černými smutečnými plachtami, ani nečekal až dopluje do přístavu a raději sám skočil z útesu. Moře, ve kterém ukončil svůj život, dostalo později jeho jméno – *Egejské*.

A tak se stal Théseus athénským králem. Měl z toho hořkosladké pocity.

Vládl moudře a spravedlivě. Získal si přízeň a respekt všech řeckých králů. Nebyl však se sebou spokojen. Toužil po obdivu za svoje hrdinské činy. Vládnutí ho nebavilo. Nevynechal ani jedinou příležitost dokázat světu svoji statečnost. S hrdinou Iásonem se vydal do Kolchidy ve výpravě za zlatým rounem, s Héraklovým švagrem Meleagrem se zase vydal na lov

kalydónského kance a se samotným Héraklem za koženým pásem královny bojovných žen Amazonek – Hippolyté.

Odtud si Théseus přivezl zajímavou trofej. Zajatou vůdkyni Amazonek – Lydiinu sestru Antiopé. Vzpurná a divoká dívka ho na první pohled uchvátila. Přivedl ji na svůj hrad jako otrokyni, aby ji zkontroloval a zlomil. Byla jako divoká klisna. Svůj strach skrývala pod rouškou bojovnosti a hrubosti. Ve skrytu duše byla ale křehká a bázlivá. Théseus to rozpoznal. A dívka se mu zalíbila ještě víc. Začal ji učit dobrým mravům a oblékl ji do nádherných šatů. Ani si neuvědomoval, že se do ní pozvolna zamilovával. Viděli to ale všichni ostatní. Dvořani měli svého mladého krále rádi a přáli mu štěstí a lásku. Z hrubé otrokyně Antiopé se brzy stala elegantní dvorní dáma, králova důvěrnice a chráněnka. Na tento post si ráda za nedlouho zvykla.

Jednou se s Théseem procházela po pečlivě udržovaných zahradách. „Udělal jsi toho pro mě strašně moc, Thésee,“ řekla pomalu. „Začala jsem se na svět dívat jinýma očima.“ Zastavila se. „Tvýma očima. A změnila jsem názor na muže. Ne všichni jsou stejní.“

A něžně ho políbila.

Láskyplně ji objal. „Mohu říct o tobě to samé. Naučila jsi mě ženy respektovat a...a milovat.“

Na druhý den se vzali a Athény získaly novou královnu.

Antiopé brzy otěhotněla. „Mohu mít na tebe prosbu?“ zeptala se svého manžela.

„Samožřejmě.“

„Pokud to bude dcera, chtěla bych, aby se jmenovala Hippolyté. Nevadí ti to?“

„Jistěže ne. Víím, že jste byly přítelkyně.“

„Děkuji, Thésee. A pokud to bude chlapec, klidně se může jmenovat po tobě nebo po Aigeovi.“

Théseus přikývl.

Antiopé se ale narodil syn. Její přirozenou reakcí bylo prvopočáteční zklamání. Jako vůdkyně Amazonek měla porodit samozřejmě dceru. Ale od athénské královny se zase očekával syn, následník trůnu. Takže svoji úlohu vlastně splnila. Přivedla na svět krásného a zdravého syna. Aby jejímu zklamání Théseus ulehčil, dovolil, aby se hoch jmenoval Hippolytos. Antiopé brzy zjistila, jak byly její amazonské předsudky plané a že svého syna bezmezně miluje.

Jednou ráno navštívil Théseus svoji ženu v synově pokoji. Právě ho ukládala do kolébky. „Musím s tebou mluvit!“ zpustil hned, sotva dech popadal.

Zamračila se. „Tiše. Ať ho nevzbudíš,“ zašeptala. „Co se děje?“

„Hippolyté...“

„Co je s ní?“

„Táhne se svými družkami na Athény. Nejspíš tě chce vysvobodit od domnělého otroctví.“

„Co je to za nesmysl...“

Ten den však Amazonky město skutečně napadly.

A rozpoutal se nelítostný boj, ve kterém bojové ženy ukázaly, jak skvělé jsou válečnice. Nedaly si nikým nic vysvětlit a kosily jednu mužskou hlavu za druhou. Až to nemohl Théseus dál nečině pozorovat a sám se i přes protesty své ženy vrhl do boje.

Pomstychtivá Hippolyté si brzy Thésea našla, napjala tětivu svého luku a namířila na něj svůj smrtící šíp.

Vystřelila.

Théseus zareagoval pozdě. Nebýt jedné věci, padl by k zemi mrtev. Nebýt *někoho*, kdo se schválně postavil šípu do cesty. Nebýt Antiopé.

Hippolytin šíp ji zasáhl přímo do srdce. Umírající se zhroutila do Théseova náručí. Théseus se rozplakal. „Miláčku, neumírej! Prosím! Ty přece nesmíš umřít! To mi nemůžeš udělat! Antiopé!“

Už ho však neslyšela.

Boj najednou ustal. Každý spočinul zrakem na Théseovi nesoucím v náručí svoji milovanou manželku.

I Hippolyté se rozplakala.

Amazonky se daly na její pokyn k úprku.

Ten večer vzplála na královském hradě hranice, kde ležela mrtvá Antiopé. Théseus nesoucí svého maličkého synka v náručí strnule civěl do plamenů. V duchu se loučil se svojí první velkou láskou.

Vtom jsme se vedle hořící hranice zjevili i my s Lydií. Zeus dodržel své slovo a udělal z ní nesmrtelnou nymfu. Byla proto oděna do zářivé bílé tuniky a bohaté kaštanové kadeře měla rozpuštěny. Také v náručí svírala malinký uzlíček.

Théseus se na nás překvapeně podíval.

Lydia mu odpověděla na jeho nevyslovenou otázku. „Jsme tvoje rodina, Thése. Antiopé byla mojí sestrou. Tohle je můj muž Ganymédes a naše novorozená dcera Neria. Kdybys cokoliv potřeboval, stačí říct.“

Oba – moje žena i já – jsme v tu chvíli nepochybovali o tom, že jsme byli svědky zásahu pomstychtivých sudiček. Jednu Amazonku jsem jim totiž vyrval ze spárů smrti a když ji bohové učinili nesmrtelnou, vzaly si sudičky *tuhle* Amazonku.

Žal nad manželčinou smrtí se snažil zahnat Théseus prací. Opevnil Athény novými vysokými hradbami a na plno se pustil do politiky města. Vydával nové spravedlivější zákony a snažil se nemít ani trochu volného času k přemýšlení.

V té době se spřátelil s lapithským králem Peirithoem. Ten mu poradil, že žal nad smrtí první manželky zažene druhou manželkou.

Při jednom obchodním jednání s Mínoem se Théseus znovu setkal s Ariadninou mladší sestrou Faidré. Už to nebyl žádná baculatá holčička, ale krásná žena. Théseus ji přivedl do Athén už jako svoji ženu. Tam dala nová královna život dvěma synům: Démofoóntovi a Akamantovi.

Manželství to ale bylo bez lásky.

V té době byl už Antiopin syn Hippolytos pohledným statným mladíkem, jenž našel velkou vášeň v lovu lesní zvěře. Často se vydával sám do lesa i na několik dní. Miloval to ticho všude kolem. Miloval to potěšení ze štvání kořisti.

Jednou se k němu při sledování mohutného jelena přidala i jedna nevšední šlachovitá žena celá v kůži. Společnými silami potom jelena skolili.

„Kdopak jsi?“ zeptal se mladík okouzleně.

Žena zaváhala. „Artemis.“ S potěšením sledovala jeho vyděšenou reakci.

Okamžitě poklekl s pohledem upřeným k zemi.

„Povstaň,“ usmála se však. „Vedl sis dobře. Zasloužíš si můj obdiv.“

A od toho dne Artemis mladého prince navštěvovala denně. Byl úplně jiný než všichni ostatní muži. Byl tak hezký a nezkažený. Celé hodiny si s ní dokázal povídat o jejich společné vášni – o lovu. Artemis se potom vracela na Olympos plná zmatených myšlenek, které doposud ještě nepoznala.

A povšimla si toho i Afrodité. „Co to s tebou poslední dobou je? Vůbec tě nepoznávám. Jsi úplně vyměněná. Ty se dokonce i usmíváš.“

Artemis ztuhla. „Do toho ti nic není,“ odsekla upjatě. Bohyně lásky byla opravdu tou poslední, komu by se svěřila, jak vážně uvažuje o zrušení svého slibu věčného panenství.

Afrodité se však tak snadno odbýt nenechala.

Začala svoji sestru nenápadně sledovat. Až dospěla k Hippolytovi. *Tak takhle to tedy je! Artemis se nám konečně zamilovala! Nu proč ne? Mladík je to k pohledání...* Afrodité se jí vůbec nedivila. Samotné se jí Hippolytos líbil. A to dokonce velmi.

Jednou ho navštívila místo své sestry. Hippolytos právě na palouku čekal na Artemidu. Moc se na ni těšil. Už dlouho si uvědomoval, že k ní nevzhlíží jenom jako k bohyni lovectví – ale také i jako k nádherné ženě.

A místo ní se mu teď zjevila Afrodíté.

Mladík se jí zalekl. „Ty jsi bohyně lásky, že ano?“

„Správně.“ Afrodíté se k němu začala nebezpečně přibližovat. „Copak? Vypadáš zklamaně.“ Byla už těsně u něj. „Neříkej, že se ti Artemis líbí více než já.“ Byl paralyzovaný strachy, proto se od ní klidně nechal políbit na rty.

„Já...Ona...Artemis...Žádná žena není jako ona...“

Afrodíté strnula. „To myslíš jako vážně?“ zeptala se ho dotčeně. „Tobě se ona líbí víc než já?“ Tón jejího hlasu byl nebezpečně vysoký.

Hippolytos na sucho polkl. „A-Ano. Vlastně ano.“

Afrodíté byla v šoku. Tohle byla pro ni opravdu studená sprcha. „Jen – Jen jsem zkoušela tvoji oddanost k mojí drahé sestře. To – To je všechno.“

A rozplynula se ve vzduchu jako čarovná mlha.

Na Olympu se potom užírala žárlivostí. *Však já ti ještě ukážu!*

Jako nástroj svojí malicherné pomsty si vybrala Hippolytovu nevlastní matku Faidré. Vzbudila v ní pošetilou touhu k synovi z Théseova prvního manželství.

Faidré tomu vůbec nerozuměla. Najednou začala o Hippolytovi přemýšlet jako o přitažlivém mladém muži. Prostě ho *musela* mít.

Jednou v zahradách mu začala činit návrhy. To mladého prince dokonale vyvedlo z rovnováhy. Otcova krásná žena pro něj vždy představovala absolutní tabu.

Zdvořile ji proto odmítl.

Faidré se najednou začala cítit dotčeně, protože žena muži dokáže odpustit úplně všechno – kromě toho, že ji nechce.

Veřejně proto osočila Hippolyta z toho, že ji znásilnil.

Théseus byl v šoku. „To přece nemůžeš myslet vážně, Faidré! Na to nemáš důkazy!“

Vtom se Faidré jako na povel rozplakala. „Takže ani ty mi nevěříš?“ Hystericky se mu vrhla do náruče.

„Ale samozřejmě že ti věřím,“ řekl Théseus automaticky.

Večer se modlil k Poseidonovi: *Otče, prosím, pomoz mi. Já – Jsem bezradný. Vůbec nevím, co mám dělat. Pokud mluví Faidré pravdu, měl bych Hippolyta potrestat. Ale to prostě nemohu...nedokážu to...Udělej to prosím za mě...Rozplakal se.*

A Poseidon svého syna vyslechl. Aniž by si stačil prověřit všechna fakta, poslal na nebohého Hippolyta jednu svoji mořskou obludu, která splášila mladíkova koně, ten ho shodil ze svého hřbetu, přičemž se mu zahákla jedna noha o přezku. Kůň ho potom usmýkal k smrti.

Artemis zuřila. Okamžitě se zjevila Théseovi. „Co jsi to jenom provedl? Hippolytos byl nevinný. Faidré si všechno vymyslela, ty hlupáku!“ A jak nečekaně se zjevila, tak i rychle zmizela.

Thésea popadl bezmocný vztek. Zamířil ke dveřím ložnice svojí ženy a snažil je otevřít. Byly zamčené. „Faidré, otevři! Víím, že jsi uvnitř! Tak bude to?“

Faidré tuřila, že je zle. Théseus ji za její čin nechá zcela určitě popravít.

„Faidré!“ zařval Théseus. „Vyrázím dveře!“

Faidré zbledla. *To ne!* Ze strachu před jistým trestem raději vyskočila z okna.

Artemis se potom s brekem, který jí vůbec nebyl podobný, vrhla do náruče svého otce Dia. „To není fér. Hippolytos zemřel naprosto zbytečně!“

„Já víím, drahá.“ Dia samotného překvapila Artemidina starostlivá stránka. „Ale s tím my nic nezmůžeme...“

Artemis se narovnalala a utřela si svoje slzy. „Jak to? Vždyť ty jsi přece všemocný vládce světa! Ty můžeš všechno!“

„Ale nepřísluší mi vracet lidem život...jen tak.“

„Takže připouštíš, že tu jistá možnost je?“

Zeus zaváhal. „Ano. Ale jenom kvůli tobě. Bude to takové naše tajemství.“

S pomocí boha lékařství Asklépia život Hippolytovi navrátili a odvedli ho do Aricie, jihovýchodně od pozdějšího Říma, kde ho pod jménem Virbius ustanovili bohem.

Poté, co se lapithský král Peirithoos dozvěděl, že jeho dobrý přítel Théseus již podruhé ovdověl, navštívil ho na jeho hradě.

„Taky jsem přišel o ženu. Hippodameia zemřela při porodu mrtvého synka.“

„To je mi líto,“ vyjádřil Théseus upřímou soustrast.

„Děkuji. Oba velice dobře vííme, že nedokážeme být dlouho bez ženy.“

„Kam tím míříš, příteli?“

„Slyšel jsem o jedné výjimečné dívce. Není sice ještě dospělá, ale kdybychom čekali ještě několik let, mohlo by být pozdě. Je prý tak nádherná, že se o ni zanedlouho bude ucházet každý svobodný princ v Řecku.“

„Nevím sice, o kom to mluvíš, ale ona je jen jedna – a my jsme dva.“

„To nevadí. Hodili bychom si o ni losem. A ten kdo by ji vyhrál, by poraženému slíbil získat jakoukoliv ženu, po které sám zatouží.“

Théseus zaváhal. „Souhlasím. Kdo je ta výjimečná dívka?“

Peirithoos se pokusil o dramatickou odmlku. „Spartská princezna Helené, dcera všemohoucího Dia.“

Oba horkokrevní králové ji tedy nechali unést. Lupiči ji přivedli na athénský hrad, kde se na ni zvědavě šli Théseus i Peirithoos podívat. A oba zalapali po dechu. Ještě ani ne patnáctiletá princezna skutečně vynikala nevšední krásou.

„Co se mnou hodláte dělat?“ zeptala se dívka bázlivě.

První se zmohl na slovo Théseus. „Oba ti nabízíme svá království.“

A hodili si o ni losem. Zvítězil Théseus. „Ukážu ti svůj hrad.“

Křehké dívce se v Athénách zalíbilo – a zalíbil se jí i Théseus. Vždyť to byl slavný hrdina, mocný král, přitažlivý muž – a zbožňoval ji. Helené byla ještě velmi mladá na to, aby poznala, že se nejedná o skutečnou lásku, neboť Théseus nikdy nepřestal milovat Antiopé – ale o ryzí zbožňování něčeho étericky krásného.

Po několika týdnech se Peirithoos do Athén vrátil znovu. „Thésee, já – musím se ti k něčemu přiznat. Jsem zamilovaný.“

„Tak to ti z celého srdce gratuluji, příteli! Kdo je ta šťastná žena?“

„Poznali jsme se docela nedávno. Je strašně krásná. Je sice vdaná, ale svého manžela prý moc nevidá a cítí se opuštěná. Myslím, že by mě dokázala milovat.“

Théseus pocítil z nevysvětlitelných důvodů mrazení v zádech. „O koho se jedná.“

„Jmenuje se Koré.“

„Koré?“ Théseus se zamračil. „To jméno mi něco připomíná.“ Vtom jakoby jeho tělem projel blesk. „Koré! To je jen jiné jméno pro Persefoné – Hádovu manželku a spoluvládkyni v Podsvětí!“ Théseus byl zděšen.

Peirithoos si skousl spodní ret. „Velmi správně.“ Sklopil zrak.

„Ty mi chceš říct, že ses zamiloval do Persefoné? Až to Hádés zjistí, stáhne z tebe kůži. Kde jste se prosím tě poznali?“

„Všichni přece vědí, že dvě třetiny roku tráví tady na zemi po boku své matky Démétrý pod svým dívčím jménem Koré.“

Théseus vyzkoušel poslední pokus. „Zkus prosím na Persefoné zapomenout. Ona je *nedostižitelná*...Pro všechny ostatní bohy – natož pro smrtelníky!“

„Nerad ti to připomínám, ale jistě si pamatuješ, co jsme si slíbili.“

Théseus se bál, že na to dojde řeč. „Samozřejmě.“

Oba králové se tedy vydali do Podsvětí. Théseus řekl: „Héraklés mi kdysi poradil jedno místo, kudy se do Hádovy říše snadno dostaneme. Propast Tainar.“

Oba prošli kolem strašlivého Kerbera s posvátnou úctou. Psisko se neobtěžovalo ani zvednout hlavu. To až se budou vracet – rozsápe je na kusy...

Poté co je Charón převezl na druhou stranu přes řeku nářků Acherón, dorazili na Asfodel.

„Thése!“

Athénský král se prudce otočil.

„Antiopé!“ vydechl užasle. Byla stejně mladá a krásná, jak si ji pamatoval.

„Co – Co tady děláš?“ zamračila se. „Vždyť jsi ještě živý.“

Chtěl ji obejmout, ale její tělo jakoby byla pára. „Vypadáš pořád tak krásně.“

„To i ty,“ usmála se. „Ale už máš ve vlasech šediny,“ dobírala si ho laskavě. „Sluší ti. Jako mladík jsi byl moc hezký – jako muž v letech jsi ještě více přitažlivý.“ Chtěla ho láskyplně pohladit, ale raději si to rozmyslela.

„Tolik – Tolik jsi mi chyběla.“

„Thése, já sice vůbec nevím, co tady děláš, ale radím ti: raději hned odejdi. Nebo tě Hádés ztrestá.“

„Já si to uvědomuji.“

Hádés oba řecké krále kupodivu přijal vlídně a pohostinně. Persefoné tam nebyla.

„Zavolám svou ženu,“ řekl Hádés. „Zatím se prosím posadte. Hned ji přivedu.“

Théseus i Peirithoos se usadili do nepohodlných kamenných křesel.

Okamžitě zjistili, že je něco špatně. Nemohli se hýbat. Nedokázali z křesla vstát.

„Zatraceně!“ zaklel Théseus. „Já jsem to tušil.“

Za nějakou dobu se nezjevil Hádés – nýbrž Héraklés, jenž byl už v té době olympským bohem hrdinství.

„Thése, posílá mě za tebou můj otec Zeus. Dovolil mi tě osvobodit. Ale jenom pouze tebe. Peirithoos tady musí zůstat navěky.“

Poté co se vrátil Théseus do Athén, zjistil, že Helené odvedli její bratři zase zpátky do Sparty.

Setkání s mrtvou láskou Thésea velmi poznamenalo. Znovu si uvědomoval, jak strašně moc Antiopé miluje. Najednou mu přestalo na životě záležet. Těšil se, až se s Antiopé znovu setká.

Théseus zahynul dost neslavně:

Skyrský král Lykomédés vystoupil s nároky na jeho statky na ostrově Euboi. Pozval ho proto na svůj hrad, aby věc projednali. Záludný král ho potom vyvedl na vrchole strmé skály, odkud ho shodil do moře.

Théseus se v Podsvětí znovu setkal s Antiopé, svou jedinou láskou.

Příběh osmý: Zhoubná krása

(O Heleně Trojské)

I.

Patnáctiletá spartská princezna Helené právě seděla na okraji nádherné kamenné fontány v královských zahradách, přičemž soustředěně hleděla na tryskající vodu. Přemýšlela o svém životě. Přemýšlela o strašlivém tajemství, které si s sebou přivezla z Athén, kam byla unesena hrdinou Théseem.

„Někde tady jsi byla počata, že ano?“ ozval se najednou někdo za jejími zády. Polekaně se otočila a spatřila mou tvář.

„Ahoj, Ganyméde. Ano, máš pravdu.“

Všichni znali tu legendu. Její matka Lédé vynikala takovou krásou, že se do ní zamilovali hned dva mocní muži. Perseův vnuk Tyndareos, za kterého se také i provdala, a samotný Zeus, jehož se stala nevědomky milenkou. Zeus k ní totiž právě v těchto královských zahradách vnikl v podobě bílé labutě a počal s ní její potomky. Lédé potom porodila dceru a syna a poté snesla obrovské vejce, ze kterého se pak vyklubal rovněž páreček lidských dětí. Otcem jejich prvních dvou dětí byl Tyndareos – dcera dostala jméno Klytaimnéstra a syn Kastór. Dvojčátka z labutího vejce, děti všemocného Dia, potom pojmenovala Helené a Polydeukés.

Klytaimnéstru její otec Tyndareos ještě jako malou holčičku provdal za mocného a obávaného Pelopova vnuka – mykénského krále Agamemnóna.

Helené jsem si všiml už jako malého děvčátka. Upozornily mě na ni sudičky Moiry. Údajně se provdá, a to ne jednou, do mého rodu. Její nadpozemská krása mě uchvátila. Nevykládejte si to špatně, stále jsem zamilovaný do své manželky. Nějak jsem prostě cítil, že kolem osudu nejkrásnější princezny bude kráčet historie.

Všechno začalo únosem hrdinou Théseem na jeho athénský hrad. Oba její bratři ji sice brzy osvobodili, ale následky, se kterými nikdo nepočítal, přetrvaly.

Helené teď seděla na okraji fontány a přemítala o tom, jak má všem vysvětlit, že se stane ve svých patnácti letech matkou Théseova dítěte.

„Máma mě zabije,“ pronesla zdrceně.

„Tvoje matka je první, kdo by měl mít pro tebe pochopení,“ snažil jsem se ji ukonejšit.

Královna Lédé, důstojná žena, která byla vždy nad věcí, reagovala dle očekávání: „Taková hanba! Théseus je po smrti a naše dcera teď čeká nemanželského bastarda! Kdo si ji teď vezme? Nikdo! Já takovou ostudu nepřeziji!“

Tyndareos byl smířlivější. „Napadá mě jediné východisko. Dole pod hradem žije jedna stará čarodějnice, která by ji svými lektvary mohla zbavit...“

Bavili se o Helené jakoby tam ani nebyla. „Tak to tedy ne!“ vybuchla dívka. „Já si chci své dítě ponechat!“

„Holčičko moje,“ snažil se král argumentovat, „to přece nemůžeš myslet vážně. S nemanželským dítětem tě už nikdy neprovdáme...“

„Tak ať! Klidně budu svobodnou matkou.“

„To by nám tak ještě chybělo!“ odfrkla Lédé. „Ne – Ty se vdáš. Ale tvůj ženich nebude mít ani tušení, že jsi počala dítě. Odjedeš teď k mé sestře Altháii do Kalydónie, kde zůstaneš do porodu...“

„A co se pak stane s mým dítětem?“ zeptala se Helené zmateně.

„Něco mě napadlo,“ řekla královna.

V Kalydónii mladičká princezna porodila dcerku, kterou pojmenovala Ifigenie. Svou vnučku potom Lédé předala své vdané dceři Klytaimnéstrě do Mykén, aby se o ni starala, *jakoby to byla její vlastní dcera*. Také Klytaimnéstru přinutila k přísaze, že se kromě jejího manžela Agamemnóna nikdo na světě nedozví o tom, co teď právě udělaly. Helené si uvědomila, že to vím i já, přinutila mě tedy ke stejné přísaze. Ifigenie se stala mykénskou princeznou a jediná matka, kterou kdy poznala, byla Klytaimnéstra.

Helené byla volná – krásná, mladá, bez závazků. Ideální partie na vdávání.

Nebylo jí ještě ani šestnáct let a už se ve Spartě shromáždili všichni svobodní řečtí princové, co se chtěli ženit. Usednout na zlatý spartský trůn a nádherná Helené jako přídavek k tomu – to bylo až příliš velké lákadlo. Tyndareos si ale velice dobře uvědomoval, že odmítnutí byť jen jediného prince by mohlo znamenat válku.

Naštěstí se v té době zdržoval na hradě i ithacký král Odysseus, nejprohnanější z lidí. „Tyndaree, dám ti radu. Nechť si Helené sama vybere ženicha. Předtím ať ale všichni odmítnutí nápadníci odpřísáhnou, že vítěze nezabijí, ale naopak mu budou vždy ve všem pomáhat.“

To bylo dokonalé řešení.

Helené byl už dlouho sympatický mladší bratr jejího švagra Agamemnóna – šarmantní Meneláos. Vynikal tmavou mužnou krásou a i

když nebyl ani zdaleka tak průbojný jako jeho bratr, Helené v něm viděla svoji životní jistotu. Zvolila za manžela jeho.

Do roka se jim potom narodila dcera Hermioné. Helené se neubránila myšlenkám na svoji utajovanou dceru Ifigenii.

V té době Tyndareos podlehl krátké nemoci a spartský trůn byl volný. Usedli na něj Helené s Meneláem.

Nádherná sedmnáctiletá královna byla šťastná. Mohla jen děkovat bohům, že neznala svůj osud.

II.

O několik let dříve se v jeskyni Diova nevlastního bratra – moudrého Kentaura Cheiróna – slavila velkolepá svatba. Fthíjský král Péleus si bral za ženu krásnou mořskou bohyni Thétidu. Nebyl to ale sňatek z lásky. O Thétidu se kdysi ucházel i sám Zeus, ale od svého bratrance Prométhea se dozvěděl, že Thétidin syn předčí svého otce silou i věhlasem, proto se Zeus z bezpečnostních důvodů rozhodl provdat ji za nějakého smrtelníka, aby tak neohrozil nikoho z bohů. Thétis se ale rozhodně vdávat nechtěla. Neměla však na výběr. Diovu rozhodnutí se vzepřít nemohla.

Na hostinu byli pozváni všichni bohové – kromě jediného. Bohyně sváru Eridy. Ta měla totiž takovou zvláštní vlastnost, že kdekoliv se objevila, vypukla nějaká hádka.

Eris však nesla svoje *nepozvání* docela těžce. Rozhodla se bohům pomstít. Ukradla ze zahrady svých sester Hesperoven Héřino zlaté jablko, napsala na něj *té nejkrásnější* a vhodila ho mezi hodující Héré, Pallas Athéné i Afrodité.

Všechny tři bohyně po něm samozřejmě sáhly.

„Pusťte!“ soptila Afrodité. „Copak neumíte číst? Je na něm napsáno *té nejkrásnější* – a to je úplně to samé, jakoby tam stálo *pro Afrodité*.“

„Omyl, drahá přítelkyně,“ usmála se však Héré jízlivě. „To jablko je očividně ze zahrady Hesperoven...A ta patří celá mně – tedy i s jablkem!“

„Obě se mýlíte!“ namítla Pallas Athéné. „Se kterou z nás tráví Zeus nejvíce času?“ Ani nečekala na odpověď. „Se mnou. Samozřejmě. A protože Dia všechny dobře známe, musíte uznat, že pokud by mě nepovažoval za nejkrásnější, těžko by mě zahrnoval svojí přízní.“

„Víte co?“ zeptala se Héré. „Konečně ať rozhodne sám Zeus.“

Ten se však zhrozil, jakmile za ním všechny tři malicherné bohyně přišly. Dobře si uvědomoval, že pokud přiřkne prvenství jedné, znepřátelí si dvě zbývající. Uvažoval, co bude pro něj menší zlo:

Pallas Athéné – moudrá, pohotová, oddaná. Kolikrát jen potřeboval její radu a pomoc?

Afrodité – překrásná, smyslná, nelítostná. Šípy lásky jejího syna Eróta přinášely zhoubu a zkázu.

Héré – jeho zákonitá manželka...

Otřásl se při té představě.

Zhluboka se nadechl. „Víte – víno oslabilo můj úsudek. Nebyl bych proto spravedlivý. Ale vím o někom, kdo má na ženy nejlepší vkus.“

„Který z bohů to je?“ otázala se Héré podrážděně.

„Není bohem...Je to člověk...“

„Vyloučeno!“ vybuchla Héré. „Mě – královnu nebes a země – nebude posuzovat nějaký ubohý smrtelník!“

„Copak?“ uculila se Pallas Athéné. „Snad nemáš strach z prohry?“

„Kdo z lidí?“ zeptala se Afrodité pomalu.

Zeus pokračoval: „Jmenuje se Paris a je pastýřem na hoře Ídě v Malé Asii.“

„Slyšela jsem o něm,“ zamyslela se Pallas Athéné. „Je synem trojského krále Priama. Těsně před jeho narozením se zdál královně Hekabé sen, že porodí pochodeň, která zapálí celé město. Věštci tehdy sen vyložili tak, že se jí narodí syn, který Tróju zahubí. Priamos nechal proto malého prince pohodit v lese, kde se ho ujala medvědice. Nyní je již dospělý a ano – je pastýřem.“

„Na co ještě čekáme?“ vyhrkla Héré. „Vypravme se za ním!“

„Ještě moment!“ zastavil je Zeus. „Pošlu s vámi Herma. Ještě se mi o to jablko cestou poperete.“

III.

V té chvíli dorazil Paris se stádem na Ídu, posadil se na balvan a čekal na jednu velmi pohlednou nymfu Oinóné, do které se zamiloval.

Místo ní se mu ale zjevil posel všech bohů Hermes.

Paris se ho samozřejmě zalekl a chtěl uprchnout.

„Mně stejně neutečeš,“ zastavil ho Hermes s úsměvem. „Ale mě se bát nemusíš. Posílá mě za tebou sám Zeus. Máš rozhodnout, které ze tří olympských bohů je nejkrásnější.“

„J-Já...?“ koktal mladík. „Proč právě já? Co jsem Diovi udělal?“ Jistěže o takovouhle poctu ani trochu nestál. Copak mu přísluší soudit bohy? On – chudý pastýř?

„Ano – právě ty,“ ukázal na něj Hermes prstem. „Takže ti představuji Héré, Diovu manželku a ochranou bohyni manželství a žen...“

Zjevila se Héré.

„Athénu, bohyni moudrosti, vzdělání a boje...“

Objevila se Pallas Athéné.

„A Afrodíté, bohyni lásky...“

Z nebe se snesla bílá holubice, která se proměnila v Afrodíté.

Pallas Athéné při tak okázalém zjevení se jen obrátila oči v sloup.

Hermes Paridovi podal zlaté jablko. „Předej ho vítězce.“

Paris na tři bohyně jen užasle civěl. Každá z nich byla krásná. I když každá jinak. Héré vynikala krásou zralé a vznešené ženy...Pallas Athéné sofistickou krásou a Afrodíté krásou smyslnou a hříšnou...

Héré se krátce ohlédla po svých konkurentkách. „Vidím Paride, že se nemůžeš rozhodnout. Jestli však dáš jablko mně, učiním tě z titulu spoluvládkyně světa králem nad největším kontinentem – Asií.“

„To je uplácení!“ pohoršila se Pallas Athéné.

„Pche!“ pokrčila Héré rameny. „Dneska to dělá každý. Uplať ho také, máš-li čím.“

Moudrá bohyně se krátce zamyslela. „Inu dobrá – pokud dostanu jablko já, udělám z tebe největšího dobyvatele všech dob.“

„A co mu nabídneš ty, Afrodíté?“ zeptala se Héré jízlivě. „Krásu? Pozdě! Tu už má.“

Bohyně lásky však řekla: „Pokud dáš jablko mně, dám ti za manželku nejkrásnější ze smrtelných žen.“

Paris visel na jejích slovy jako učarovaný. *Nejkrásnější ze smrtelných žen... Nejkrásnější ze smrtelných žen... Nejkrásnější ze smrtelných žen...* Znělo mu to jako rajská hudba. Králem ani dobyvatelem být nikdy nechtěl. Ale miloval krásu a uměl ji ocenit.

Poklekl před Afrodíté a podal jí jablko. „Ty jsi nejkrásnější z Olympanek.“

„Já vím,“ usmála se jen Afrodíté rozšafně. „Ale stejně ti moc děkuji.“

Změnila se v holubici a vzlétla směrem k nebi.

Héré společně s Pallas Athéné jen užasle a nevěřičně hleděly. „Ty jeden bídný lidský červe!“ obořila se na něj Diova žena. „Však ty ještě budeš svého rozhodnutí litovat!“

A obě bohyně zmizely.

IV.

O pár let později přistála na Peloponnésu loď trojského krále Priama, na jejíž palubě byl jeho syn Paris se svým přítelem a švagrem Aineiém, synem bohyně Afrodíté a dardanského krále Anchísa.

Tady si dovolím zdržet a neodpustím si poznámku, že Paris byl pravnukem mého bratra Íloa a Aineiás zase pravnukem mého bratra Assaraka.

Paris vděčně vzpomínal na setkání s Afrodíté, která ho navštívila hned druhý den po oné nešťastné volbě královny krásy. „Paride, aby ses mohl ucházet o ruku nejkrásnější ze smrtelných žen, musíš mít ten správný původ...“

„A to je to, mocná bohyně! Copak někoho uchvátím jako chudý pastýř?“

„Jako chudý pastýř ne – ale jako trojský princ ano...“

A povyprávěla mu všechno, co jí v den Thétidiny svatby řekla Pallas Athéné.

A tak se Paris vrátil do Tróje, mohutně opevněného bohatého města se spravedlivým králem v čele. Priamos už dlouho litoval toho, jak se zachoval ke svému synovi, proto přijal Parida s otevřenou náručí.

Paridova sestra Kassandré, známá věstkyně, byla opatrnější. „Otče, já ti nechci kazit tvoji radost, ale nezapomněl jsi na ona věštbu – že ne?“

Priamos si jen starostlivě povzdechl. „Myslím na ni každý den.“

Paris potom přesvědčil svého druha Aineia, aby ho následoval do Sparty. Afrodíté totiž Paridovi poradila, kde nekrásnější ze smrtelných žen hledat.

Meneláos oba trojské prince přivítal s otevřenou náručí. „Vítejte v mém domě, přátelé! Priamos má i tady za mořem pověst váženého a spravedlivého panovníka. Je mi ctí poznat jeho syna i zetě.“

Vtom do místnosti vstoupila Helené. Ve svých osmnácti letech byla její nadpozemská krása v největším rozkvětu. Paris jen hlasitě zalapal po dechu.

„Drahá,“ začal Meneláos pyšně. „Dovol, abych ti představil prince Parida a prince Aineia z Tróje.“

Helené si je oba změřila od hlavy k patě. Shledala prince jako sympatické a přitažlivé mladíky – ale dále se s nimi nezaobírala. Ve svém manželství byla nad míru spokojena, i když si nebyla jista, zda Meneláa miluje z celého srdce. Dokonce pochybovala, jestli milovat vůbec dokáže.

A vtom zasáhla Afrodíté. Zažehnula v srdci mladé královny požár. Vášeň. Touhu po Paridovi. Helené se z ničeho nic začala podlamovat kolena a roztočila se jí hlava. Dech se jí zrychlil a její srdce tlouklo jako o závod.

„Já...Moc – Moc mě těší,“ vykoktala rozpačitě. „Zdržíte se dlouho?“ Dívala se Paridovi přímo do očí.

Paris se jen tajuplně usmál. „Chtěli bychom zažít úplně všechno, co nám Sparta může nabídnout.“

Ten den uspořádal Meneláos na počest svých vzácných hostů velkolepou oslavu.

Na druhý den ráno se spartský král dozvěděl smutnou novinu: na Krétě mu zemřel jeho děd Kátreus, švagr hrdiny Thésea. Proto řekl své

manželce: „Musím teď bohužel odjet na Krétu. Helené, prosí tě, postarej se o naše hosty, ano? Nikdy nevíme, kdy budeme Priama potřebovat.“

Helené se jen mnohoslibně usmála. „Jak si přeješ, drahý.“

A Meneláos tedy odjel.

Helené ten večer navštívila Parida v jeho ložnici. „Meneláos mi nařídil, abych se o tebe řádně postarala,“ zapředla jako kočka zády ke dveřím. Zručně přitom zamknula. „A jako poslušné ženušce mi nezbyvá nic jiného než poslechnout.“

Oba zažili vášnivou dlouhou noc.

A další dny znovu a znovu...

Až to Paris jednou nevydržel: „Helené, lásko, odjed' se mnou.“

Její zorničky se rozšířily úděsem. „Zbláznil ses? Meneláos by mě zabil! A tebe taky!“

Paris zaváhal. „Každý jiný král prosím – ale zrovna tvůj manžel mi nepříjde jako muž činu.“

Zarazila se. Paris měl pravdu. Kdyby ji chtěl potom Meneláos zabít, cítila by se alespoň trochu polichocena...alespoň by tak prokázal, že o ni opravdu stojí. Ale měla takové neblahé tušení, že kdyby ho teď opustila a někdy by se k němu snad i vrátila, zbožně by ji objal ve svém náručí...

To jeho bratr Agamemnón by ji zabil. O tom ani na malou chvíli nezapochybovala. Zadívala se Paridovi přímo do očí. „Dobrá,“ pronesla nakonec. „Ale slib mi, že nepojedeme do Tróje.“

„Proč?“

„Protože to je první místo, kde by mě Meneláos hledal.“

Paris zaváhal. „A vezmeme s sebou také i tvoji dceru?“

Kterou? blesklo jí okamžitě hlavou. „Hermioné? Ne. Tady jí bude líp.“

Když se Meneláos vrátil o týden později domů, manželku už tam nenašel. Ani Parida ne – ale to mu tak divné nebylo. Asi se krátce po jeho odjezdu vrátil domů. *Ale kde může být Helené?*

Odpověď byla: *v Egyptě.*

S Paridem si tam koupili na břehu Nilu krásný malý domek, kde prožili několik šťastných let. Oddal je kněz egyptské bohyně Isis. Aineiás je z Tróje často navštěvoval. S každým jeho příjezdem se začalo Paridovi po rodném městě více a více stýskat.

„Nejezděme tam,“ žádala ho vždy Helené. „Meneláos by se to zanedlouho dozvěděl.“

Paris se ho však s přibývajícimi lety přestával bát. „Coby nám tak asi mohl udělat?“

Zaváhala. „Říct o nás svému bratrovi.“

Často jsem je tam navštěvoval i já. „Nesmíš dopustit, abyste odjeli do Tróje,“ vyjadřoval jsem jí svou plnou podporu. „Přesně vím, jaké události by potom následovaly. A všechny končí zničením města.“

„Myslíš, že to nevím?“ odsekla podrážděně. „Jenomže nemůžu s Paridem hnout. Je tvrdohlavý jako mezek. Nakonec mě tam dostane tak jako tak.“

Najednou jsem dostal na Afrodité příšerný vztek.

Do měsíce přes všechny Heleniny námitky odjeli společně s Aineiem do Tróje.

Tamní přivítání bylo poněkud chladné. Hlavně Kassandrě měla protesty: „Otče. Paris nás skrze tu děvku přivede do záhuby. Přesně jak pravila věštba.“

Priamos se však obořil. „Vyjadřuj se o své nové švagrové trochu uctivěji! Jednou je to Paridova manželka a tudíž i trojská princezna!“

„Proč mi nikdo nevěří?“ zeptala se Kassandrě nešťastně. Odpověď na tuto otázku však dobře znala. *Apollón*. Jednou se jí dvořil. Každá jiná žena by to považovala za nesmírnou čest. Ne však Kassandrě. *Apollón* totiž ani trochu neodpovídal jejímu ideálu muže. Byl na ni tak trochu zženštilý. Každá žena potřebuje v muži oporu. Potřebuje si ho vážít a když se rozzuří i trochu bát. Chlap musí být dominantní. Asi tak jako její bratr Hektor. Jasného boha její odmítnutí samozřejmě ranilo a popudilo. „Když ti nejsem dost dobrý – budiž. Ale z trestu za tvoji nevděčnost proklínám tvoje věštecké schopnosti. Nikdo jim nikdy nebude přikládat žádnou váhu – ale pokaždé se vyplní do posledního detailu. A ty proti tomu nezmůžeš vůbec nic!“

Kassandrě viděla ve svých vizích ohořelé trosky svého rodného města a nejvíc zdrcující bylo, že tomu vůbec nedokázala zabránit.

Vtom přišly na řadu pomstychtivé bohyně Héré a Pallas Athéné, které společná prohra v soutěži krásy spiklenecky stmelila. Zařídily, aby se Meneláos dozvěděl celou pravdu.

Spartský král byl v šoku. Celé roky neměl o své manželce jedinou zprávu, proto ji považoval již za mrtvou. A najednou se dozví, že ho zradila. Zdráhal se tomu uvěřit. Jistě to bylo jinak. Helené ho neopustila. To by mu přece nikdy neudělala. To by neudělala *jejich dceři. Helené byla unesena! Paridem!*

Vydal se pro radu do Mykén. Agamemnón byl svému bratrovi hodně podobný – kde byl však Meneláos šarmantní, byl Agamemnón autoritativní, kde sympatický – tam byl mykénský král arogantní. Jinak to byl ale pohledný svalnatý muž v nejlepších letech.

Jeho žena Klytaimnéstra byla své sestře Helené rovněž docela podobná. Několik lidí dokonce tvrdilo, že je stejně krásná jako ona. To ale byla věc názoru. Klytaimnéstra byla ale hlavně nešťastná, což se projevovalo i na jejím zevnějšku. Působila na lidi značně upjatě a křečovitě. Ač byl Agamemnón váženým a obávaným králem, nikdy si k němu nenašla cestu. Během let ho začala i skrytě nenávidět. Přímo z donucení mu porodila dcery Élektru a Chrýsothémidu a syna Oresta. Sama si uvědomovala, že není a nikdy nebude dobrou matkou. Ona Agamemnónovy děti nechtěla. Ty chtěl jenom on. Právě proto tak přilnula k Ifigenii, která její dcerou nebyla. Ale kterou za dceru považovala víc než svoje dvě pokrevní.

Seděla právě po manželově boku a poslouchala s ním vyprávění svého švagra Meneláa. „Takže myslíš, že byla unesena?“ zeptala se.

„Samozřejmě!“ Meneláos se ani jinou možnost nepřipouštěl.

Agamemnón přimhouřil oči. „A co budeš dělat?“

„Já...Uvědomuji si, že bych měl Paridovi vyhlásit válku, ale oba dobře víme, že je Priamos mocným panovníkem. Jeho město spíše připomíná pevnost než království.“

„Právě. Víš ty co? Vydej se do Tróje nejprve v míru. Vezmi s sebou nějakého dobrého řečníka – úplně nejlíp ithackého krále Odyssea – a pokuste se Priama přesvědčit po dobrém, aby Helené vydal. Jinak že mu vyhlásíš válku.“

„Válku? Ale vždyť jsem přece právě říkal, že bych neměl proti Priamovi sebemenší šanci...“

Agamemnón se jen pobaveně usmál. „Copak jsi zapomněl, kolik řeckých králů ti před svatbou odpřísáhlo, že ti v nesnázích vždycky pomohou?“

Když Meneláos s Odysseem stanuli před Priamovým trůnem, Helené – zkoprnělá hrůzou – je pozorovala skryta za mramorovým sloupem.

Priamos si jen utrápeně povzdechl. „Mile rád bych vám, vzácní hosté, vyhověl, ale...ale já nemohu. Vedou mě k tomu osobní závazky k mému synovi. Lituji.“

Odysseus se krátce zamyslel. „Viš, co to pro tebe znamená, králi, že ano?“ To slovo viselo ve vzduchu.

Válka.

Do roka zmobilizoval Agamemnón v přístavu Aulidě sto tisíc řeckých vojáků, hrdinů, princů i králů. Osud Helené byl však mnohým ukradený. Viděli v ní pouhou záminku k bohaté válečné kořisti.

„Nedovolím mu odplout!“ To byla slova bohyně Artemidy na poradě olympských bohů.

„Proč?“ zeptala se Héré podrážděně. „Co ti Agamemnón provedl?“

„Loni zabil mou posvátnou Kerynejskou laň. Zakázala jsem větrům vát, takže řecké lodě zůstanou trčet v Aulidě.“

Pallas Athéné se zhluboka nadechla. „Co by tvoje srdce obměkčilo, drahá sestro?“

„Nic. Zkrátka nemám Agamemnóna ráda. Je to nejnadutější řecký král.“

Zrovna jsem Artemidě dolil do poháru nektar. V duchu jsem mí musel dát za pravdu. Agamemnón neměl zrovna nejlepší pověst.

„No tak,“ podpořila Athénu bohyně Héré. „Každý nějak dokáže svoje chyby odčinit. Co může Agamemnón udělat, abys mu dovolila odplout do Tróje?“

Artemis zaváhala. „Obětovat mi jednu svou dceru.“

Poté, co mu věstci vyložili Artemidinu vůli, měl Agamemnón jasno.

„Bude to Ifigenie. Žádnou jinou dceru Artemidě nedám.“

Klytaimnéstra, která svého manžela vyprovázela, na něj vytřeštila svoje vodnaté oči. „Ne! Ifigenii jí zase nedám já!“

„To bys raději obětovala jednu svou *vlastní* dceru? Bude to mít v sobě i jisté symbolikum. Ifigenie zaplatí za hříchy své matky.“

„Já jsem její matka! A nikdo jiný! Helené ji nevychovávala, neviděla její první krůčky, neslyšela její první slova, neviděla ji vyrůstat...“

S Agamemnónem však nic nepohnulo. „Já prostě na smrt nepošlu žádné ze svých dětí. Volba padla na Ifigenii. Budeš se s tím muset smířit.“

Týž den byla nebohá princezna obětována.

V.

Již devátým rokem marně obléhali Řekové mohutně opevněnou Tróju. Síly byly vyrovnány. Válku spolu vedli Meneláos s Priamem, avšak u Řeků velel vojskům Agamemnón a u Trójanů Priamův nejstarší syn Hektor, sympatický, urostlý a hrdý princ.

I Olypmos se rozdělil na dva tábory: Řeky podporovali Héré, Pallas Athéné, Poseidon i Héfaistos. Na stranu Trójanů se zase postavili Artemis, Apollón, Ares i Afrodité. A moje maličkost samozřejmě.

Zeus byl nestranný. Pomáhal oběma stranám.

Za ty roky se Helenin krásný obličej pokryl vráskami, jež nezapříčinilo stárnutí, ale hlavně trápení. Z lásky k Paridovi už dávno vystřízlivěla a svého rozhodnutí opustit Řecko litovala. V Tróji ji všichni nenáviděli, protože v ní viděli příčinu řeckého obléhání. Helené si však hořce uvědomovala, že pohnutky řeckých vojáků nejsou ani zdaleka tak ušlechtilé – jako hájit čest spartské královny. Všichni prahli pro trojském pokladu. Všude, kam vkročila, cítila na sobě pronikavé nenávistné pohledy

Trójanů. Pouze v jediném člověku našla skutečnou oporu – kupodivu ne v Paridovi ale v jeho bratrovi Déifobovi, který se do ní očividně zamiloval. I on jí byl sympatický – Helenino srdce bylo však vyprahlé a vyčerpané na to, aby znovu dokázalo milovat.

Jednou k večeru se šla Helené projít a nadýchat čerstvého vzduchu na hradby. Když míjela dva strážce, zaslechla útržky jejich rozhovoru: „Teda já ti povím, že jsem rád, že můžu být tady na hradě. Kdyby mě vyslali do boje před hradby, mohl bych třeba narazit na samotného Achillea – a to by byl můj konec...“

Helené už o tomto řeckém bojovníkovi slyšela – tak jako snad už všichni. Achilles byl nejobávanějším válečníkem ze všech, navíc vynikal neobyčejnou mužnou krásou. Byl synem mořské bohyně Thétidy a fthijského krále Pélea.

Helené znovu zbystřila, jakmile v rozhovoru zaslechla jméno svého švagra: „To by mě zajímalo, co jsou ti Řekové za národ. Třeba takový Agamemnón. Proslýchá se, že pro úspěch svojí výpravy bohům obětoval svoji vlastní dceru Ifigenii...“

Z Helenina hrdla se vydral výkřik zraněného zvířete. Vtu ránu jsem se vedle ní objevil já, abych ji starostlivě utěšil. „Vyplač se, Hel, uvidíš, že to jednou přebolí. Ne teď. Ale jednou určitě.“

Podívala se na mě usazenými očima. „Copak bohové nevidí, že za svoje chyby pykám až dost? Proč – Proč mi vzali ještě moji dceru?“

Krátce jsem zaváhal. „Já – Já vím něco, co ti bohužel nesmím prozradit. Naznačím ti jen to, že to bohové *museli* udělat, protože mají s Ifigenií ještě svoje plány.“

To ji trochu uklidnilo.

V této válce se dvakrát střetli dva odvěcí rivalové: Pallas Athéné a Ares.

Jednou ho zranila prostřednictvím achajského hrdiny Dioméda – a to tak, že Ares zařval jako sto tisíc mužů.

Ihned poté si to šel s Athénou vyřídit na Olympos osobně. Viděl jsem to na vlastní oči.

„Ty mrcho!“ soptil Ares. „Zranilas mě!“

Bohyně se však jen ušklíbla. „Stál jsi Diomédovi v cestě. A teď stojíš v cestě mně! Odstup!“

Ares celý zbrunátněl a ohnal se po ní. Mrštná bohyně však včas uhnula a zezadu mu podkopla nohy, až Ares upadl na zem. Potom si dala vítězoslavně ruce v bok. Ares se ale také překvapivě pružně vymrštil na nohy. Dal se se svou sestrou do boje. To co ve srovnání s Arem chybělo Athéně na síle, dohnala mrštností a vynalézavostí. Brzy bratra dostala znovu na lopatky.

Jak se nad ním tyčila, tentokrát hrozivě zvažněla. „Ještě jednou na mě vztáhneš ruku – a vymetu s tebou celý Olympos, *bratře*.“

A odešla.

Vtom k ležícímu Areovi přicupitala jedna starostlivá nymfa, která všechno viděla a asi se teď chtěla obávanému bohu zavděčit. Pomohla mu na nohy.

Ve stejném okamžiku, když jsem zahlédl ten její zbožňující pohled, zarazil jsem se v pohybu. Onou zamilovanou nymfou byla moje vlastní dcera Neria.

Vyrostla do nevšední krásy svojí matky. Měla Lydiiny bohaté kaštanové kadeře a tvářičky jako dvě růžová jablíčka.

Ares se na ni vděčně usmál a v jeho pohledu jsem najednou spatřil chtíč. Znepokojilo mě to.

Jinak hrdina Diomédés byl celkově Athéniným koněm v celé válce. Imponovala jí jeho udatnost a síla, proto nad ním držela ochrannou ruku. Tím že si troufnul i na Area u ní strašně moc stoupnul v ceně.

Diomédés byl vskutku znám svou statečností. Když jednou bojoval s Paridovým druhem Aineiem, snesla se na bitevní pole Aineiova matka Afrodité, aby svého syna uchránila před jistou smrtí.

Jakmile ji však Diomédés spatřil, automaticky bez rozmyšlení po ní hodil svým oštěpem. Afrodité ještě stihla vzít s sebou Aineia a spolu s ním se přemístila za hradby Tróje.

V desátém roce války se Hektorovi podařilo v boji zabít řeckého hrdinu Patrokla, který byl ale nejlepším přítelem obávaného Achillea. Dokonce jsem jednou z Olympu viděl, že v Achilleově stanu dělali něco, co daleko přesahovala pouhé přátelství. Nutno však podotknout, že vzájemná náklonnost dvou mužů nebyla v těchto dobách ničím výjimečným. Dokonce panoval názor, že každý správný muž by měl mít dům, ženu, několik synů a milenku nebo mladého milence. Přesně v tomto pořadí. Ale vraťme se k Achilleovi. Toho přítelova smrt zdrtila. Plný nenadálé nenávisti vyzval Hektora na souboj.

Na život a na smrt.

Bojovali spolu dlouze a nelítostně. Hektorova mohutná postava vzbuzovala v lidech respekt – nicméně Achilleovo tělo bylo štíhlé, svalnaté a hbité. Řecký hrdina Hektora nakonec porazil a usmrtil.

Z trojských hradb se ozvalo jenom kolektivní povzdechnutí. Velká naděje města právě zmařena.

Priamos, jeho žena královna Hekabé a jejich dcera Kassandré truchlili v korunním sále. Král i princezna měli oči zarudlé od pláče. Hekabé vypadala, jakože se každou chvíli zhroutí. Paris s Helené postávali před

trůnem a oba se nedokázali králi podívat do očí. V místnosti se rozhostilo tíživé ticho.

Konečně někdo promluvil. „Achilleus prý odmítá Hektorovo tělo pohřbít. Nejspíš chce, ať jeho duše navěky bloudí na břehu Acheronu,“ pronesla Kassandrě zdrceně. „Nenávidím ho.“ Potom se pomalu podívala na svého bratra a jeho ženu. „A taky nenávidím vás dva! Vždycky jsem tvrdila, že nás Paris a ta jeho coura zničí! Vždycky! Ale nikdo mě nikdy neposlouchal!“ A vyřítla se z místnosti.

Heleniny oči se rychle naplnily slzami. „Všem přináším jen trápení.“

Nikdo na to nic neodpověděl. Dokonce ani Paris ne. Čekala, že se jí alespoň ze zdvořilosti zastane. Vždyť ona do Tróje nikdy nechtěla. Najednou nepochybovala, že udělala největší chybu svého života. Chybu, za kterou bude platit až do smrti.

Večer se Priamos někam vypařil. Nikde ho nemohli najít. Když už se v hodovní místnosti chystali rozejít do svých ložnic, starý král se objevil ve dveřích.

Kassandrě ho okamžitě běžela obejmout. „Otče! Kde jsi byl? Měla jsem takový strach!“

Priamos poodstoupil. Leželo za ním na nosítkách Hektorovo znetvořené tělo.

Všichni na ten výjev hleděli s hrůzou ve svých očích.

Paris se zhluboka nadechl. „Jak jsi...?“ Větu nedokončil.

Král dlouze zaváhal. „Byl jsem za Achilleem. Znam tajnou cestu z hradu k jeho táboru.“ Krátce se odmlčel. „Achilleus se slitoval ne nad trojským králem, ale nad zdrceným otcem.“

Všichni obdivovali královu neuvěřitelnou statečnost.

Trójané svého hrdinného prince slavnostně pohřbili. Hektorova smrt je zdrtila. Propadli díky ní k absolutní letargii. Proto zasáhla Artemis a povolala na pomoc své Amazonky, které to měly do Tróje nedaleko. Řekové tyto bojovné ženy poněkud podcenili a postavili proti nim pouze vojáky z řad kuchařů a zásobovačů. Amazonky je však včele se svou královnou Penthesileiou všechny pobily. Proto se do boje s nimi vložil i samotný Achilleus.

Byl to voják se vším všudy. Nečinilo mu sebemenší problém vytasit meč na kohokoliv, kdo ho sám ohrožoval. Ženu nevyjímaje. Penthesileia se však ukázala jako nečekaně dobrá bojovnice. Achilleus se s ní bil už asi dvě hodiny. Byla neúnavná. Ale také i neobyčejně krásná.

Celý udýchaný se jí ptal: „Kdo – Kdo...Kdo tě naučil tak dobře bojovat? Jsi dobrá skoro jako muž.“

„Lepší!“ A Penthesileia přidala na intenzitě. „A bojovat mě naučil můj otec.“

Achilleus uskočil dobrému výpadu. „A kdo je tvůj otec.“

Zastavila se. „Ares.“

Achilleus na ni ohromeně hleděl. „Jsem také synem boha. Vlastně bohyně.“

Zaváhala. „Ale nemění to nic na tom, že jsi nepřítel.“

Líbila se mu čím dál víc. „Nechci s tebou bojo...“ Vtom do něj někdo zezadu strčil, Achilleus přepadl dopředu a nechtěně zabořil svůj meč do Amazončiny hrudě. Penthesileia se skácela k zemi mrtvá. Okamžitě ho bodl osten lítosti. Tohle tedy opravdu nechtěl.

Výměnou za Penthesileino tělo musely Amazonky slíbit, že proti Řekům už nikdy nezkříží zbraně.

Další trojská naděje byla tedy zmařena.

Aby Apollón své oblíbence povzbudil, rozhodl se pro naprosto zásadní tah. Osobně navštívil Parida na trojských hradbách.

Paris se mu okamžitě chtěl poklonit.

„To počká,“ zarazil ho jasný bůh. „Nesmíš teď ztrácet čas. Na – tady ti půjčuji svůj zlatý luk, jehož šípy nikdy neminou cíl. Střílej!“

Paris se zatvářil rozpačitě. „A...Na koho?“

Apollón ukázal na jednoho muže pod hradbami. „Na něj.“

Paris zbledl. „Ale vždyť to je přece samotný Achilleus.“

„Přesně tak.“

Paris se zhluboka nadechl, napjal tětivu, zavřel oči a vystřelil.

Jeho šíp proletěl šlachou na Achilleově patě.

„Ty nešiko!“ napomenul ho Apollón. „Střílej pořádně!“

Druhý šíp mířil už přímo do Achilleova srdce. Hrdina se skácel k zemi mrtev.

Všichni viděli jenom to, že ho zastřelil Paris. Pro Trójaný se okamžitě stal hrdinou. Řekové strnuli hrůzou.

Jediný kdo si zachoval chladnou hlavu, byl řecký lučištník Filoktétés, jemuž toulec svých otrávených šípů věnoval samotný Héraklés. Filoktétés napjal tětivu, pečlivě zamířil a vystřelil. Jeho šíp Parida sice jenom škrábl, ale zato začal okamžitě působit jed ze žluče hrozné Hydry.

Paris věděl, že je zle. Že zanedlouho zemře. Jeho mysl začala pracovat na plné obrátky. Apollón zmizel. Kdo další v jeho okolí dokázal léčit smrtelné rány? Jeho první láska nymfa Oinóné. Ve strašlivých křečích se doplazil na úpatí hory Ídy. Oinóné však přišla pozdě. Paris totiž skončil. Nymfa se horečně rozplakala a svou mrtvou lásku vroucně objala.

Zpráva o Paridově smrti se brzy rozkřikla. Helené ji přijala se smíšenými pocity. Bylo jí Parida líto, ale už dávno ho nemilovala. Nemilovala totiž nikoho. Ale její ovdovění s sebou neslo jednu velkou nepříjemnost. Už nebyla trojskou princeznou – a tudíž Priamovou chráněnkou. Nyní byla cizí ženskou, která zapříčinila Trojskou válku. Měla hodně nepřátel. Nepřátel, kteří za ní na hrad nemohli. A Kassandré se nemohla ani dočkat, až ji z hradu vyhodí. Helené musela jednat.

Ještě týž večer navštívila Paridova mladšího bratra Déifoba v jeho ložnici. „Ještě stále o mě stojíš?“ zapředla jako kočka chystající se k útoku na bezbranného vrabce.

Déifobos jen na sucho polkl.

Na druhý den si vzal Helené za ženu.

Už byla zase trojskou princeznou.

Zeus vše sledoval ze svého zlatého trůnu na Olympu. „Už se ta válka táhne moc dlouho,“ pronesl z ničeho nic. „Je načase ji ukončit.“

Pallas Athéné zaváhala. „A už víš, komu dopřeješ vítězství?“

Zeus se krátce zamyslel. „Ano.“

Trójané najednou zpozorovali, jak hoří řecké tábory a nepřátelé odplouvají na svých lodích za moře. Že by to konečně vzdali? Celá Trója propukla v bujarý jásot a otevřela svoje brány. Šťastní Trójané se najednou zastavili a stáli jako opaření. Nevěřicně hleděli na něco, co předtím ještě nikdy neviděli. Na místě, kde ještě včera stály tábory, stál nyní obrovský dřevěný kůň.

Apollón na rozdíl od nic věděl, že Řekové neodpluli domů, ale že vyčkávají za ostrovem Tenedem na znamení od několika odvážlivců, kteří se skryli v dutých útrobach koně. Byli to především Meneláos, Odysseus, Achilleův syn Neoptolémos, Filoktétés a v neposlední řadě konstruktér koně Épeios. Všechno to byl nápad Istivého Odyssea.

Apollón vše řekl trojskému věštci Láokoóntovi. Ten se jal všechny varovat: „Musíme koně zničit. Je to past. Řekové...“

Než to stihl doříct, vyplazili se z moře dva obří hadi, ovinuli se kolem věštceva těla a nemilosrdně ho zardousili. Athéně bylo mizerně. Ona ho ale prostě *musela* umlčet.

Šokovaní Trójané nevěděli, co si mají myslet. Byl to trest bohů. Ale za co? Že chtěl Láokoón zničit dar od Řeků? Anebo mu chtěli zabránit varovat je?

Pallas Athéné si povzdechla: „Jaký důkaz o naší vůli ještě potřebují?“ A snesla se na zem v podobě jednoho zbídačeného řeckého vojáka. „Dobří lidé,“ chroptěla. „Pomozte. Oni...Chtěli mě obětovat. Moji vlastní druhové. Obětovat bohům za šťastný návrat domů.“

„Kdo jsi?“ zeptala se Aineiás nedůvěřivě.

Bohyně rychle zareagovala. „Sinon. Agamemnón mě chtěl bohům obětovat stejně jako svoji vlastní dceru před začátkem války.“

Aineiás ještě nebyl přesvědčen. „A co má ten kůň znamenat?“

„On...Postavili ho moji krajané jako projev naší úcty.“

„A proč je tak obrovský?“

„Aby – Aby jste ho nemohli vtáhnout dovnitř. Agamemnón se sice klaní vašemu králi, ale jaksi nemohl dopustit, abyste jeho darem získali neporazitelnost.“

Aineiás se zamračil. „Tomu nerozumím.“

„Kdybyste ho totiž vtáhli za své hradby, chránil by vás před nepřáteli.“

Takové logické vysvětlení rozptýlilo veškeré pochybnosti. Trójané zbourali část svých hradeb a koně vtáhli dovnitř.

Nikdo si už nevšiml, že se Sinon změnil v sovu a odletěl do nebe.

Večer se v Tróji vesele slavilo a hodovalo. Někdy po půlnoci už byli všichni muži opilí – a tak oslabení. A přesně nato čekali řečtí vojáci skrytí v útrokách koně. Téměř neslyšně vyskákali ven a nikým nepozorováni se přemístili ke hradbám. Jeden z nich dal zapálenou loučí znamení směrem k Tenedu a ostatní pomalu otevřeli hlavní bránu.

A potom to všechno začalo. Válečná jatka. Řekové začali podřezávat, probodávat a zapalovat spící, vínem zmožené, Trójany. Nikdo nebyl ušetřen. Když dorazil Agamemnón se svým vojskem, byla už celá Trója v plamenech.

Ráno už jen ohořelé trosky připomínaly, kde ještě včera stála slavná Trója.

Nejvíce se v ničení vyřádil Achilleův syn Neoptolémus, jenž ze vznešenosti svého otce nezdědil absolutně nic. Byl to jen násilník a vrah. Před Priamovýmá očima pozabíjel všechny jeho syny. A nakonec probodl i samotného Priama.

Meneláos pročesal úplně celý hrad, až Helenu našel v ložnici mladého Déifoba. Vyděšený polonahý mladík se nestačil ani vzpamatovat a už Helené začala křičet, že se jí právě snažil znásilnit. Meneláos na nic nečekal a mladého prince probodl svým mečem.

Helené stála nad jeho tělem jako kamenná socha. Nenáviděla se za tu lež. Do očí se jí draly slzy. *Nemohla jsem jinak. Kdyby mě Meneláos našel někde ve sklepení, mohl by snad uvěřit, že jsem tu byla celá ta léta vězněna. Ale co si asi mohl myslet, když mě našel v posteli s nepřitelem bez přijatelného vysvětlení? Že jsem děvka. A zabil by mě stejně jako Déifoba.*

Lhala, aby si zachránila život.

„Helené,“ vydechl Meneláos po chvíli. „Konečně! Po tolika letech!“ A běžel ji obejmout ve svém náručí.

Ale to už se rozplakala doopravdy. Tento muž ji jako jediný ze všech ostatních miloval věrně a bez pochyb.

A ona mu tak moc ublížila.

Když po jeho boku vycházela z hradu, minula tak skupinku zajatých žen, válečných kořistí bujarých Řeků. Byla mezi nimi i Kassandré. Ta když spatřila Helené, plivla na ni.

Helené strnula. Kassandré mohla všechno vyzradit. Ale neudělala to. Věděla, že by si tím jen ublížila. Kdo by věřil otrokyni víc než královně?

Z mužů se zachránila jenom hrstka. Ta v čele s Afrodítiným synem Aineiem vyplula směrem na jihozápad. Na Apeninském poloostrově potom založili město, z něhož později vzešel Řím.

Každá řecká loď přinesla bohům nějakou oběť, aby si tak zabezpečila klidný návrat domů. Až na tu spartskou. Meneláos zaslepen svým nenadálým štěstím, neobětoval...a za to větry jeho loď zavály k egyptským břehům. Helenu bodl osten vzpomínek. Vzpomínek na šťastná léta po Paridově boku.

Helené Egypt milovala a rozhodla se tady zůstat.

„Lásko, to přece nemyslíš vážně,“ oponoval Meneláos. „Copak ty se netěšíš do své vlasti? Za naší dcerou?“

„Hermioné?“ Na sucho polkla. „Obešla se beze mě tolik let...“ Nic víc nato neřekla. *Jsem stejně špatná matka jako moje sestra. Nedokážu milovat ani svoje vlastní dítě, když nevzešlo z ryzí lásky...*

„Já zůstávám v Egyptě,“ uzavřela věc nesmlouvavě. „Zůstaneš tady se mnou?“

Raději by zemřel, než ji znovu ztratit. „Samozřejmě,“ přitakal potom pomalu.

A tak v Egyptě zakotvili.

Prožili tam sedm klidných a spokojených let.

Dokud je nenavštívil jeden zcestovalý obchodník z Řecka. „Přijmi moji upřímnou soustrast, vzácná paní.“

Helené se zamračila. „Proč? Kdo mi zemřel? Snad ne Hermioné?“

„Já – Myslel jsem, že jsi již o tom slyšela. Tvá – Tvá sestra. Klytaimnéstra. Nedávno byla zavražděna.“

Helené na něj vytřeštila svoje oči. „Kým?“

Obchodník zaváhal. „Svémi vlastními dětmi.“

„To – To není možné!“ reagoval Meneláos. „To by Agamemnón přece nikdy nedopustil.“

„Agamemnón?“ Obchodník se zatvářil nechápavě. „Ten je již sedm let po smrti.“

To rozhodlo o rychlém návratu do Sparty.

Helené s Meneláem museli zjistit, co se vlastně stalo.

Příběh devátý: Pomsta

(O Orestovi)

Na mykénském dvoře netrpělivě očekávala královna Klytaimnéstra na návrat svého manžela Agamemnóna z desetileté Trojské války. Společnost jí dělala její sestřenice Pénélopé, královna na ostrově Ithaka.

Obě panovnice odpočívaly na lehátkách a popíjely výborné víno dovezené z ostrova Naxos. Pénélopé si uždibla pár kuliček vinné révy z mísy na stole. „Vím, že se ti po Agamemnónovi stýská, ale ničeho se neboj. Jistě se brzy vrátí. Stejně jako můj Odysseus.“

„Stýská,“ procedila Klytaimnéstra mezi zuby. „Ano. To je to pravé slovo.“ *Ničemu nerozumíš, pomyslela si ponuře. Ani nemůžeš. Nenávidím Agamemnóna stejnou měrou, jakou ty miluješ svého Odyssea. Zatraceně! Sto tisíc lidí zahynulo v té zpropadené válce – ale Agamemnón ten ne. Ten musel přežít. Och bohové, kéž bych teď byla vdovou...*

„Klyto, jsi v pořádku?“ zamračila se Pénélopé. „Tváříš se tak...až mi to nahání strach.“

Mykénská královna se vrátila zpět do reality. „Jistě. Jen jsem se zamyslela. Mám dojem, že jsem tě zdržela už dost. Vím, jak moc se na Odyssea těšíš, proto se odeber k návratu na Ithaku – abys snad jeho návrat nepropásla. Pozdravuj od mě malého Télemacha.“

„Dobrá. Budu. A ty pozdravuj zase Agamemnóna.“

Klytaimnéstra vyprovodila svoji sestřenici až k přístavu. Poté se nechala na nosítkách odnést zpět do svého paláce. Cestou se znovu ponořila do svých chmurných vzpomínek.

Na svou nejstarší dceru Ifigenii.

Za chvíli tomu bude jedenáct let, co ji krvelačný Agamemnón obětoval bohům za úspěch ve válce, do které se právě chystal.

Klytaimnéstra v paláci navštívila oltář Nemesidy, bohyně spravedlivé odplaty. Zapálila za Ifigenii svíci.

Vtom jí někdo položil ruku na rameno. Úlekem sebou trhla. Byl to však jen Aigisthos. „Věděl jsem, že tě najdu tady.“

Podívala se přímo do plamene svíčky. „Již brzy se dočkáme. Cítím to.“ Aigisthos zaváhal. „Myslíš, že to zvládneš? Nemám to raději udělat já?“ Ukřivděně se na něj zadívala. „To mě tedy neznáš.“ Pravdou však bylo, že ani ona neznala *jeho*. Vždycky se jí strašně líbil. Vyznačoval se tvrdými větrem ošlehanými rysy a bezohledným až krutým jednáním. A to se jí právě na něm tolik líbilo. Byl to bratranec jejího muže. Netoužil po ničem jiném než po mykénském trůnu. A nepochybovala, že by šel i přes mrtvolu. Začala si s ním krátce po Agamemnónově odplutí do Tróje. Uvědomovala si, že i když je velmi krásná, Aigisthos v ní vidí pouze prostředek k získání trůnu. Jakýmsi zvráceným způsobem se jí to líbilo. Žádné emoce, žádná láska, jen sex, moc a peníze.

Nejednou však zapochybovala, že ho dokáže vždycky udržet na uzdě. Že se jí nevymkne kontrole.

Na druhý den se Agamemnón s obrovskou pompou vrátil vítězně domů. Celé Mykény oslavovaly jeho příchod. Večer se v paláci konala velkolepá hostina. Klytaimnéstra ve večerní róbě barvy krvavých červánků jenom zářila. Vypadala jako naprosto šťastná a spokojená manželka. Nikdo nemohl ani tušit, co se však odehrávalo v jejím nitru.

Pozdě v noci se Agamemnón naložil do horké lázně. Když vstoupila Klytaimnéstra, všechny služebné zmizely.

Agamemnón si svou ženu zálibně prohlížel. „Při všech bozích. Jsi tak krásná. Ani si nedokážeš představit, jak strašně moc jsi mi chyběla.“

„Tak moc, že sis během cesty domů pořídil s jednou otrokyní dvě nemanželské dvojčata?“ To ji ani trochu neranilo. Pouze se snažila samu sebe vyburcovat k tomu, co se právě chystala udělat. Potřebovala sebemenší záminku k tomu, aby ho dokázala co nejvíc nenávidět.

Agamemnón zvažněl. „S jednou velice *cennou otrokyní*. Jmenuje se Kassandrě a je to trojská princezna.“ Až teď si uvědomil, že jeho žena něco celou dobu schovává za zády. „Co to tam máš?“

„Chceš to vážně vidět?“ Zhluboka se nadechla. „Nuže dobrá.“ A vyndala zpoza zad obrovskou ostrou mačetu. Bez sebemenšího zaváhání zasadila vyjevenému Agamemnónovi několik hlubokých ran. S naprosto chladnou hlavou sledovala, jak mocný Agamemnón pomalu umírá. Za chvíli se voda v lázni zbarvila doruda. Konečně Agamemnón skončil.

„To máš za mou dceru. Ostatní děti byly tvoje. Ale ne Ifigenie. Ta byla jenom *moje!*“

Než se lid dozvěděl, co se vlastně stalo, měly Mykény nového krále. Klytaimnéstra si totiž Aigishta neprodleně vzala za manžela.

Všechny tři děti, které měla s Agamemnónem, byly v šoku. Élektra, Chrysothémis i Orestés.

Nejstarší Élektra se na matku zadívala naprosto ohromeně. „Jak...Jak jsi jenom mohla? Jaks to mohla otci udělat? Já – Já tomu nerozumím...P-Proč?“

Klytaimnéstra se na dceru podívala odměřeně. „Do toho ti nic není. Nikomu z vás!“

Ozvala se i Chrýsothémis. „Udělala jsi to kvůli Aigisthovi?“

Klytaimnéstra zaváhala. „Udělala jsem to kvůli *sobě*. Agamemnón nebyl dobrý člověk.“

Malý Orestés se rozplakal. Élektra ho ochránářsky objala. „Za tohle se budeš smažit v Tartaru, matko!“

Klytaimnéstra se zhluboka nadechla. „Všechno je lepší, než být ženou vašeho otce.“

Ještě téhož roku přivedla Aigisthovi na svět syna Aléta.

Jednou večer se šla Élektra projít do královských zahrad. Zahlédla však matku s Aigisthem, proto se schovala za mramorový sloup, aby ji nemohli vidět.

Aigisthos právě říkal. „Za syna ti děkuji, Klyto...Ale po pravdě: přišel na svět úplně zbytečně.“

Klytaimnéstra se zarazila. „Co to povídáš? Nerozumím ti.“

„Mám sice dědice, ale nikdy neusedne na trůn. Nebude pokračovatelem mé dynastie.“

„Já vím, kam tím míříš. Ale co mám dělat? Orestés je jediným zákonitým dědicem. A všichni to vědí. Celé Mykény stojí za ním. Aléta za svého krále nikdy nepřijmou.“

Aigisthos se v chůzi zastavil. „Já vím.“

Klytaimnéstra ztuhla. „Jestli máš v plánu říct to, co si myslím, že chceš říct, tak o tom nechci nic vědět. Nikdy nesvolím k vraždě svého dítěte. *Žádného*.“

„Co tě to napadá? Nikdy bych tvému synovi nijak neublížil.“ Jeho kruté oči však mluvily o něčem úplně jiném.

A je to tady. Klytaimnéstra se ně něj dívala vyděšeně. *Vymknul se mi kontrole*.

I Élektra byla ve svém úkrytu vyděšená. Na nic nečekala a rozběhla se do paláce. Vzbudila svoji sestru a obě se vydaly do bratrova pokoje.

Ráno nemohl malého prince nikdo najít.

„Kde je Orestés?“ běsnil Aigisthos. Zadíval se nenávistně na Élektru. „Ty to víš!“ zasyčel jedovatě.

Élektra se však jen jízlivě pousmála. „Vůbec nevím, o čem to mluvíš.“

Večer ji navštívila matka přímo v její ložnici. „Élektro, jestli víš, kde je tvůj bratr, musíš mi to říct.“

„Já ti nemám vůbec nic co říct.“

Jediné Élektra s Chrýsothémidou věděly, že se Orestés skrývá na hradě fókického krále Strofia, jehož manželka Anaxibia byla Agamemnónovou sestrou.

Uplynulo sedm poklidných let.

Jednou Élektra zaklepała na dveře matčiny ložnice.

„Copak se děje?“ zeptala se Klytaimnéstra.

„Mohla bys jít se mnou do mého pokoje?“

Královna zaváhala. „Jistě.“

Élektra ji zavedla k sobě. Vstoupila hned za matkou a okamžitě pečlivě zamknula dveře.

V místnosti byla i Chrýsothémis.

„O co vám jde?“ nechápala Klytaimnéstra.

Spíše než uviděla *ucítla* přítomnost někoho dalšího.

Mladík měl neobyčejně statnou rozložitou postavu a jeho oči Klytaimnéstře někoho připomínaly. Byly jako dvě černé olivy. Nezračilo se v nich absolutně nic.

Na sucho polkla. „Orestés.“

„Zdravím tě, *matko*.“ Měl hluboký hrdelní hlas. Agamemnónův hlas. „Doufám, že jsem ti chyběl. Ty mně tedy rozhodně ano. Myslel jsem na tebe každý den. Na tebe i na Aigistha.“ Orestés poodstoupil. Na zemi za ním leželo Aigisthovo mrtvé tělo. Byl zařiznutý jako podsvinče.

Najednou Klytaimnéstra nepochybovala o tom, že z téhle místnosti nevyjde živá.

„Nedělej to,“ žádala ho přiškrceně. „Jsem tvoje matka. Přivedla jsem tě v bolestech na svět.“

„Stejně tak v bolestech jsi otce ze světa zprovodila, co?“

Uvědomovala si, že jeho záměr mu nevymluví. Snad její dcery...Podívala se po nich.

Z jejích očí však vyčetla jasné nepřátelství. Ty jí nepomohou.

Poslední naději upnula k bohům. „Pokud mi něco uděláš, Oreste, proklínám tě! Ať najdeš klid jedině tehdy, až se setkáš se svou mrtvou sestrou Ifigenií!“

Orestés se kletby nezalekl a vrazil svoji dýku hluboko do matčina břicha.

Ještě týž den usedl Orestés na mykénský trůn. Všichni kteří trpěli pod Aigisthovou krutovládou oslavovali.

Orestova radost však netrvalo dlouho. Přece jen někdo matčinu kletbu vyslyšel. Neúprosné bohyně prokletí a pomsty Erínye. Byly tři: Alléktó, Tísifoné a Megaira. Měly ptačí křídla a místo vlasů jedovaté zmije.

Každou noc Oresta trýznily v podobě děsivých nočních můr.

Až ho Élektra vyburcovala k návštěvě delfské věstkyně Pýthie. Ta mu poradila: „Aby ses zbavil Erínyí, musíš najít svoji sestru Ifigenii.“

Orestés byl zklamán. „Bál jsem se, že to řekneš. To totiž není možné. Ifigenie je mrtvá.“

Pýthia zaváhala. „Tauris.“

„Tam je vchod do Podsvětí?“ nechápal Orestés.

„To musíš zjistit sám.“

Na cestu do Tauridy ho doprovázel jeho bratranec z Fókidy – Pyladés.

Když tam dorazili, okamžitě byli zajati vojáky krvelačného krále Thoanta. Ten si oba zajatce nechal předvolat před oltář bohyně Artemidy.

Král – nabubřelý starý tlustoch – prohlásil posměšně: „Neberte to osobně, mládenci, u nás Artemidě obětuje všechny cizince. Tedy i vás. Kněžko? Dej se do práce.“

Bledá žena s půvabným obličejem přistoupila o oběma zajatcům. „Odkud jste?“ špitla, když si třesoucímá rukama leštila ostří své dýky. Očividně tuhle část svojí kněžské úlohy nedělala ráda.

„Z Mykén,“ zašeptal Orestés.

Kněžce vypadla dýka z rukou.

„Copak se stalo?“ zeptal se Thoás podrážděně.

Kněžka se poplašeně otočila. „Artemis si dnes nežádá žádnou oběť.“

Král se zamračil. „Opět na tebe bohyně promluvila?“

„A-Ano, králi. Žádá si jejich životy až zítra.“

„Nuže dobrá,“ zabručel král zklamaně.

V noci – kdy oba vězni spali zachumlaní ve slámě v temné cele – někdo zašramotil klíči v zámku.

Oba dva bleskurychle vyskočili na nohy.

V měsíčním svitu zahlédli tvář půvabné kněžky. „Rychle. Nemáme moc času.“ Když viděla, že se ani nepohnuli, zasyčela: „Co tady tak stojíte? Honem! Za mnou!“

Orestés se zamračil. „Proč bychom měli následovat kněžku, která vraždí nevinné cizince?“

Žena se zhluboka nadechla. „Protože jsem vám včera zachránila život. A teď vám ho chci zachránit znovu.“

„Proč?“ zeptal se Pyladés.

Zaváhala. „Protože nepopravím svoje krajany.“

Orestés nazdvihl obočí. „Ty jsi z Mykén?“

Pomalou přikývla. „Jmenuji se Ifigenie.“

„To není možné!“ zamítl Orestés rázně. „Ifigenie je mrtvá.“

„Co ty víš!“ zamračila se kněžka.

„Vím. Byla to totiž moje sestra.“

Kněžka strnula. „Orestés?“

„Ifigeny?“ připustil mladý král nevěřičně. „Jsi – Jsi to ty?“

Její oči se naplnily slzami. „Už jsem ani nedoufala.“ A bratra srdečně objala.

„Jak – Jak je to možné?“ stále nechápal Orestés. „Všichni si myslí, že jsi mrtvá. Artemis...“

„Artemis mě zachránila. Měla se mnou svoje plány. Ale teď už honem.“

Ifigenie je vyvedla nočním hradem. Oni ji zase zavedli ke své lodi. Při prvních ranních paprscích už byli všichni bezpečně daleko.

V Mykénách je čekalo nemilé překvapení. Věrní druhové mrtvého Aigistha hájily zájmy malého Aléta a uplatňovali jeho nárok na trůn. Dokonce chtěli přinutit Élektru, aby se za svého mladšího nevlastního bratra provdala, čímž by jen upevnila jeho pozici v Mykénách.

Orestés se svými druhy proto hrad napadli, úspěšně dobyli a Agamemnónův syn malého Aléta zabil.

Tím zpečetil Myrtilovu kletbu. Myrtilos kdysi proklel Pelopův rod až do třetího pokolení. A Orestés, kterého přestaly trápit noční múry, byl představitelem té třetí, poslední generace.

Nyní mu už nic nebránilo, aby šťastně vládl Mykénám. Vlastně skoro nic. Chyběla mu v životě láska. Měl pocit, že ho ještě nikdo nikdy nemiloval. Kromě jeho sester. A i Élektra se zamilovala – a to do mladého Pylada. Odstěhovala se za ním do Fókidy.

Orestés byl kdysi jako malý chlapec zasnouben se svojí stejně starou sestřenicí, spartskou princeznou Hermioné, dcerou Helené a Meneláa. Nicméně se však po svém návratu do Mykén dozvěděl, že ji provdali za Achilleova syna Neoptolema.

To Oresta trochu znepokojilo. Pamatoval si Hermioné jako krásnou křehkou dívku a Neoptolémus byl znám svojí arogantní a násilnickou povahou.

Rozhodl se, že se do Sparty vydá na návštěvu.

Tam měl několikahodinovou rozmluvu s Helené i Meneláem, kdy jim musel povyprávět celý svůj dramatický příběh.

A vtom do místnosti vstoupila Hermioné. Kdyby neměl Orestés srovnání s její matkou, považoval by ji za nejkrásnější dívku. Helené totiž samozřejmě vedle sebe zastiňovala *každou* ženu.

Jeho obavy se ale potvrdily. Hermioné měla po okem podlitinu.

„Co se ti přihodilo, mé dítě?“ zeptala se Helené starostlivě.

„Já...Upadla jsem.“ Všimla si Oresta. „Bratránku!“ Oči se jí rozzářily. „To je mi ale milé překvapení.“

Okamžitě si padli navzájem do oka.

Orestés potom schválně vyprovokoval Neoptolema k hádce, aby ho mohl vyzvat na souboj. Hnán nenadálou láskou k Hermioné svého soka po dlouhém boji nakonec zabil.

Do Mykén si Hermioné odvedl už jako svoji manželku a královnu.

Moc jsem jim jejich štěstí přál. V tomto tragickém příběhu mě ale nejvíc zaujala postava Ifigenie, utajované dcery mé přítelkyně Helené. Zjistil jsem, že ji Artemis ze svých služeb nepropustila. Ifigenie se stala velekněžkou v jejím mykénském chrámu.

Často jsem ji z Olympu pozoroval. Neuniklo mi, že i když se na tuto roli hodí dokonale, velice špatně nese popravování lidských obětí.

Zašel jsem proto přímo za Artemidou. „Ani v nejmenším bych si ti nedovolil radit, mocná bohyně...“

S úsměvem mě zarazila. „Pokaždé když mě tak oslovíš, máš na srdci něco neskonalé lidsky ušlechtilého, co mi bohové bez tvého vysvětlení nemůžeme pochopit, co?“ Měla nezvykle dobrou náladu. Podezíral jsem ji, že strávila víkend v Aricii u mého synovce, a Ifigeniina nevlastního bratra, Hippolyta – pardon, boha Virbia.

„Vlastně – Vlastně tak trochu ano. Týká se to Ifigenie.“

„Co je s ní? Počíná si dobře, ne?“

Zaváhal jsem. „Počíná. Ale neuniklo mi, že se ztotožňuje s mým názorem, že v dnešní době jsou už lidské oběti jaksi přežitkem. Hodně bohů se jich už vzdalo.“

Artemis zúžila pohled. „Chceš mi snad tím něco naznačit?“

Na sucho jsem polknul. „Ano. Podle mě je to barbarství.“

Artemis si mě změřila přísným pohledem. „Já neznám nikoho, kdo by si k bohům dovoloval to co ty.“ Zhluboka se nadechla. „Nicméně sis vzal za ženu Amazonku. Tedy mou spřízněnou duši na Olympu. Mám Lydii moc ráda a vážím si jejího názoru. Myslí si totéž. Budu – Budu o tom uvažovat.“

Do týdne se Artemis zřekla lidských obětí.

Příběh desátý: Návrat

(O Odysseovi)

I.

Stmívalo se, když krásná Pénélopé stála na pláži a vyhlížela loď svého milovaného manžela. Vtom k ní přistoupila stará chůva Eurykléia.

„Za chvíli bude tma, královno. Měla by ses vrátit do paláce.“

Pénélopé se objala svými rukama, protože se začalo ochlazovat. „Tma a chlad – tato dvě slova přesně vystihují moje srdce.“

„Já vím. I mně se po Odysseovi strašně moc stýská. Také nechápu, co ho tak zdrželo. Jiní králové jsou z Trojské války už dávno doma.“

Jako Agamemnón, pomyslela si Pénélopé. Nedávno se dozvěděla o jeho vraždě. Nechápu, jak to mohla Klytaimnéstra udělat. Myslela jsem, že ho miluje.

„Už je to přes deset let, co jsem viděla svého manžela naposledy,“ pronesla Pénélopé tlumeně. „To je šíleně dlouhá doba. Vždyť by teď ani nepoznal našeho malého Télemacha. Počala jsem ho měsíc před jeho odjezdem.“ Pozvolna se rozplakala. „Potom přišli Agamemnónovi vojáci, aby ho naverbovali do války.

Bezpochyby by jel...kdybych nebyla krátce po porodu. Odmítl. Předstíral pomatence a na důkaz toho orol a oséval pole solí.“ Teď už jí tekly slzy proudem. „Vojáci mu ale nevěřili. Položili před pluh našeho synka a čekali, jestli Odysseus zastaví.“

Eurykléia se pousmála. „A zastavil. Samozřejmě. To by udělal každý normální člověk.“

„Od toho dne jsem ho nikdy neviděla. Ach bohové, ještě pořád ho tak strašně moc miluji...“

„A přitom si, královno, pamatuji, jak jsi jako mladá dívka vyváděla, když ti tvůj otec Ikarios, vznešený vnuk Perseův, oznámil, že ti vybral ženicha, kterého jsi nikdy předtím neviděla.“

„To jsem ještě netušila, že se do Odyssea osudově zamiluju. Otec nám potom jako svatební dar vyčlenil ze svého akarnanského království tenhle nádherný ostrov.“ Pénélopé se zadívala za horizont. „Umřu, jestli budu muset čekat ještě jediný den.“

II.

Daleko od Ithaky zápasil Odysseus o svůj život. Cestou z Tróje se totiž zastavil pro doplnění zásob na neznámém ostrově. Odysseus netušil, že zde žijí kanibalističtí jednoocí obři Kykloповé. Ithacký král se společně se svými dvanácti druhy stal vězněm v jeskyni krutého Kyklopa Polyféma, jenž si udělal hody z šesti Odysseových mužů.

Lstivý Odysseus počkal, až se po krvavé hostině Polyfémos opije sladkým vínem – a potom zaútočil. Špičatým kulem mu vypíchl jediné jeho oko.

Kyklop bolestí zařval tak, až se země otřásla. „Kdo to byl???”

„Nikdo!“ uchechtl se Odysseus. „To je moje jméno, obře!“

Vtom dorazili i ostatní Kykloповé. Odysseovi druhové se rychle rozprchli za balvany.

„Co se stalo, Polyféme?“ dožadovali se vysvětlení. „Proč jsi tak zařval?“

„Oslepil mě!“ řval Polyfémos.

„Oslepil?“ Kykloповé byli zděšení. „A kdo? Kdo to byl?“

„NIKDO!“

Kykloповé jen zakroutili hlavami a jeden po druhém odešli.

Slepý Polyfémos to nevzdával. Ráno vyhnal ovce, které s ním přes noc sdílely jeho jeskyni, na pastvu jediným východem, u kterého se sám posadil. Osobně ohmatl hřbety všech ovcí, které kolem něj musely projít. Byl sám se sebou spokojen. Takhle mu *nikdo* nemůže proklouznout.

S poslední ovcí Polyfémos v jeskyni osaměl. Odysseus se svými druhy byly už dávno venku na svobodě.

Na radu ithackého krále se totiž všichni muži přivázali pod břicha statných beranů.

Na lodi udělal Odysseus osudnou chybu, které celý svůj dramatický život hořce litoval. Zvolal totiž na obra: „Hloupý Polyféme, nezapomeň, že tě obelstil Odysseus, král na ostrově Ithaka!“

Rozzuřený obr vrhl na místo, odkud vycházel hlas, kus blízké skály.

Minul.

„Odysseus,“ zadrmolil si pod vousy. „Neboj, nezapomenu.“

Polyfémos poklekl a vztáhl svoje svalnaté ruce k nebi. „Otče! Otče! Vyslyš moje volání!“

Odysseus už byl příliš daleko, proto nemohl vidět, jak se z moře vynořila obrovská podobizna boha moří Poseidona, tvořená pouze proudící čirou vodou. „Synu můj, co se ti přihodilo? Kdo ti to udělal?“ zahřměl.

„Oslepil mě Odysseus, král ithacký. Otče, musíš mě pomstít! Prosím!“

Poseidon nezaváhal ani na okamžik. „Ithaka je ostrov. A aby se na něj dostal, bude muset na lodi. Slibuji ti, Polyféme, že mu to potěšení nikdy nedopřeji!“

A socha z vody se rozpadla do podoby obrovské mořské vlny.

Odyseovy lodě zakotvily na ostrově boha větrů Aiola, jenž ithackého krále vlídně přijal a daroval mu velice užitečný dar: měch z volské kůže, ve kterém Aiolos věznil všechny větry – všechny kromě Zefyry, který pak hnal Odyseovy lodě ke břehům Ithaky.

Vtom zasáhl Poseidon: seslal na Odyseovy druhy zvědavost, ve které v noci, když král spal, měch z volské kůže otevřeli. Tím ovšem osvobodili všechny prudké větry, které jejich lodě odvály zpět ke svému domovu – k Aiolovi.

Ten zuřil. „Odyssee, ten, kdo si proti sobe dokáže obrátit i přátelský dar, je jistě nemilý Diovi. Zmiz od mých břehů. Nosíš smůlu!“

Odyseovy lodě poté připluly na ostrov Laistrygonů, což byli stejně jako Kykloповé lidožraví obři. Ti bez varování zasypali lodě těžkými kusy skal a kamením, takže je potopili...až zbyla loď jediná – a to Odyseova.

Nyní jediná ithacká loď přistála na rajském ostrově Aiaia. Odysseus poslal pár svých mužů na průzkum ostrova. Když se dlouho nevraceli, vydal se je hledat osobně. Až dorazil k nádhernému patrovému domku z bílého kamene. Nesměle vstoupil dovnitř. Voněly tu bylinky, které byly rozvěšeny všude kolem na dřevěných trámech. Na těžkých policích stály dózy s prapodivnými lektvary.

„Kdo jsi?“ Žena, která právě promluvila, byla tou nejkrásnější bytostí, jakou kdy Odysseus viděl na vlastní oči.

„Takhle jsem si tedy čarodějníci nepředstavoval,“ usmál se přátelsky.

I žena se pousmála. „Ne všechny máme hrb a dvě bradavice.“ Byla oblečena v červánkově zbarvených hedvábných šatech.

„Jsem Odysseus, král na ostrově Ithaka. A ty jsi...?“

Zaváhala. „Kirké, dcera boha Slunce Héliá.“

„Neviděla jsi tady moje muže?“ Odysseus šel rovnou k věci.

Uhnula pohledem. „Nevěděla jsem, že to byli vyslanci tak vznešeného hrdiny.“

„Byli? Co jsi s nimi provedla?“

Znovu zaváhala. „Pojď se mnou.“

Váhavě ji následoval na dvorek. Tam pobíhalo půltucet špinavých prasat. „Nechovali se moc přátelsky,“ vysvětlovala Kirké. „Myslela jsem si, že se jedná o piráty.“

„Tys je proměnila ve vepře?“ vyprskl Odysseus smíchy.

„Nesměj se,“ neubránila se i ona úsměvu. „Kdybys nepřišel, dala bych si jednoho k večeři.“

Zvážněl. „Proměníš je zase v lidi?“

Zhluboka se nadechla. „Pod jednou podmínkou.“

„Jakou?“

Najednou věděla, že chce po boku tohoto nevšedního muže strávit co nejvíce času. „Že tady se mnou zůstaneš alespoň jeden rok.“ Věděla, že kdyby řekla *navždy*, odmítl by – jako všichni muži. Třeba bude mít štěstí a do roka se do ní zamiluje. Třeba...

Odysseus si vybavil všechna ta hrůzná místa, která zatím navštívil – a tady mu to připadalo jako v Élysejských nivách. „Souhlasím.“

Následujících dvanáct měsíců bylo pro Odysseovy muže skutečně jako v Ráji. U Kirké bylo vždycky dostatek jídla, vína i pohodlí. Po nějakém čase se však začala jejich hostitelka někam záhadně vytrácet. A společně s ní zmizel vždy i Odysseus. Všem bylo jasné, co se tady děje.

Jednou se spolu milovali pod tekoucím vodopádem. Když potom odpočívali na sluncem vyhřátém balvanu, něžně se opřela o jeho svalnatou hrud'. „Miluji tě, Odyssee. A ještě předtím, než všechno pokaziš odpovědí, věz, že jsi první muž, kterému jsem tohle řekla.“

Odysseus mlčel.

Kirké zatajila dech. „Pořád myslíš na ni, co? Na Pénélope...“

Přikývl. „Myslíš, že je možné milovat dvě ženy najednou?“

Zaváhala. „Může člověk kráčet po dvou různých cestách zároveň?“ odpověděla mu odpovědí.

Uznale pokývl hlavou. Kirké byla krásná, vtipná a pohotová. Pénélope byla milující, oddaná a věrná. Miloval obě dvě. Ale jak říkala Kirké, musel si vybrat. Kirké byla mocnou kouzelnicí a mohla mít jakéhokoliv muže. Bez něj byl se trápila jen chvíli – ale zvládla by to. K Pénélope byl vázán trůnem, manželským slibem, ale hlavně jejich jedenáctiletým synem. Bez něj musela být opuštěná a vyděšená.

Nešťastně se na Kirké zadíval. Pochopila i beze slov. Její oči se zaplnily slzami.

Když se Odysseova loď vzdalovala za obzorem, Kirké stála jako kamenná socha na pláži. Obě ruce si držela na břicho. Zatím ještě plochem.

Na Kirčinu radu se Odysseus vydal na daleký sever do země Kimmeirů, kde se v podobě strašlivé propasti nacházel vchod do Podsvětí. Tam měl vyvolat ducha thébského věštce Teiresia, který mu prý má říct, co má udělat, aby se dostal bezpečně domů.

Jeden z Odysseových mužů byl od narození přirozené medium a uměl rozmlouvat s duchy zemřelých. Vyvolal Teiresiovu duši.

„Odyssee,“ zaskřehotal mrtvý věstec. „Ty i celá tvoje družina se šťastně vrátíte domů - za jediné podmínky. Za žádnou cenu nesmíš urazit boha Slunce Hélia.“

Kirčina otce, doplnil si Odysseus v duchu automaticky.

Teiresiás pokračoval: „Také tě mám pozdravovat od tvé matky Antikleie. Zemřela docela nedávno na stesk po tobě.“

Odyssovo srdce se divoce rozbušilo. „A co má žena Pénélope? Ta je tady také?“ Zatajil dech.

„Pokud vím, zatím se ještě v Hádově říši nenachází.“

Na zpáteční cestě zkřížil Odysseovi trasu skalnatý ostrov Sirén. Byly tři a jmenovaly se Aglaiofoné, Thelxepeia a Molpé. Původně to byly krásné nymfy s ještě krásnějšími hlasy. Kdysi vyzvaly na pěveckou soutěž samotné bohyně muzických umění Múzy. Když se zjistilo, že hlasové proporce jsou vyrovnány, rozhodly se Múzy konkurenci vyřadit po svém. Proměnily Sirény v napůl ptáky s lidskými hlavami a trupem a ptačím tělem s pařáty. Sirény se potom odstěhovaly na skalnatý ostrov, kde svým hypnoticky vábivým hlasem lákaly mořeplavce, jejichž lodě se potom rozbíjely o skaliska a Sirény všechny nešťastníky potom vysály a usmrtily.

A nyní to čekalo i Odyssea. Nebyl by to však on, kdyby zahynul. Všem svým mužům zalil uši voskem a sám se nechal přivázat ke stožárů pevným lanem. Nechtěl se totiž připravit o možnost Sirény slyšet a uniknout jim.

Jeho plán vyšel a ithacká loď proplula bez potíží.

Další dvě nebezpečí nesla jména: Skylla a Charybdis. Ta první byla původně krásnou mořskou nymfou, do které se zamiloval sám Poseidon. Jeho manželka Amfitrité ji potom ze žárlivosti proměnila ve strašlivou mořskou obludu se šesti hlavami. Charybdis měla podobný osud: jako půvabná Poseidonova dcera byla ale velmi chamtivá a nenasytná. Jednou přešla Dia trpělivost a za její krádeže na Olympu ji svrhl do úžiny mezi dnešní Sicílii a Itálii, kde symbolizovala nebezpečný vír v Messinské úžině. Za příhodných podmínek jí ale bylo možné uniknout. Vpíjela totiž vodu jen třikrát denně. Fungovalo to ale tak, že kdo chtěl proplout kolem odpočívající Charybdy, padl za oběť věčně hladové Skylle.

Odysseova posádka vyvázla *jen* se ztrátou šesti mužů.

Když se Odysseus zastavil na horní palubě, aby situaci trochu rozdýchal, s úlekem zjistil, že kousek od něj hledí do moře nějaká osoba v černé kápi.

Stoupl si vedle ní. „Kdo – Kdo jsi?“

Postava si stáhla dolů kapuci. „Pallas Athéné.“ Byla stejně krásná, jak pravily zvěsti.

Odysseus zalupal po dechu. „Mocná bohyně...“

„Už dlouho tě pozoruji, Odyssee. A musím uznat, že jsem s tvým počínáním velmi spokojena. Vlastně ti fandí polovina Olympu.“

„O-Opravdu?“

Zaváhala. „Ale máš tam také i hodně nepřátel.“

„Já-Já vím.“

„Ostrov, který ti za chvíli zkříží cestu, se jmenuje Thrínakia.“ Sledovala jeho reakci. Žádná se nedostavila. „Patří bratranci mého otce Dia – Héliovi.“

Odysseus strnul. *Ty i celá tvoje družina se šťastně vrátíte domů - za jediné podmínky. Za žádnou cenu nesmíš urazit boha Slunce Hélia.*

„Takže ti snad nemusím opakovat, abys byl opatrný,“ pokračovala bohyně. „Velmi opatrný.“

„Ano. Uvědomuji si to.“

Povzbudivě se na něj usmála. „Je to už mnoho let, co jsem si oblíbila nějakého člověka tak jako tebe...Takže si to nepokaz.“

A přenesla se zase na Olympos.

Tam jsem na ni čekal já. „On to zvládne,“ pronesl jsem. „Vrátí se v pořádku na Ithaku. Cítím to.“

Zaváhala. „Samozřejmě. Je to totiž poslední z velkých hrdinů slavné Hellady.“

Zhluboka jsem se nadechl. „Zeus mě dnes obeznámil se svým záměrem. Řekl mi, že by chtěl celý Olympos během několika příštích let přestěhovat na Apeninský poloostrov. Prý je tam někde hora podobná Olympu – nějaký Kapitol. To už přestanete Řeky chránit?“

Bohyně se krátce zamyslela. „To určitě ne. Ale všechno jednou pomine. A dny Olympu jako sídla božstev pomalu končí. My se tam stěhujeme, abychom se vlastně zachránili.“

„Zachránili?“ zamračil jsem se. „Tomu nerozumím.“

Pallas Athéné znovu zaváhala. „S nikým jiným než s tebou bych o tom nemluvila. My bohové se brzy staneme oběťmi obrovského životního paradoxu. I když jsme byli na světě daleko dřív než lidé, nějak se stalo, že jsme se stali závislí na jejich víře v nás. Síla každého boha spočívá v množství jeho věřících. Nejsou-li věřící, není žádné síly. A sudičky Moiry nám vyvěstily, že na Kapitolu nás čekají zlaté čase. Že tvůj potomek, dardanský a trojský princ Aineiás, založí poblíž této hory vznešené město, které bude nazváno Řím.“

Se zaujetím se na Athénu zadíval. „Neumím si představit, že by vaše moc mohla být někdy oslabena.“

„Moiry šly ve svých věštbách dokonce tak daleko, že podle nich prý bůh, který ztratí své věřící, se stane sám smrtelným člověkem a ...a zemře.“

„Bůh že by mohl umřít?“

Bohyně se zachvěla. „Ano. Není to paradox? Že by nám někdo spočítal všechny naše hříchy.“

„Zrovna na tvém místě bych byl klidný. Neznám ušlechtilejší bohyni.“

Byl jsem překvapen, jak bohyně odfrkla. „To si jenom myslíš, Ganyméde. Nikdy tě nezajímalo, jak jsem ke svému přídomku *Pallas* přišla?“

„Vlastně jsem o tom nikdy nepřemýšlel,“ přiznal jsem se pomalu. „Co tedy *Pallas* znamená?“

Athénu píchlo u srdce. „Ty jsi jediný, komu bych se s tak osobní věcí svěřila. Kdysi jsem mívala přítelkyni, krásnou a bystrou dívku. Byla – Ona byla dokonalá. Úplně ve všem.“ Bohyně se dlouze odmlčela. Když už jsem si myslel, že nepromluví, pokračovala: „Jednou jsem ji vyzvala na souboj, vědomostní i sportovní.“

Nejprve jsme soutěžily, která z nás vyjmenuje nejvíce ze tří tisíc dcer Titána Okeána. Já jsem si vzpomněla na čtyři sta padesát, ona na pět set.

Potom jsme spolu závodily v běhu. I tady mě porazila na celé čáře.

Já – Doteďka nevím, co to do mě vjelo. Úplně se mi zatemnělo před očima. Ze vzteku jsem ji shodila ze skály.“ Po Athénině tváři stékala jediná těžká slza. „Ona...Jmenovala se *Pallas*. Na její počet jsem převzala její jméno.“

„To je mi líto.“

Odysseus se chtěl ostrovu vyhnout, ale vyčerpaná a hladová posádka ho přemluvila, aby tam nabrali zásoby. Jedinými obyvatelkami Thrínakie byly Kirčiny sestry *Faethúsa* a *Lampetía*, které tam hlídaly posvátné stádo svého otce *Hélie*.

Jakmile ithačané vystoupili na břeh, *Poseidon* rozpoutal strašlivou bouři, která všem několik dnů bránila v odplutí. Situace se stávala kritickou, neboť muži neměli nic na jídlo. Až na *Héliův* dobytek. Ten jim *Odysseus* samozřejmě přísně zapověděl, nicméně si však jeho muži počkali nato, až v noci ulehne – a potom pár kusů dobytka porazili. Když je opékali na ohni, všimly si jich *Faethúsa* a *Lampetía*. Mocným kouzlem daly opékanému masu život, takže začal – z kůže stažený – dobytek bučet a dělat nepořádek. Přestože bylo něco nad ránem, *Hélios* se jim už nestihl pomstít, protože se chystal do práce – na svůj sluneční vůz. Požádal proto o to samotného *Dia*.

Když *Odysseova* loď spěšně odrazila od břehů na širé moře, *Zeus* stejně jako jeho bratr *Poseidon* rozpoutal hrozivou bouři a bleskem rozpůlil loď

vedví. Jediný kdo se na plujícím trámu zachránil, byl Odysseus. Ostatní utonuli.

Po devítidenní plavbě Odyssea vlny vymrštily na ostrov Ógygia.

Byl v bezvědomí.

Když se probрал, ležel v hebkých peřinách v masivní posteli a na servírovacím stolku měl nachystánu bohatou snídani.

Byl absolutně zmatený. *Kde to jenom můžu být?*

Zkoumavě se rozhlédl po místnosti. Nacházel se jistě v nějakém luxusním paláci. Ale komu patřil?

„Mně,“ vyřkl někdo odpověď na jeho nevyslovenou otázku.

U jeho postele se objevila elegantní snědá žena ve sněhově bílém rouchu. Měla krátké vlasy střižené na egyptský způsob a předloktí jí zdobily zlaté náramky.

„Kdo – Kdo jsi?“ zeptal se Odysseus pomalu.

„Kalypsó, jedna ze tří tisíc dcer Titána Okeána,“ představila se mu vlídně.

„Zachránila jsem ti život.“

„D-Děkuji ti, vzácná paní.“

„Nevyčerpávej se. Teď musíš hlavně odpočívat.“

Kalypsó se o něj obětavě starala několik dní: krmila ho, omývala, starala se o jeho potřeby. Když si už troufl mimo lůžko, chodívala s ním do zahrady na ozdravné procházky.

Po nějaké době jí oznámil: „Kalypsó, nikdy ti nemohu dostatečně poděkovat zato, co jsi pro mě udělala. Vždycky na tebe budu vděčně vzpomínat. Ale už musím domů. Za svou ženou.“

Její rysy najednou ztvrdly. „*Tady* jsi doma.“

„Ne. Nejsem. Doma jsem na Ithace. U Pénélopé,“ trval si na svém opatrně.

Z ničeho nic vypadala až hrozivě. „Nějaké smrtelnici dáváš přednost přede mnou? Nabízím ti neskonalý blahobyt a nesmrtelnost. Co můžeš chtít víc?“

Zaváhal. „Lásku své ženy.“

V koutku oka se jí zaleskla slza. „Tolik jí závidím. Co má ona a já ne?“

„Slitování. Ona miluje něžně – ty majetnicky a sobecky.“

Strnula. „Odyssee, tohle to je ostrov. Pokud budeš na jeho území, zahrnu tě luxusem, o jakém se ti nesnilo. Ale každá věc, každý kmen stromu na ostrově, je můj. Tys sem připlaval jenom s jedním trámem. S ničím jiným. Zakazuji ti postavit si loď z *mého* dřeva. Pokud chceš ostrov opustit, tak jedině tak, že odplaveš.“

A nechala ho tam stát jako omráčeného. Neměl na výběr. Byl v pasti.

III.

Už to bylo třináct let, co odplul Odysseus do Tróje. A tři roky od jejího dobytí. A ithacký král nikde. Celý svět byl přesvědčen o jeho smrti. Jeho bývalí nepřátelé v tom viděli jedinečnou příležitost Odyssea pokořit i po smrti a obsadili jeho palác, kde se snažili vlichotit do přízně nešťastné Pénélopé. Krásná královna a zlatý ithacký trůn bylo pro všechny až příliš velkým lákadlem. Nakonec se jich v paláci shromáždilo přes sto. Pořádali na Odysseův účet divoké hostiny a pitky a zotročili se veškerý personál v paláci. Nyní byli pány na hradě *oni*.

Pénélopé je nijak nedokázala vypudit. Pod nátlakem slíbila, že se za jednoho z nich provdá, ale jediné jakmile doplete pohřební rubáš pro svého tchána Leátra. Co ve dne utkala, to v noci vypárala. Tři roky takto své nápadníky klamala, dokud ji nezradila jedna proradná služebná. Nápadníci donutili Pénélopé rubáš dotkat a potvrdit svůj slib.

Jejímu synkovi Télemachovi bylo v té době už šestnáct let. Byl tety dostatečně starý nato, aby se vydal svého otce hledat. Egejské moře křižoval skoro rok, než se dozvěděl, že spartský král Meneláos, který se až docela nedávno vrátil z několikaletého pobytu v Egyptě, má o Odysseovi nějaké zprávy.

Meneláos ithackého prince vlídně přivítal ve svém domě a také mu i představil svoji překrásnou manželku Helené, pro kterou Trojská válka vypukla. Helené se sice blížila již padesátce, přesto i teď vypadala jako nějaké nádherné zjevení.

Meneláos se krátce zamyslel. „Nevím, jestli je to pravda, Télemache, ale zaslechl jsem, že je tvůj otec vězněn na ostrově Ógygii...“

Byla to pravda. Léta plynula a Odysseus zjistil, že je na Ógygii již sedmým rokem. V té době se ve světě mnohé změnilo: Agamemnón zahynul před deseti lety rukou své zrádné manželky, Pénélopiny sestřenice, Klytaimnéstry, ta byla zase zavražděna svým synem Orestem před třemi lety, Télemachovi bylo již dvacet let – a tudíž stejnou dobu neviděl Odysseus svoji milovanou manželku.

Své marné čtyřleté pátrání po svém otci Télemachos vzdal a vydal se i se svými druhy na Ithaku. Cestou se zastavil v nuzné chýši otcova přítele, pastýře Eumaia, kde natrefil ještě na jednoho starce.

Ten mladého prince srdečně objal. „Můj synu!“

Télemachos vytřeštil oči. „Odysseus?“

Byla to ale pravda.

Po sedmi letech se totiž zastavil v paláci nymfy Kalypsó posel bohů Hermes. „Zeus ti nařizuje, abys Odyssea konečně propustila.“

Kalypsó ztuhla. „Já ho nikdy nevěznila. Mohl odplavat, kdykoliv se mu zachtělo...“

„No tak Kalypsó, dovol mu postavit si vor...“

Nymfa se zatvářila nešťastně. „Zase zůstanu sama.“

„Nátlakem si nikdy nikoho nezískáš.“

„Proč mě nikdo nemiluje? Nejsem dostatečně krásná? Bohatá? Mocná?“

„To je to, Kalypsó. Ty jsi až moc krásná, až moc bohatá, až moc mocná. Každý muž si vedle tebe musí připadat méněcenně. Nesnaž se být za každou cenu dokonalá.“

V koutku oka se jí zaleskla slza. „A tobě bych se nelíbila?“

Odysseus si postavil vor a na něm odplul ke břehům blažené země Fajáků. Tam padl únavou k prameni potůčku tekoucího do moře. Objevila ho tam krásná dívka jménem Nausikaá, dcera krále Alkiona. Vyčerpaného ho odvedla do paláce.

Tam se o Odyssea náležitě postarali, dali mu napít, najíst, oblekli ho do honosných šatů a na důkaz svojí úcty mu věnovali nádhernou loď s plnou posádkou. Na ní se vypravil Odysseus na Ithaku.

Na lodi ho znovu navštívila Pallas Athéné. „Pokud se s takovouto pompou vyřítíš do paláce, čeká tě tam brzká smrt.“

Odysseus se zamračil. „Co to povídáš? Vracím se přece domů.“

„Už dávno to není tvůj domov, Odyssee. Obsadili ti ho vetřelci, kteří již sedm let nutí Pénélope ke sňatku. Ta se brání seč může, ale teď ji přitlačili ke zdi. Musela vyhlásit veřejnou soutěž o svoji ruku. Soutěž ve střelbě. Její nápadníci by v tobě viděli zkázu jejich letitého snažení a okamžitě by tě zavraždili. Ale neboj, pomohu ti dostat se do paláce nepozorovaně.“

A proměnila ho ve vetchého starce.

Když se bohyně opět vrátila na Olympos, zastihla mě v podrážděné náladě. „Copak se ti přihodilo, příteli?“ zeptala se mě hned.

Zlostí se mi rozšířily nozdry. „Představ si, s kým nepřistihnu svoji dceru, jak se tajně líbá?“

Mírně se pousmála. „S Areem?“ odtušila.

Zarazil jsem se. „Ano,“ přisvědčil jsem pomalu. „Ty o nich víš?“

„Ganyméde, já jsem úplně poslední, kdo by se mého bratra v tomto zastával, ale musím uznat, že se pod vlivem tvé dcery neuvěřitelně změnil. Vede ho k dobrým mravům, nutí ho vzdělávat se. Každý z nás bohů věří, že Kapitól bude pro něj novým začátkem. A můj bratr je na nejlepší cestě k tomu, aby na Kapitól vstoupil jako ušlechtilý a hrdý bůh války.“

V chýši pastýře Eumaia se setkal Odysseus se svým synem Télémachem. V hodovní síni ithackého paláce bylo rušno. Na podlouhlých stolech bylo za sebou v jedné řadě rozmístěno dvanáct sekyr zakončených malým vyřezávaným okem v topůrku.

Bledá Pénélopé seděla na svém trůnu. „Kdo těžkým lukem mého zesnulého manžela prostřelí všech dvanáct ok, ten se stane mým příštím manželem.“

Nikdo z nabubřelých nápadníků však neuspěl.

„Mohu to zkusit já?“ zeptal se najednou nějaký stařec.

Zdvihla se vlna smíchu a urážek.

Pénélopé na sucho polkla. „Jistě.“

Stařec odhalil svoje nečekané svaly, až všichni zalapali po dechu. Napnul tětivu a prostřelil všech dvanáct ok. Vše, co se poté stalo, bylo dílem okamžiku. Odysseovi spříznění poddaní uzamknuli hodovní místnost a Odysseus svým lukem postřílel všechny nápadníky.

Bylo po všem.

Pénélopé otupěla vstala ze svého trůnu. „Kdo jsi?“ zeptala se tlumeným hlasem.

„Odysseus.“

„Ty?“ vyprskla nevěřícně. „Musí ti být nejmíň sedmdesát. I když na to moc nevypadáš. Ale můj Odysseus byl rozhodně mladší.“

Vtom zasáhla Pallas Athéné a vrátila Odysseovi jeho mládí. Stejně tak i přikrášlila Pénélopu, která díky letům trápení vypadala na padesát. Už z ní zase byla krásná žena s dlouhými tmavými vlasy.

Tohle však jen Pénélopé utvrdilo v jejích pochybnostech. „Kdoví jakými čáry ještě vládneš...Ty prostě nemůžeš být můj Odysseus...“

„Proč se tak moc zdráháš uvěřit?“

Zaváhala. „Další zklamání bych neunesla. Než přijdeš na nějaký důkaz, který by mě přesvědčil, můžeš tady zůstat. Mezitím ti služky ustelou Odysseovo lože tady v hodovní síni...až sklídí ten nepořádek.“ Podívala se na těla nápadníků všude kolem.

„Moje lože se ale nachází v tvé ložnici...“

„Tak jej přenesou.“

„Jak? Vždyť má nohy z kmene olivovníku, kolem kterého jsem naši ložnici vystavěl.“ Zarazil se. Byla to zkouška.

Pénélopé zalapala po dechu. Tohle tajemství znala pouze ona a...a Odysseus.

Vroucně se mu vrhla do náruče. Okamžitě se rozplakala.

Odysseus ji pevně stisknul ve svém širokém náručí. Tolik mu chyběla. Konečně se dočkal.

Ithaka měla zase svého krále.

Odysseus nezapomněl na vlídné přijetí krále Fajáků a dal jeho krásné dceři Nausice svého syna Télemacha za muže.

Odysseus strávil na Ithace mnoho šťastných let. Jednou však zaslechl, jak skupinka cizinců plení ithacké břehy. Vydal se podívat, co se vlastně děje, a okamžitě se dostal do šarvátky. Jeden z mladíků ho v sebeobraně probodnul.

Jmenoval se Télegónos a byl synem kouzelnice Kirké. Vydal se na Ithaku hledat svého otce a jaksi se nechal unést mladickou nespoutaností. Když se dozvěděl, koho právě zabil, slavnostně Odyssea pohřbil a vydal se za Pénélopé s omluvou. Télegónos jakoby svému otci z oka vypadl. Tuze se Pénélopé líbil, protože jí tak strašně moc připomínal Odyssea, že jakmile pominul smutek nad ztrátou manžela, stala se jeho milenkou. Díky Athénině zásahu vypadala ještě stále na třicet, i když měla skoro dvakrát tolik. Za Télegona se provdala a porodila mu syna jménem Italos.

Později po něm dostala jméno země na Apeninském poloostrově – Itálie.

Těsně před svým stěhováním do této země uspořádali Olympané ve svém paláci velkolepou hostinu na rozloučenou. S Lydií jsme je sledovali se vzrušujícím očekáváním něčeho nového, neznámého. Už dávno jsme se rozhodli, že budeme bohy do Itálie následovat. Vždyť Řím bude dílem mých potomků. Bude to náš nový domov.

Slavnostního přípitku se nečekaně ujal Ares. Povstal. „Každý od Říma očekáváme své. Chceme do něj vstoupit pod novými jmény s úplně čistým štítem. Ze mě se stane bůh války Mars, který se starým Areem nebude mít absolutně nic společného.“ Kradmo na mě pohlédl. „A abych vám to dokázal už teď, všem vám slavnostně oznamuji, že jsme se s Nerií včera vzali.“

V tu chvíli jsem se zakuckal vínem.

Závěrem bych chtěl podotknout:

Roku 325 po narození jistého židovského Mesiáše Ježíše (Mesiáš je pro mě těžko vyslovitelný, budu mu tedy říkat řecky: Christos) římský císař Konstantin Veliký oficiálně zpečetil osud pohanských božstev a nadřadil křesťanství nad všechny ostatní náboženství. Toho roku se všichni bohové stali smrtelnými lidmi.

ČERPANÁ LITERATURA:

Vojtěch Zamarovský – *Bohové a hrdinové antických bájí* (1969)

Eduard Petiška – *Staré řecké báje a pověsti* (1958)

John Erskine – *Soukromý život Heleny Trojské* (1925) – prolog

Homér – *Ilias a Odyssea* (8.století před naším letopočtem)

Těmto všem autorům děkuji za informace a inspiraci..

J.H

